

- ⊕ **Arts escèniques:** El MIM de Sueca fa trenta anys
- ⊕ **Exposicions:** 'On rau la realitat?' al Baluard
- ⊕ **Festes:** Els concerts imprescindibles de la Mercè

ENTREVISTA PORTAVEU ADIC

'A les conselleries queda la por; la van posar i ja no ha marxat'

L'ARAVOT Com pot canviar el mapa polític espanyol, la repetició de les eleccions?

LA DADA D'EN JOE BREW Crisi a Catalunya? Una crisi de legitimitat

{ Avui, 21 de setembre de 2019, Jordi Cuixart i Jordi Sànchez fa 704 dies que són a la presó, Oriol Junqueras i Joaquim Forn 687 i Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull en fa 577 }

ELS MÚSICS DE ROC BORONAT

MRECÈ IBARZ

FOTOGRAFIA: MERCÈ IBARZ

Poblenou fantasma, barri d'immobles bubotes que conviuen impertèrrits amb les construccions pretensioses de la ciutat del segle

Torno a investigar vells coneguts de la meua joventut. M'hi he trobat sense gairebé adonar-me'n, deu ser allò de l'etern retorn o potser és que són ells qui no em volen deixar anar, que no se sap mai, que tot pot ser. Són vells des de tots els punts de vista: fa anys que els freqüento i m'hi interesso, fa dècades que no hi són, ara tindrien més d'un segle llarg, jo mateixa he deixat de ser jove. En parlava divendres amb una bregada historiadora que us presentaré un altre dia, ara no voldria, i em penso que ella tampoc, desviar-me del tema: els anys, la importància i el significat que tenen per a entendre una mica millor les vides del segle passat que totes dues mirem de comprendre. Quina edat tenien quan van fer això o allò, aquí o allà, a l'exili o no. Sí, tens raó, tot això compta molt, moltíssim, li deia mentre caminàvem pel carrer de Roc Boronat (el carrer de nom robat als germans d'*El barri de la plata* de Julià Guillamon, llegiu-lo si encara no ho heu fet, ho agraireu; no puc deixar de pensar-hi cada cop que vaig per aquest carrer). Tot d'una, els vaig veure: els músics, els vells músics, els músics vells pintats a la paret. Vam alçar la vista encara més.

Quan camines per la ciutat no ho fas, no alces la vista. Tampoc no l'abaixes gaire i doncs no adverteixes ni els panots ni els dibuixos que de tant en tant encara s'hi conserven, ni sovint hi notes els sots si no és que t'hi enfoneses i ni tan sols llavors en saps ben bé el perquè. Sobretot, però, no mires amunt. Quan mon germà hi ve no s'hi acostuma, encara, i fa quaranta anys que ve a Barcelona des del poble, a no veure del tot el cel i no

Mira que he passat durant anys per aquest carrer per anar a la feina i tornar-ne i fins ara no m'havia adonat ni dels vells músics ni de l'edifici

Ens agradaria saber qui ho ha fet, qui ha dibuixat els vells músics que s'adiuen com un guant a la mà del vell edifici bubota i fantasmal

saber quin temps hi farà quan surt al carrer. Ara ho resol pel mòbil. Un més que no aixeca la vista.

Els podeu veure a la foto del capdamunt. A l'altura d'un primer pis, a la paret de maons que ceguen el que devia ser un finestral gran com el de la planta de sobre: un baterista, un contrabaix i un pianista toquen, fan música. El baterista somriu, el baix i el pianista estan igual de concentrats. El baterista és negre, els altres dos potser també o potser no. Del que no hi ha dubte és que ja tenen una edat, el baterista potser és el més jove de tots tres. Són coberts amb tela metàl·lica, com tota la finca, que tampoc no sé què és i mira que és vella.

I, posats a dir, mira que he passat durant anys per aquest carrer per anar a la feina i tornar-ne i fins ara no m'havia adonat ni dels vells músics ni de l'edifici: és una construcció més del Poblenou fantasma, barri d'immobles bubotes que conviuen impertèrrits amb les noves construccions que hi proliferen i hi representen les pretensions de la ciutat del segle nou: Encants, Museu del Disseny, torre Agbar, les universitats UPF i UOC, el centre comercial de les Glòries, la plaça de les ídem de mai no acabar. I tot i això, cap dels edificis nous no té l'empenta ni la presència insubornable i suculenta dels immobles fantasmals: fàbriques abandonades, tallers oblidats, cases i torres buides, solars immensos que no se sap què esperen, llocs morts que van ser vius i és sabut que allò que ha estat continua sent. Almenys, per a investigadores com nosaltres; i és bastant probable que per a tants de vosaltres també.

Ens agradaria saber qui ho ha fet, qui ha dibuixat els vells músics que s'adiuen com un guant a la mà del vell edifici bubota i fantasmal, si aquest H23 que s'hi veu pintat al bafle al costat del micro és el nom de l'artista carreraire (una cerca per internet no en dona cap pista) que s'ho ha empescat, saber més coses d'aquests vells músics. Són a la banda esquerra del carrer, cantó Besòs de baixada al mar, abans d'arribar a la benzinera de la cantonada amb Pujades.

Qualsevol informació d'aquest dibuix que és i no és un grafit –és pintat massa alt, per a ser un grafit– serà benvinguda. La passaré a la detectiva històrica que hi viu al costat, la investigadora que al cap de tres hores de parlar sense interrupció i d'intercanviar impressions, lectures, arxius, pistes de treball, informacions, consideracions i elucubracions intuïtives –la investigació és això, exactament això– es pot dir que cantem la mateixa cançó, una mica a la manera dels tres músics que toquen i se segueixen amb ritme i harmonia. Ells són tres i nosaltres també: ella hi ha enrolat la seva neboda, també veïna del Poblenou. Totes tres volem acompanyar els vells músics que al seu torn acompanyen, i mentre estigui dempeus acompanyaran, l'edifici bubota de Roc Boronat. Un dibuix fantasma i real sobre el pas del temps i la història com no n'hi ha gaires a la ciutat.

EL 10-N NO ÉS UNA SEGONA VOLTA

PERE MARTÍ

El secretari general de Podem, Pablo Iglesias, amb el rei espanyol, Felipe VI. EFE

Després de l'amenaça del 155 per part del PSOE i Podem i la negativa a formar un govern d'esquerres, el missatge de frenar la dreta ja no té sentit * Les aliances per al 10-N esquerden Compromís *** El govern espanyol torna a garantir el descompte de resident a les Illes**

TEMA DEL DIA

Les eleccions espanyoles del 10-N es faran en un context molt diferent de les que es van fer el 28 d'abril. En aquests quatre mesos han passat moltes coses que modifiquen les condicions dels comicis del novembre. En primer lloc, ha quedat molt clar que el PSOE no pot ni vol fer un govern d'esquerres amb Podem, perquè Pedro Sánchez no podria dormir tranquil a les nits. En canvi, sí que sembla que està disposat a anar-se'n al llit amb Rivera si aquest modera una mica les seves aspiracions. En segon lloc, la divisió de la dreta es manté i, tot i que el PP és el partit que surt més ben parat de la comèdia estival dels pactes, tampoc sembla que estigui en condicions de guanyar. I finalment, el perill de l'ex-

tema dreta ha baixat considerablement, tenint en compte que les altres dues marques, el PP i Ciutadans han assumit bona part de les seves tesis.

Aquests quatre mesos han servit per constatar que Espanya no té cap proposta de diàleg per a Catalunya. L'única recepta que tenen és l'aplicació del 155, des de Vox fins a Podem, l'últim a incorporar-se al club amb unes declaracions molt clares de Pablo Iglesias, que després ha matisat en un piulet. Aquest gir arriba tard, perquè tothom sap que no serà a les travesses del futur govern d'Espanya, en què Ciutadans i, fins i tot, el PP, amb un pacte d'estat amb el PSOE, tenen més opcions. En canvi, assumint el 155, Iglesias perd l'oportunitat de ser

L'única recepta que tenen és l'aplicació del 155, des de Vox fins a Podem, l'últim a incorporar-se al club amb unes declaracions molt clares de Pablo Iglesias, que després ha matisat

Els jutges centraran la campanya, amb la sentència del Suprem, que voldrà ser un càstig exemplar i una mostra de la fermesa de l'estat contra el separatisme

una alternativa diferent i una porta de diàleg amb Catalunya.

Aquest consens tan general fa que l'aplicació del 155 guanyi actius com a mesura a aplicar si hi ha protestes massa contundents contra la sentència del Suprem. És una amenaça, un xantatge de baixa estopa, que plana en l'ambient. Els jutges centraran la campanya, amb la sentència del Suprem, que voldrà ser un càstig exemplar i una mostra de la fermesa de l'estat contra el separatisme. Els partits espanyols maldaran per atribuir-se aquesta fermesa en lloc de denunciar la vulneració de drets que representarà. Però els jutges ja són en campanya abans de la sentència. El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha demanat novament al president Quim Torra que retiri la pancarta a favor dels

presos del palau de la Generalitat a insàncies d'una microentitat anomenada Impulso Ciudadano que no té cap mena de representativitat social. És una repetició de la jugada que busca apartar-lo de la Generalitat violant la llibertat d'expressió.

Amb aquestes condicions, l'independentisme no pot considerar la campanya de les eleccions espanyoles com la del 28-A. No cal parlar de bloqueig, perquè ve un pacte d'estat entre els partits grans, ni tampoc de pactes per a frenar l'extremadreta o la formació de governs d'esquerrers, perquè no n'hi haurà cap. El pròxim govern a Madrid serà d'unitat nacional, amb el 155 com a amenaça permanent no revisable, si és que Sánchez no l'ha aplicat abans per arribar fort a les eleccions. L'independentisme, en les seves múltiples variants i un cop descartada la unitat per continuar eixamplant meteòricament les seves bases, s'ha de presentar a les eleccions amb un programa que respongui a aquest tancament d'Espanya.

Després de decapitar l'independentisme, el següent pas, com avisa Jordi Cuixart, serà liquidar l'autonomia. No cal recuperar el lema 'Llibertat, amnistia i estatut d'autonomia', perquè està superat, però caldran les dues primeres paraules, i la tercera hauria de ser substituïda per independència. No hi ha cap més opció. A Madrid no queda ningú per a pactar. Ja ho han decidit unilateralment, sense autocrítica, amb unitat estratègica i sense mà estesa. El 10-N no serà una segona volta, serà la definitiva. Ara són els partidaris del diàleg els qui han d'explicar com i amb qui es fa perquè sigui efectiu i no comporti la liquidació definitiva a l'autogovern.

MÉS QÜESTIONS

Les aliances per al 10-N esquerden Compromís. La vice-presidenta del Consell i coportaveu de Compromís, Mònica Oltra, advoca per unir l'esquerra no bipartidista de cara a les properes eleccions espanyoles. En relació amb

les declaracions de Pedro Sánchez, que deia que no dormiria tranquil si hagués acceptat ministres de Podem, ha dit que ella dorm bé com a integrant d'un govern de coalició. 'Jo dorm bé a les nits i em desperte amb ganes de continuar fent polítiques que canvien la vida de la gent', ha dit en una entrevista radiofònica. Ha afegit que les formacions que constitueixen el Consell -PSPV, Compromís, Podem i Esquerra Unida- han trobat la manera d'entendre's, d'escoltar-se, de transigir i de posar diferents mirades al servei d'un projecte comú. Oltra ha insistit en la crítica a Pedro Sánchez com a candidat que ha fracassat en la investidura, malgrat tenir una majoria disposada, i considera que ara som davant un rearmament dels nostàlgics del bipartidisme. Per això, defensa buscar un acord entre els qui treballen amb les forces socials i ambientals. El diputat Joan Baldoví ha concretat més i ha optat per pactar amb la formació Más Madrid d'Iñigo Errejón si finalment es presenta. Aquesta estratègia d'Oltra i Baldoví no té pas el consens de Compromís, perquè tant el Bloc com el corrent Bloc i País s'oposen a fer coalicions amb partits estatals que facin perdre vot sobiranista a la formació. Concretament, Bloc i País demana que qualsevol coalició amb altres forces sigui consultada a la militància mitjançant un referèndum.

El Consell destinarà 23 milions d'euros a ajuts per la gota freda. El ple del Consell, que s'ha fet a Oriola, ha aprovat dos decrets d'ajuts d'emergència per a persones i ajuntaments per valor de 23 milions d'euros, segons que ha anunciat el president de la Generalitat, Ximo Puig. Aquests recursos estaran disponibles de manera immediata per als beneficiaris. L'episodi de gota freda ha afectat més de 200.000 residents. Només a Oriola ha causat danys en més de 1.500 habitatges. De seguida que s'hagin comprovat els danys, hi haurà una bestreta de 1.500 euros, i es podrà aconseguir un màxim de 4.500 euros quan els danys hagin estat verificats mitjançant taxació pericial. La partida per a ajuts a particulars

està dotada amb 13,5 milions d'euros. A més, el cap del Consell ha avançat que l'Institut Valencià de Finances concedirà crèdits a interès zero a les empreses que reparin danys causats pel temporal. Puig ha dit que la Generalitat donarà suport permanentment a la comarca del Baix Segura i a totes les zones damnificades i que exigiran al govern espanyol que implementi les mesures oportunes per a la declaració de zona catastròfica, a més d'ajuts de la Unió Europea.

LA XIFRA

259 comptes operats pel Partit Popular ha desactivat Twitter perquè es dedicaven a influir en l'opinió pública de manera artificial les setmanes anteriors a la convocatòria electoral del 28 d'abril

Estadi de Sarrià del RCDE. WIKIMEDIA COMMONS

El govern espanyol torna a garantir el descompte de resident a les Illes. El Ministre de Foment espanyol, José Luis Ábalos, ha rectificat i ara assegura que el descompte de resident està garantit. Ho ha comunicat ell mateix a la presidenta del govern, Francina Armengol, després d'haver anunciat al ple del congrés espanyol que s'havia encarregat un estudi a la Universitat Pompeu Fabra per a determinar els efectes d'aquestes subvencions. La presidenta ha explicat per Twitter que havia transmès al ministre Ábalos que el descompte del 75% era un dret col·lectiu que compensava el fet de viure en unes illes. 'El desavantatge el patim tots i no té res a veure amb el nivell de renda. Va costar molt aconseguir-lo i si s'ha d'investigar algú és qui apuja els preus', ha dit Armengol. L'executiu balear es reunirà a l'octubre amb el de les Canàries per fer front comú en aquesta qüestió. El president del PP a les Illes, Biel Company, ha criticat la investigació del govern espanyol. Més per Mallorca ha anat un pas més enllà i ha registrat una iniciativa al parlament perquè s'investigui si s'ha fet un ús no autoritzat de les dades de la renda dels residents. L'Associació de Consumidors, CONSUBAL, ha demanat a Ábalos que rectifiqui o que aclareixi què havia volgut dir. D'altra banda, la consellera de Presidència i portaveu del govern, Pilar Costa, ha dit que continuarien lluitant pel dret de descompte d'insularitat, independentment de les vegades que es faci servir o de la renda que es tingui.

Comencen les mobilitzacions pel tren Perpinyà-Vilafranca. Els militants de l'associació Train en Têt caminen, des d'ahir, d'estació en estació entre Vilafranca de Conflent i el Soler. Tot això, l'endemà de l'anunci de la presidenta del Tribunal de Gran Instància de Marsella d'acabar la instrucció a final de setembre. A cada estació, hi ha gent que els acompanya. Ja han fet el tram de Prada a Illa i el de Millars al Soler. Demà a les 12 s'aplegaran a l'estació de Per-

pinyà per fer-hi un pícnic reivindicatiu. Aquesta sèrie d'accions s'acabarà amb una manifestació a Marsella dimecres vinent, dia 25. D'altra banda, Train en Têt desmenteix el rumor segons el qual s'ha vist circular les últimes hores un tren per aquesta línia. Una informació també desmentida per la SNDF, que diu que és absolutament impossible que hi circuli cap tren actualment.

L'esquerra denuncia ingerències del coprínep episcopal. El cap de l'oposició, Pere López, ha denunciat que el coprínep Joan-Enric Vives fa ingerències en la sobirania andorrana i en la feina del legislatiu, i no solament en qüestions com la de l'avortament, sinó també en els drets dels infants, els drets personals i la nacionalitat. Argumenta que els copríneps tenen una opinió personal, com tots els ciutadans, i una alta funció de representació com a caps d'estat, però no tenen funció legislativa ni poden exercir del seu mandat constitucional per intentar influir constantment perquè les legislacions no avancin. El líder socialdemòcrata contraposa el paper de Vives amb el del coprínep francès, Emmanuel Macron, i diu que el discurs que va fer divendres a la plaça del Poble n'és un exemple. En termes esportius, 'deixa fora de joc' el coprínep episcopal perquè no interpreta de manera adequada el seu paper constitucional.

LA XIFRA

259 comptes operats pel Partit Popular ha desactivat Twitter perquè es dedicaven a influir en l'opinió pública de manera artificial les setmanes anteriors a la convocatòria electoral del 28 d'abril i a augmentar la interacció mitjançant comportaments de spam, segons que ha informat la mateixa xarxa social.

TAL DIA COM AVUI

El 20 de setembre de 1997 es dinamità l'estadi de Sarrià després de 74 anys d'història. Va ser el camp del RCD Espanyol de 1923 a 1997. El club es traslladà primer a Montjuïc i després a Cornellà.

JOAN TUGORES

‘És el món al revés: sembla que endeutar-se és gratis i que estalviar està penalitzat’

Parlem amb el catedràtic d'economia sobre la crisi econòmica que s'albira i les qüestions de fons que amaga

ALBERT SALAMÉ

ANDRÉS G.-NANDÍN

Els vents de recessió que viu l'economia mundial albiren una nova crisi. Joan Tugores, catedràtic d'economia de la UB i ex-rector, diu que, de fet, ja hi som. Dimecres, va inaugurar el curs amb una conferència al Col·legi d'Economistes titulada 'Economia en èpoques de turbulències'. Parlem amb ell sobre els motius d'aquesta crisi, especialment de la guerra comercial entre els Estats Units i la Xina. Tanmateix, avisa que la qüestió és més de fons: hi ha en joc no tan sols l'hegemonia econòmica mundial, sinó la manera d'entendre el món també a escala política i social. També explica com els principis econòmics clàssics semblen haver-se capgirat i fa autocrítica sobre el paper dels economistes en aquesta època de canvis.

—En la conferència que va pronunciar dimecres al Col·legi d'Economistes parlàveu de turbulències en l'economia. Quines són?

—Són de tota mena. Les més clàssiques són les que recorda l'informe de l'OCDE, que ha rebaixat les previsions de creixement mundial: les guerres comercials, la incertesa sobre el Brexit, els excessos d'endeutament en molts llocs del món i sobretot el deteriorament de la confiança, de la claredat de les regles del joc amb què funcionarà el món.

—Les regles del joc es van desdibuixant o anem cap a unes de noves?

—Som en un moment de transició, en què les antigues regles del joc, d'obertura parcial, dels organismes de cooperació comercial multilaterals, han quedat qüestionades. Emergeixen plantejaments unilateralistes, i organismes com ara l'Organització Mundial de Comerç estan una mica desdibuixats. Les antigues regles es van desdibuixant, les noves no acaben de clarificar-se i passem d'un món multilateral a un món on els gegants econòmics estableixen les regles que són bones per a ells. I, més enllà del que passi amb les grans potències políti-

Necessitem cert temps o algun sotrac addicional perquè Europa reaccioni

Darrere la pugna per l'hegemonia hi ha una pugna per maneres d'entendre el món

ques, també ha quedat clar que algunes corporacions gegantines, com ara Google, Amazon i Facebook, tenen estatus d'alterar les regles. Facebook és a punt d'introduir una moneda no estatal, no controlada. Els bancs centrals, nerviosos, han anunciat que la prohibiran. Això demostra que no tan sols és una pugna tecnològica entre els grans gegants per l'hegemonia mundial.

—També dèieu que vivim moments propis de la sèrie *Stranger things*: el món al revés. Per què?

—[Riu] El cas més conegut és el que passa amb els tipus d'interès: tota la nostra generació havia estat acostumada a tipus d'interès del 2% o 3%, a vegades del 5% o del 6%. Fins i tot a les classes d'Econòmiques s'explicaven els tipus d'interès negatius com una possibilitat teòrica llunyana i remota. I ara els tenim a zero o negatius des de fa uns quants anys. El món al revés seria que fins ara ens predicaven que estalviar era una virtut, que tenia la seva recompensa amb una retribució que era el rendiment que donava l'estalvi; i ara els tipus són negatius i l'estalvi està seriosament penalitzat. En canvi, ens deien que per endeutar-te havies de demostrar un projecte solvent, i per tant et cobraven un tipus d'interès; ara algunes emissions de deute tenen tipus negatius. Sembla que endeutar-se és gratis i que estalviar està penalitzat.

—Com s'ha de llegir, doncs, que el president del Banc Central Europeu, Mario Draghi, rebaixés la setmana passada els tipus d'interès i anunciés també la compra de deute?

—El que va decidir Draghi, i també la Reserva Federal dels Estats Units dimecres, no té l'efectivitat que s'esperava perquè els tipus ja són a mínims. Volen demostrar que la política monetària ja fa tant com pot. Si es mira la lletra petita de Draghi, diu que ara s'ha de passar la pilota a les altres eines de polítiques econòmiques, com són la política fiscal i les famoses reformes estructurals per a millorar la productivitat.

—Veurem la unió fiscal a la zona euro o és una quimera?

—Sembla que se n'accepta la necessitat teòrica, però només per a alguns tipus de fons de contingència per a afrontar situacions d'emergència. No com una capacitat fiscal europea, per fer política fiscal europea. Necessitem cert temps o algun sotrac addicional perquè Europa reaccioni. Però no sóc excessivament optimista.

—Es diu que som a les portes d'una nova crisi. És així?

—Crisi, etimològicament, no és necessàriament una cosa dolenta: és un moment de canvi, de desaparició d'unes realitats i d'aparició d'unes altres. Des d'aquest concepte, evidentment som davant una crisi. I les crisis requereixen realisme, capacitat per a identificar les noves realitats i per a trobar-hi resposta. M'apunto a la teoria que som davant una crisi, no necessàriament traumàtica com la del 2008 sinó en el sentit de canvi estructural de fons. Aquest món al revés en què els canvis tecnològics, els canvis en l'estabilitat sociopolítica, els canvis en la pugna per l'hegemonia, aquestes grans empreses tecnològiques, ens obliguen a canviar.

—Hi ha algun factor que sigui més determinant que la resta per a explicar aquesta crisi?

—Allò que fa les situacions complicades no és que hi hagi un gran problema aïllat sinó una conjunció de problemes que se superposen els uns amb els altres i que interactuen. Per exemple, la pugna per l'hegemonia geopolítica podria semblar un tema de conflicte polític, i en el passat havia estat causa de conflictes militars. Però cada vegada queda més clar que la pugna entre els Estats Units i la Xina es juga en el terreny de la tecnologia. Una tecnologia que incideix sobre la vida de tots els ciutadans del món. I per tant, les implicacions no són solament d'alta política mundial, sinó que poden afectar qui controla els dispositius electrònics que tots fem servir. Darrere la pugna per l'hegemonia hi ha una pugna per maneres d'entendre el món.

El conflicte més important és el que hi ha entre les maneres de veure el món que van lluitant

ALBERT SALAMÉ

—Quina considereu que és la qüestió de fons?

—El conflicte més important és el que hi ha entre les maneres de veure el món que van lluitant. Des de fa cent anys o més, el món s'ha vist bàsicament amb els paràmetres d'occident, de les economies avançades. I el missatge era que s'havia de promoure el creixement econòmic, amb la col·laboració entre el sector privat i el públic. Aquest creixement s'havia de distribuir de manera raonable, i vam inventar l'estat del benestar. Hi havia d'arribar tothom de manera inclusiva, i les democràcies occidentals eren la forma més avançada de donar resposta a aquests reptes.

—Ja no és així.

—Ara això es veu desafiat per una visió, l'asiàtica, en què això de la protecció social no és tan important, ni això de la democràcia, si vol dir votar periòdicament. La manera de veure el món que ve de la Xina o de Rússia no és la mateixa que la que hem tingut a occident. És evident que la manera d'entendre els drets humans, la responsabilitat de l'estat envers els ciutadans,

les llibertats individuals, no és la mateixa. Ens juguem quins seran els valors, els paràmetres i la manera de veure el món que s'imposarà els pròxims anys. I que determinaran el món en el qual viuran les següents generacions. Són aquesta mena de qüestions estructurals les que hi ha darrere d'aquestes turbulències econòmiques de què parlem els economistes avui.

—Les democràcies liberals podran aguantar el torcebraç?

—Pateixen no haver redistribuït la riquesa d'una manera equitativa. Quan la distribució de la renda es polaritza molt i apareixen grans desigualtats, la gent que és a la part baixa i, més recentment, les classes mitjanes que han vist com es deteriorava la seva posició, són preses fàcils de plantejaments populistes i maniqueus. Els economistes discutim quines polítiques necessitem per a sortir d'aquesta recessió que ens ve al damunt. Però hem de discutir també quines reformes socials i polítiques calen per retornar a la gent la confiança en el sistema econòmic i polític, per redreçar l'estat del benestar.

—**Proposàveu de recuperar els orígens de l'economia. Tenir en compte variables socials i tecnològiques.**

—No podem fer anàlisi econòmica sense tenir en compte les divergències de poder adquisitiu, les desigualtats, etc. Hem de reformar l'anàlisi econòmica per introduir-hi qüestions de desigualtat, d'heterogeneïtat, de satisfacció amb el nivell de vida, els factors subjectius... En els seus orígens, l'economia anava molt vinculada a la psicologia i a la política. Necessitem recuperar una noció àmplia de l'economia, que és l'art de prendre decisions en la vida quotidiana de la gent. Una concepció més integral, que doni més utilitat als arguments dels economistes. I que, per tant, defugui una mica la crítica que es fa a vegades que l'economia s'ha convertit en un economicisme excessiu, contraproductiu per a la seva utilitat com a ciència social.

—**Tornem a la recessió. La guerra comercial entre Washington i Pequín hi té gaire a veure?**

—En el cas de la Xina, a curt termini, sí. Però va redefinint les seves xarxes

comercials i té les eines per fer-ho. Té molts vincles comercials amb els EUA, que a curt termini es van degradant, però ja ha començat la cerca de substitutius d'aprovisionament, tant als països del Pacífic com fins i tot a alguns països europeus. Els EUA i la Xina van cap a un món més regionalitzat. Els EUA també busquen dependre menys, per exemple, amb més subministrament de Mèxic. A curt termini hi ha un cert sacsejament de les xarxes comercials que requerirà un període d'ajustament.

—**I en el cas de la recessió alemanya?**

—El cas d'Alemanya és més clar, perquè els darrers temps s'ha convertit en un dels països del món que depèn més de la demanda exterior. L'èxit exportador ha estat molt notable, però això n'ha incrementat la vulnerabilitat. En el sector de l'automòbil és evident, però no només. A curt termini les dificultats tenen a veure amb la guerra comercial, però a mitjà termini els problemes són més de fons: desigualtat en la distribució dels ingressos, avenços de productivitat que no són tan ràpids com els avenços

científics permetrien... I tot aquest clima de guerres comercials genera unes incerteses que dificulten les inversions.

—**Com diuen alguns experts, l'economia europea seria la gran perjudicada d'un eventual pacte comercial entre els EUA i la Xina?**

—Estic d'acord que, amb aquesta guerra de gegants, el paper d'Europa queda en un segon o tercer terme. Demostra que la Unió Europea, políticament, encara és un nan. Però també és cert que moltes vegades això fa de la necessitat virtut. Algunes dades mostren que aquelles coses que la Xina ha deixat de comprar als EUA, les comença a comprar a Europa. I passa igual amb els americans. Tot el comerç directe entre els dos gegants que desapareix, on va? Alguns estudis indiquen que la Unió Europea, de manera discreta i silenciosa, aprofita les picabaralles.

—**És realista pensar que Pequín acceptarà fer reformes profundes del seu model econòmic?**

—Es poden acceptar les reformes mínimes i necessàries per evitar que les

A curt termini les dificultats tenen a veure amb la guerra comercial, però a mitjà termini els problemes són més de fons

relacions es trenquin del tot. Em sembla clar que els xinesos han de fer alguna cosa amb la protecció de la propietat intel·lectual, amb guerra comercial o sense. En matèria de les inversions estrangeres i dels socis locals, també s'ha arribat a abusos. Hi ha cert marge per a fer les coses una mica més bé, que satisfacin els interessos dels EUA i que siguin assumibles per a la Xina. Una cosa és el que necessitava fa vint anys o trenta, quan volia aprendre i absorbir tota la tecnologia nord-americana que arribés al seu territori, i una altra la situació actual, en què en molts àmbits la Xina ja té un desenvolupament tecnològic que no té res a envejar al nord-americà.

—Una part significativa del deute públic nord-americà l'ha comprat la Xina. Quin pes té aquesta variable en l'equació?

—Aquí el problema rau en el fet que la Xina té massa actius dels Estats Units. Qualsevol maniobra per a fer perdre valor empobriria la Xina. Crec que hi ha altres maneres amb què vol incrementar el seu poder financer, bàsicament intentar que la seva moneda tingui un paper molt més actiu a escala internacional. Anar-la introduint com la moneda de transaccions habitual en l'àmbit del Pacífic, al llarg de la ruta de la seda. Per convertir el iuan en un rival que disputi l'hegemonia del dòlar els darrers anys.

—Tornant a Europa, es pronostica un cop dur per al Regne Unit arran del Brexit, sobretot si es fa sense acord. La resta de la Unió Europea també se'n veurà afectada?

—Sí, perquè al final els negocis són de dues parts. Si el Regne Unit veu encarat el subministrament de certs productes o components, molts països europeus que tenen com a proveïdors empreses britàniques també ho passaran malament. A més, veurem com afecta al turisme britànic eventuais devaluacions de la lliura... Però sobretot el sector manufacturer, el sector comercial, es veurà força afectat. Almenys a curt termini,

podem tenir un sotrac important en cas de Brexit sense acord.

—L'especulació immobiliària no s'ha aturat, els preus estan pels núvols i l'accés a l'habitatge és un problema enorme per a moltes capes de la població. Com es resol aquest problema?

—Hi ha un component diferencial en la pujada de preus dels darrers anys en comparació amb la d'abans de la crisi del 2008: els increments recents han tingut un cert component artificial, per inversors estrangers i grups d'inversió que han fet inversions a gran escala. És a dir, una demanda d'habitatges diferent de la que fa la ciutadania normal. Aquesta és una raó per a buscar solucions d'equilibri raonable que permetin a la gent normal d'accedir a l'habitatge en condicions més assequibles. Mirant les experiències d'altres ciutats europees hi ha exemples de referència que podríem importar.

—La solució és més regulació?

—La dualitat no és entre lliure mercat salvatge i regulacions benefactores. Primer, perquè en el lliure mercat de vegades són els interessos dels propietaris els que mereixen atenció. I la regulació, històricament, ha estat moltes vegades contraproduent. No necessitem regulacions dures i estrictes sinó regulacions intel·ligents, que generin incentius per a posar habitatges a la venda o en lloguer en condicions raonables. Sobretot a disposició de la gent més jove i dels sectors més desafavorits de la societat.

—Els governs català, valencià i balear reclamen al govern espanyol que els pagui les bestretes del finançament i l'IVA del 2017. Madrid diu que sense pressupost no pot fer res. És una excusa per a fer xantatge polític?

—És una qüestió de voluntat política, més enllà de baralles i tecnicismes sobre què pot fer i què no pot fer un govern en funcions. Amb una mica de pragmatisme i sentit institucional per part de tothom, podria tenir una solució molt més fàcil.

Almenys a curt termini, podem tenir un sotrac important en cas de Brexit sense acord

Amb una mica de pragmatisme i sentit institucional per part de tothom, podria tenir una solució molt més fàcil

TOMÀS ALCOVERRO

‘No vaig anar a buscar la guerra; la guerra em va venir a buscar a mi’

Entrevista al corresponsal veterà, que publica el llibre ‘Un barceloní a Beirut’ (Dièresis)

ADIVA KOENIGSBERG

ANDREU BARNILS

Tomàs Alcoverro i Muntané (1940) és un dels grans corresponsals catalans. Instal·lat a Beirut (Líban) de l'any 1970 ençà, ha informat del Llevant durant més de cinc dècades per als lectors de La Vanguardia. I a setanta-nou anys encara hi col·labora de tant en tant, amb el diari. El senyor Alcoverro actualment viu a cavall entre Beirut i Barcelona, les dues ciutats on té

pis. Aquests dies és ací per a presentar el seu darrer llibre, *Un barceloní a Beirut* (Dièresis i Ajuntament de Barcelona). És la primera vegada que es pot llegir Alcoverro en català, gràcies a la traducció de Pablo Fernández Pérez. L'obra és un recull de peces breus, que expliquen personatges, paisatges i situacions viscudes i apreses en cinquanta anys de corresponsalia a Beirut. El veterà i reconegut

periodista ha rebut VilaWeb al pis que té al carrer de Balmes.

—Expliqueu que sou l'únic ciutadà de l'estat espanyol que us heu comprat un pis a Beirut. Per què?

—Pel tèlex. El pis era al costat de l'hotel Commodore, que tenia un dels pocs tèlexs que funcionava, i que fèiem servir els corresponsals per enviar les cròni-

Hi ha molta gent que viu dels refugiats. No vull parlar-ne perquè seria políticament molt incorrecte

Coberta del llibre 'Un barceloní a Beirut', de Tomàs Alcoverro, publicat per l'editorial Dièresis.

ques. M'ha anat molt bé. Després hi ha la part de la seguretat. La part musulmana, on visc, durant la guerra era més insegura que no la part cristiana, on hi havia un partit totalitari que posava seguretat al carrer. Les ambaixades van anar cap a la part cristiana. Els professors de la universitat i els periodistes, també. Doncs jo no em vaig voler moure. La gent em deia: Tomàs, què hi fas, allà? No me'n vaig voler anar perquè ja estava allà. Sempre ho dic: jo no vaig anar a buscar la guerra. La guerra em va venir a buscar a mi. I des del començament de la meua història amb Beirut m'hi he trobat molt bé, en aquesta ciutat.

—**M'agradaria comentar personatges que surten al vostre llibre. Darío, l'ermità. Vivía en una cova?**

—Cova, sí; però televisió, també. Era furibund del futbol i en mirava els partits. Però sí, sí, vivia en una cova. Amb llits, llibres. Passa que era molt inaccessible. A la vall de la Cadixa, on viuen els ermitans, és molt difícil d'arribar-hi. Molt muntanyosa. Hi ha convents i esglésies excavades, construïdes durant les lluites entre cristians. Bizantins contra catòlics. Es van amagar allà. I, a banda els temples excavats, hi ha moltes coves. Com la seva. Em va costar molt d'arribar-hi, i a l'hivern estava aïllat per la neu.

—**Roncaglia.**

—Roncaglia era un franciscà que venia a casa a fer-me classes. Molt intel·ligent. Venia d'una família pobra italiana, i va entrar al seminari. Estudiava molt, i per no adormir-se, de petit, posava els peus dins galledes d'aigua freda. Expert mundial en els coptes. Era molt simpàtic, amable i vital, i va arribar un moment que això de les faldilles li va interessar. Ho va deixar i es va casar amb una italiana molt rica, de l'alta societat d'Alexandria. Però Roncaglia, tot i casat, va aconseguir una cosa increïble: que el nunci d'Egipte no ho expliqués, que s'havia casat. Amb la qual cosa ell, que es va casar unes quantes vegades, no va perdre la seva qualitat indeleble de fer missa. Era una persona molt sàvia, doctor *honoris causa* en moltes

coses, i a la vegada un desgraciat. No tenia cap sentit de la realitat amb els diners i es va morir a Beirut ben pobre. D'una manera desgraciada. A mi m'havia arribat a demanar cinc-centes lliures libaneses per pagar l'autobús. En guardo els apunts, interessantíssim. Saltàvem d'un tema a un altre.

—**Bernat Manresa.**

—Cònsol a Beirut de la corona catalanoaragonesa. Aquest tema del consolat català a Beirut, Damasc i Trípoli, no és que sigui gaire documentat. Ell va ser-hi entre el 1385 i el 1393. I sabem que els vaixells que sortien del port de Barcelona anaven sobretot cap a Alexandria, perquè Beirut en aquells moments era molt poca cosa. Beirut no va començar a ser ciutat més important fins fa molt poc temps, quan van anar-hi els francesos. Una cosa que la gent no entén és que allà tot és Síria. I el Líban, de fet, és una part de Síria. En fi, ara entràrem en disquisicions històriques.

—**Josep Carner, cònsol a Beirut.**

—Vaig conèixer Sidi del Burgo, jueu que havia coincidit amb Carner, als anys trenta, quan Carner hi feia de cònsol, envoltat de la bona societat. Ara només pensem en els desgraciats, però hi ha una gran burgesia palestina i una gran burgesia siriana que als anys 1910, 1920, 1930, anaven a estiuajar a Beirut. Sidio del Burgo m'explicava coses de Carner, quan els cònsols eren, i de fet encara són, els reis. Ve de l'època otomana, quan els cònsols de les nacions europees feien més que de cònsols: feien d'agents polítics, i donaven suport a uns o altres. Els francesos, per exemple, sempre amb els cristians maronites. Rússia, amb els cristians ortodoxos. Sidi recordava que Carner li explicava que guanyava més diners amb els articles que escrivia per a la Publicitat, diari en català, que no pas amb el sou de cònsol. 25 pessetes per article.

—**Marta Vallès.**

—Fa anys era l'única persona amb qui jo parlava en català a Beirut. Casada amb un metge libanès. La veuré demà, que ara

viuen a Barcelona. Però de fa dos anys que hi ha molta gent jove catalana, a Beirut: *free lances*, fotògrafs, i sobretot treballadors d'ONG. Una cosa que em posa els cabells de punta. Hi ha molta gent que viu dels refugiats. No vull parlar-ne perquè seria políticament molt incorrecte.

—Viviane Edde.

—Els libanesos, per poc que puguin, fan ostentació. Morir-se allà vol dir que tindràs tres-centes o quatre-centes persones a l'enterrament. Aquí amb tres o quatre passen. Un casament, igual. Viviane Edde ho sap molt bé, perquè treballa a la revista *Mondanité*. Informava de les festes de les classes benestants, que a vegades són escandaloses, perquè la gent diu que com pot ser que en la mala situació que té la majoria de la població del Líban, aquesta gent facin aquestes festes sense gens de mala consciència.

—Haifa Wehbe.

—Una de les úniques *sex símbol* del món àrab. Dona que va trencar motlles de la bellesa. Canta bé, però sobretot és com es mou. Sempre al límit. Sensual, sí, però sap la manera de no moure's gaires.

—Heu viscut els quinze anys de guerra civil (1975-1990). I dieu que heu vist com segrestaven veïns vostres.

—Pensi que va ser una guerra dins la ciutat, que és una característica que passa també a l'Irac o a Síria, on pràcticament no hi ha camps de batalla. El camp de batalla és la ciutat. És el cas de les ciutats d'Alep, Homs, Beirut, i en certa manera Bagdad. Són guerres entre milícies, més que no entre exèrcits. I que es fan amb la població civil.

—Els anys de guerra civil, va haver-hi brutalitat de les milícies cristianes?

—No. Miri. Ja que toca aquest tema, vull ser honest. Aquestes guerres des d'un punt de vista informatiu, són un desastre. Les coses són complicades. Al començament de la guerra civil era moda a l'esquerra fer la interpretació que els libanesos cristians eren els feixistes, i molt dolents, i els palestins, uns ange-

Orla del pare de la Universitat de Barcelona. Any 1919. ADIVA KOENIGSBERG

lets. L'any 1982 Israel bombarda Beirut, justament la part on jo vivia, perquè hi havia els palestins. La idea era que el palestí era l'home nou àrab, i sense la connotació islamista d'ara. Els palestins tenien molt bona premsa, i els cristians molt mala premsa. Feixistes, nazis. Però a mesura que se n'han anat sabent coses, de cap manera. Li posaré la cirereta. Sabra i Xatil·la. Ho coneix?

—Matança de palestins i xiïtes en un camp, a mans dels cristians, amb la protecció de l'exèrcit israelià.

—Doncs és la punta d'aquest iceberg que li explico. Aquests dies es fa a la Filmoteca un cicle de films libanesos. Un és *L'insult* (2017). És la història d'una baralla intranscendent, però per sota hi ha el conflicte de Damur, ciutat a quinze quilòmetres de Beirut. El protagonista del film va quedar traumatitzat quan bandes de palestins d'Al-Fatah, van entrar al poble, van destruir-lo i van matar cristians. Abans de Sabra i Xatil·la, hi ha

Al Líban ningú no s'ha atrevit a fer cap judici per a escatir els fets de Sabra i Xatil·la

Damur. Tema gruixut. A sobre, al Líban ningú no s'ha atrevit a fer cap judici per a escatir els fets de Sabra i Xatíl·la. A Israel, en canvi, es va fer el judici, i va costar el càrrec i la posició a Sharon, que va haver de dimitir. Al Líban no va dimitir ningú.

—He après que en àrab les paraules 'negre' i 'esclau' són la mateixa.

—Miri, els àrabs també poden ser uns racistes horribles. Ells es queixen, amb raó, del tracte rebut a Europa. Però ells als no blancs, no els respecten de cap manera. I també tenim la qüestió de les serventes. La classe mitjana libanesa té minyones estrangeres: filipines, etiops, tailandeses, abissínies. I aquí els drets humans no hi són gaire presents. De tant en tant hi ha suïcidis. Fa molta pena. Els retiren el passaport i tot, perquè diuen que les cristianes filipines es dedicarien a la prostitució, i hi hauria molts problemes.

—Dieu que el fet de ser català us ha permès d'entendre Beirut i el Líban. Per què?

—A vegades em recorda Barcelona, sí. No per la violència, que quedi clar. Però sí aquest món on tothom es coneix. Ahir vaig anar a un acte d'homenatge a un gran amic meu, Xavier Rubert de Ventós. Ens coneixíem tots. A Beirut també passa. M'ho recorda. I després, hi ha un altre fet, siguem clars: abans que aquí arribés tot l'embolic d'ara, és evident que hi havia dues comunitats. Que hi ha dues comunitats. Qui ho nega no diu la veritat.

—A Catalunya? Hi ha catalans i hi ha espanyols.

—Evidentment. Evidentment.

—Això la gent no s'atreveix a dir-ho.

—Perdoni, jo sí. Oh, Tomàs, que tu t'equivoques, estan més integrats que tu. Bé. Com que jo estic poc integrat, potser sí. Ha! Jo dic que, acceptant aquest fet, hi ha una riquesa de matisos. La complexitat política de Catalunya no la pot entendre un advocat de Múrcia. Això és complicadot. I això m'ha ajudat, perquè el Líban encara ho és més, de complicat.

—El Primer d'Octubre va venir a votar?

—Sí. Vaig venir a votar.

—I què va votar, si no és molt demanar?

—Això no és dins l'entrevista.

—I com ho veieu, això de la independència?

—No en voldria parlar, d'això.

—Sou casat i amb fills?

—Divorciat. Sense fills. Voleu saber res més?

—Sí. Us dieu Tomàs Alcoverro Muntané. Qui era la senyora Muntané?

—Vingui! Acompanyi'm! Ara entrem en un tema simpàtic. Està bé la pregunta. No em sembla cap indiscreció. Li podrà interessar. Jo vaig fer dret. I el meu pare, també. Aquí en aquesta altra habitació veu la meua orla de l'any 1962. Una mica desdibuixada. Fixi's l'orla de dalt. Mon pare. 1919. Veu el d'aquí?

—Josep Pla! El vostre pare va estudiar dret amb Josep Pla?

—Sí. I fixi's, és de l'any 1919, i tota l'orla en català. La meua orla, la mateixa carrera, de l'any 1962. Tot en espanyol. Això interessarà els de la seva revista. La cosa és clara. Acompanyi'm. Aquests, els meus avis materns. I aquests, els avis paterns.

—Els materns rics; i els paterns, pobres.

—No és ben bé així. Però una mica, sí. Paterns, els Alcoverro de Gandesa, són una família de propietaris rurals mitjans. I els Muntané eren de la burgesia de Barcelona. El meu avi va prosperar. Venia teixits. I ma mare sabia francès, comptabilitat, música. I la seva germana Joana treballava a l'Institut de la Dona. D'aquí ve la meua mare Muntané.

—Per acabar, una frase del llibre que m'ha encantat. Qui creu entendre l'Orient Mitjà és que l'hi han explicat malament.

—Això que dic, no s'ho prengui com la Bíblia, faci el favor. Una frase que, si vol, és buida, però és una realitat. ■■

La classe mitjana libanesa té minyones estrangeres: filipines, etiops, tailandeses, abissínies. I aquí els drets humans no hi són gaire presents

La complexitat política de Catalunya no la pot entendre un advocat de Múrcia

Una multitud s'ha tornat a aplegar davant la seu del Departament d'Economia, dos anys després. ACN

Clam per la *desobediència*, dos anys després

ODEI A.-ETXEARTE

La commemoració del 20-S es converteix en una crida a la mobilització post-sentència

Dos anys després del 20-S, davant la conselleria d'Economia, una multitud ha tornat a proclamar que els carrers seran sempre seus. 'A les portes de la sentència del Suprem, continuem convocats, continuem mobilitzats fins que tothom sigui lliure', ha sentenciat l'actriu i escriptora Estel Solé, conductora de l'acte. Si el nombre de congregats estava a anys llum de la manifestació de la Diada,

l'ambient que s'hi respirava també era totalment diferent. No hi havia ni rastre de l'ensopiment que es palpava entorn de la plaça d'Espanya fa poc més d'una setmana, com una espessa resignació. Aquesta vegada, els habituals 'presos polítics, llibertat' i 'independència' sonaven com a preludi d'alguna cosa que forçosament haurà de passar. Si no, enterraran una part de l'electorat independentista en un fangar de frustració

col·lectiva a l'altura de les expectatives que han generat els partits i les entitats independentistes amb la resposta al Suprem.

Potser era la proximitat de la sentència, o potser és que el record del que va passar fa dos anys ha agitat la gentada que s'ha acostat a l'acte organitzat per Òmnium i l'ANC, però alguna cosa semblava haver-se despertat del tot. Ho diu Jordi Cuixart, ho ha dit el president de la Generalitat i ho repetien aquesta tarda els manifestants: 'Ho tornarem a fer.' És un lema encara ambigu en espera d'una concreció que triga a arribar. Però el crit

d'avui ressonava gairebé com una exigència als polítics que han seguit l'acte al peu de l'escenari, quan encara no han traçat una resposta institucional a la sentència compartida amb l'ANC i Òmnium.

D'ERC, hi havia la plana major. Hi eren el president del parlament, Roger Torrent; el vice-president del govern, Pere Aragonès; el cap de files d'ERC a l'Ajuntament de Barcelona, Ernest Maragall; el president del grup parlamentari d'ERC, Sergi Sabrià; i la secretària general adjunta d'ERC, Marta Vilalta. Fa dos anys, el jutjat número 13 de Barcelona va posar el focus en

Una multitud s'ha tornat a aplegar davant la seu del Departament d'Economia, dos anys després. EFE

Més que un plany per la repressió, l'energia dels manifestants ha esdevingut un clam per la desobediència

el departament d'Oriol Junqueras, que es va convertir en el nucli principal d'atenció dels escorcolls, tot i que n'hi va haver una quarantena més i disset detinguts, a més de l'intent fallit de la policia espanyola d'entrar a la seu de la CUP sense ordre judicial. Per part de JxCat, hi han assistit el portaveu al parlament, Eduard Pujol; la portaveu de JxCat al congrés espanyol, Laura Borràs, i diputats com Gemma Geis, Aurora Madaula, Francesc de Dalmaes, Pep Puig i Pep Riera. De la CUP, Eulàlia Reguant i la diputada Natàlia Sánchez. També hi ha estat Camil Ros, de la UGT.

L'escorcoll d'aquell dia, amb Jordi Cuixart i Jordi Sánchez fent una crida a la dissolució de la protesta sobre el cotxe destrossat de la Guàrdia Civil espanyola, es va conver-

tir en un parany que va acabar amb el seu empresonament preventiu per un presumpte delictes de sedició. 'És evident que l'estat buscava qualsevol excusa per a criminalitzar aquest moviment, que és pacífic i, a partir del dia d'avui, van començar a construir un relat fals de violència, com hem vist en el judici', ha denunciat el vice-president d'Òmnium, Marcel Mauri. Però més que un plany per la repressió, l'energia dels manifestants ha esdevingut un clam per la desobediència.

Llegint un text de Jordi Sánchez, l'ex-diputada de la CUP Gabriela Serra ha arrencat grans aplaudiments quan ha cridat: 'Volíem votar i vàrem votar! I això és el que tard o d'hora tornarem a fer: vencerem la por, desobeïrem i guanyarem.' El 'desobei-

rem' era un afegit seu, i ha provocat grans aplaudiments. N'hi ha hagut molts més. La desobediència ha estat una constant ovacionada en els textos de Sánchez i Cuixart que representants de la societat civil i familiars dels dos presos polítics han llegit des de l'escenari. 'Quan una prohibició atempta contra els nostres drets la nostra obligació és desobeir-la', ha dit Joan Guisado, dels Minyons i Escoltes, llegint Sánchez. I també ho ha fet el sociòleg Salvador Cardús, amb un altre text de l'ex-president de l'ANC: 'És en la defensa de les causes justes on la desobediència esdevé una acció moralment legítima i políticament necessària.' Carles Vicente, d'Unió de Pagesos, hi ha insistit posant veu a un altre text de Cuixart: 'Desobeïm el sistema perquè obeïm els drets humans.'

Han passat dos anys, però la tarda d'avui queda lluny del dia en què va esclatar tot, quan l'1-O semblava empènyer el país a una cruïlla sense retorn. Malgrat la gentada, no s'hi ha reunit tanta gent com llavors, ni els que hi han estat eren exactament els mateixos. Faltaven, sobretot, els joves. Els estudiants que aquells dies ho van donar tot i que, després d'aquella tardor convulsa, no han tornat a sortir amb la mateixa força al carrer. Falten poques setmanes per a la sentència. Així ho ha assegurat el ben informat fiscal José Zaragoza, que sembla dominar el calendari amb què treballen els jutges del Tribunal Suprem. I aleshores sorgeix la pregunta. Es pot reviure l'esperança col·lectiva d'aquell octubre?

Concentració davant la caserna de la Guàrdia Civil a Gràcia

Imatges Centenars de persones s'han concentrat a la convocatòria dels CDR davant la caserna de Travessera de Gràcia

‘A les conselleries queda la **por**; la van posar i ja **no ha marxat**’

JOSEP REXACH FUMANYA

Parlem amb la portaveu de l'assemblea de funcionaris, nascuda arran de l'aplicació del 155

A hir va fer dos anys del 20-S, el dia en què l'estat espanyol va començar les maniobres per a desarticular un referèndum que acabaria essent inevitable. D'alguna manera, aquell dia van començar dos mesos d'una intensitat política, policíaca i jurídica que culminarien amb l'exili i l'empresonament de membres del govern. Però també va començar una resistència col·lectiva, perquè aquell dia, milers de persones van participar en una mobilització que, vista amb el temps, va ser una mena d'entrenament de l'1-O.

Qui més ràpidament es va organitzar van ser les ADIC (Assemblees en Defensa de les Institucions Catalanes), formades per funcionaris de la Generalitat que protestaven per aquella 'intrusió' i que van cristal·litzar amb l'aplicació del 155. Encara en queden algunes herències, segons que explica una de les portaveus de les ADIC, Meritxell Llorente. Parlem amb ella per recordar el dia d'aquella 'revolta social' i com ho van viure els funcionaris, que avui tenen l'ame-

naça constant que tornin a aplicar el 155.

—Com recordeu el 20-S?

—Me'n vaig assabentar per les xarxes i de seguida vam anar cap allà amb el meu marit, ni ens ho vam pensar. Vaig trucar a la feina i vaig dir que arribaria més tard. Va ser una reacció impulsiva. Ens pensàvem que seríem dels primers, però ja hi havia una seixantena de persones, entre les quals alguns periodistes i personalitats polítiques. Vaig estar una estona al costat del cotxe de la Guàrdia Civil, que ja començava a tenir papeletes a sobre. Hi vam ser fins a les tres de la tarda. Recordo una baixada espontània de gent, que venia d'arreu. La xarxa n'anava plena, no responia a cap crida orquestrada, com deien al judici. A mi, personalment, em van impactar dues coses que em van fer reflexionar. Per una banda, la transversalitat d'edat i d'estatus de la gent. Hi havia estudiants, gent molt alternativa –d'estètica, perquè no vam tenir temps de parlar amb tothom–, al costat de gent molt més encorbatada, fos perquè anaven a treba-

Meritxell Llorente, davant el Departament d'Economia. vw

El 20-S va començar una resistència col·lectiva que, vista amb el temps, va ser una mena d'entrenament de l'1-O

‘La gent del carrer estàvem convençuts que teníem la raó i la força per a resistir’

llar o era el seu tarannà. I les consignes. No eren ni violentes, ni agressives, ni tan sols de defensa. Però tampoc no eren patriòtiques, sinó més revolucionàries. Feia gràcia veure una senyora molt posada, amb un collaret de perles i talons, cridant ‘els carrers seran sempre nostres’. Era un moviment de revolta social.

—Com va canviar l’ambient als departaments durant els dies següents, si és que va canviar?

—Va canviar l’ambient tant per qui tenia la consciència social de participar en aquest canvi com per la gent que estava a l’expectativa tot i estar-hi en contra. Canvia perquè és la primera vegada que es fa una entrada brutal d’aquesta manera al nostre

govern per part de les forces espanyoles. Altres vegades havien entrat els Mossos a demanar documentació sobre temes de corrupció. Però que entrés la policia espanyola directament, alhora, en diferents seus, va ser molt greu. Va ser una intromissió directa a les nostres institucions, i molts treballadors ens vam sentir qüestionats, tant per la nostra feina com per la dels càrrecs polítics, a qui servim, ens agradi o no. Va ser una ocupació.

—Hi havia por de què poguéssim passar els dies següents?

—Jo crec que no. La sensació va ser d’eufòria, perquè creïem que tot era possible, que enfront dels poder judicials, policials i institucionals, la gent teníem molta força.

La gent del carrer estàvem convençuts que teníem la raó i la força per a resistir. Sí que creïem que podien tornar a venir, perquè tot era possible, però no era una sensació de por. I a diferència del que es va dir al judici, no hi va haver oposició a les tasques dels policies, i si tornaven a entrar, sabíem que havíem de col·laborar-hi. És la nostra obligació com a servidors públics. Però a banda d’aquesta mínima ‘col·laboració’, no hi havia sensació de por.

—Com va decidir que havíeu de fer un front comú per a protestar contra el 155 i la intervenció econòmica?

—Va ser complicat. No va haver-hi una resposta unitària perquè cada departament, cada agència, té les seves idiosincràsies, d’estructura i d’organització. Varia molt. El més graciós és que el 155, que es va aplicar el 28 d’octubre, un divendres, va coincidir amb el pont de l’1 de novembre i l’empresonament del govern el dia 2. De manera que quan vam tornar el dia 3, ens vam trobar el 155 aplicat, que no sabíem què volia dir, i el govern empresonat, de manera que els nostres consellers no van venir a la feina. La situació era complicada i vam sortir espontàniament al carrer. Molta gent d’altres empreses i institucions van sortir al carrer per cridar i protestar. Això, el primer dia.

—I després, amb els ànims més asserenats?

—En la resposta al 155 nosaltres teníem molt clar que la nostra lleialtat, sobretot, era al govern legítim empresonat o exiliat. Teníem molt clar

que la col·laboració havia de ser la mínima amb tot allò que no fos el nostre govern legítim, estar al servei de totes les instruccions que ens fessin arribar del govern legítim, intentant evitar que el ciutadà no se'n veiés perjudicat, que era amb el que jugava el 155. La situació era molt complicada i aquí sí que entrava en joc una sensació de por: Què pot passar? Qui es pot fixar amb mi si surto en una foto? A partir d'aquí ens vam començar a unir espontàniament els diferents grups dels departaments que sortíem al carrer a protestar el dia 3, i així és com ens vam organitzar ja com a xarxa ADIC.

—En les decisions que venien de Madrid, hi havia algú que fes de parallamps?

—Variava segons els càrrecs, les persones i els departaments. Des de les ADIC ens vam començar a organitzar i vam demanar de reunir-nos

amb els secretaris generals, perquè la nostra raó de ser és la defensa de les institucions. En alguns casos ens deien que el paper que els tocava fer era molt lleig, que tenien un paper que rebria moltes crítiques de totes bandes, però en molts casos s'havien quedat perquè els consellers els havien demanat que no ho deixessin. Nosaltres no ens vam posar a disposició seva perquè enteníem que el seu paper era un, i el nostre un altre, però sí que va ser una relació de total complicitat i col·laboració.

—Quins rastres queden ara mateix del 155 als departaments?

—N'hi ha molts. El 155 va ser un control absolutament brutal, exhaustiu, des del punt de vista repressiu. Però des del punt de vista tècnic, el control va ser absolutament incompetent, incapaç de gestionar una administració

que no coneixien. Per posar un exemple, es van trobar que havien de gestionar una alta quantitat de diners del Departament de Salut, més gran que la del ministeri. Per tant, no sabien ni com gestionar-ho. També vivíem amb la por constant que a qualsevol dels que portàvem el llaç groc ens sancionessin.

—No podíeu portar el llaç?

—Sí, però hi va haver gent que va rebre crítiques en alguns departaments. En el meu cas no, els podíem portar perfectament. Fins i tot el secretari general i molts càrrecs en portaven. En aquell moment va ser una intromissió molt gran, però pensem que la Generalitat sempre ha hagut de donar comptes a l'estat amb què es gasta els diners, i encara ara ho hem de fer. Passa que en aquell moment va arribar a un punt absolutament de bogeria, perquè no podíem ni com-

prar paper per a la impressora sense justificar-ho al ministeri corresponent. Es van endarrerir gestions, pagaments a petits proveïdors, es van perdre subvencions que no s'han pogut recuperar.... Va fer molt de mal.

—Encara és viva, doncs, la intervenció econòmica?

—Queda la intervenció. I també han entrat fins a les entranyes de tot el funcionament i, per tant, saben molt més com organitzem l'administració. I això és poder. I sobretot, queda la por. La van posar i no ha marxat. És l'amenaça constant del 155.

—Com afecta aquesta amenaça d'un nou 155 entre els treballadors?

—Ens afecta perquè va ser una època molt dura. Però sobretot perquè va afectar molt els ciutadans. Un material que s'havia de comprar per a Bellvitge i que era per a rehabilitació, no es va poder comprar; o les subvencions a la fundació Arrels; o l'aixecament de la prohibició de capturar corall de les costes... Jo, com a treballadora, podia estar més contenta o menys, però els afectats eren els ciutadans que es veien perjudicats per aquesta desatenció. Ara vivim amb neguit que tornin a aplicar el 155. A part de la incomoditat de tota la burocràcia i els impediments que ens posen per a treballar, se'n pot ressentir una altra vegada la política del dia a dia.

—Podeu fer mostres de solidaritat amb els presos amb llibertat?

—Sí. En principi les podem fer. Ens han criticat

Manifestació de les ADIC a la plaça de Sant Jaume de Barcelona. ALBERT SALAMÉ

‘Hem passat de ser un funcionari entès com una massa grisa de la burocràcia al fet que se’ns vegi com un col·lectiu de treballadors amb un interès a defensar les institucions’

que perdem el temps amb això, i no és cert, perquè el nostre temps per a esmorzar, el fem servir per sortir amb la pancarta i reclamar l'alliberament dels presos. És el nostre govern, són els nostres consellers. En aquell quart d'hora puc fer el que vulgui, perquè no represento l'administració, em represento a mi com a ciutadana i com a treballadora d'aquella institució. No hem rebut cap pressió, però sí que hi va haver una mica de conflicte l'any passat amb les eleccions, arran de la polèmica amb el cartell dels presos a la plaça de Sant Jaume. I hi va haver departaments que van anar més de pressa o menys a treure'ls. S'ha de pensar que tothom entoma la situació com pot. Al meu departament una vegada vam rebre una visita del diputat Carrizosa i en una altra seu la d'Arrimadas; van entrar dient que era una vergonya que tinguéssim els llaços, que publicuéssim missatges a Twitter... I ens vam quedar igual. Els vam deixar.

—I durant les eleccions?

—Durant les eleccions no, perquè en aquell període sí que es va dir que era una ordre, i que els havíem de treure. Vam valorar-ho i hi

va haver discrepàncies. Les ADIC ja estàvem organitzades i entre tots vam pensar que, posant en una balança els problemes que ens podia portar, quan reiteradament havíem manifestat la nostra posició, i els beneficis, valia la pena treure'ls. I els vam treure per suport al president, que en aquell moment va decidir de treure'l.

—Com us organitzeu des de la retirada del 155?

—Les ADIC vam néixer arran del 155. I quan es va aixecar ens vam plantejar com continuàvem, perquè no volíem ser una organització més, no volíem agafar cap rol d'organització política ni sindical. Però en aquell moment vam valorar que el nostre govern continuava encara empresonat i a l'exili, i que havíem de continuar. Ens organitzem assembleàriament, cada ADIC, però no seguim l'estructura organitzativa de la Generalitat, és a dir, un departament pot tenir quatre ADIC. I, a part, tenim l'ADIC interdepartamental, on ens apleguem tots, amb un representant o dos de cada ADIC i acordem les línies conjuntes. Vam néixer com unes assemblees en defensa de les institucions catalanes, i mentre calgui aquesta defensa, con-

tinuarem. Quan ja no calgui defensar-les, el nostre paper s'haurà acabat.

—Sí que heu reduït les accions.

—Al començament sortíem més. Però en continuem fent. Vist des de fora potser s'han reduït, perquè desgraciadament tant la repressió com els empresonaments i la cronificació de la situació fan que vagin tenint menys interès mediàtic. Ara que sortim cada divendres ja no és notícia. Però l'any passat, que vam participar en l'acte amb l'ANC i Òmnium, ens van demanar un representant i allà hi va haver un salt qualitatiu, perquè se'ns va reconèixer com una entitat amb un interès legítim de defensar les persones represaliades.

—Com us ha canviat el 20-S als funcionaris?

—Ens hem acostat molt més als ciutadans. Hem passat de ser un funcionari entès com una massa grisa de la burocràcia que no saps ben bé qui és i que no té cara al fet que se'ns vegi com un col·lectiu de treballadors amb un interès a defensar les institucions. Hi ha hagut un acostament envers la societat, perquè hem vist que, al capdavant, la nostra feina és servir el ciutadà. ■

Com pot canviar el mapa polític espanyol, la repetició de les eleccions?

L'Aravot Els partits encarrilen el camí cap al 10-N amb incògnites sobre les candidatures i la situació política

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Els polítics espanyols han tornat a ser incapaços de posar-se d'acord. El 10 de novembre tornarà a haver-hi eleccions espanyoles, les quartes en quatre anys, i a primer cop d'ull tampoc no sembla que hi hagi d'haver cap canvi que trenqui el bloqueig de les institucions de l'estat. No obstant això, encara hi ha moltes incògnites obertes, com qui serà responsabilitzat per la repetició electoral, si hi haurà coalicions o noves formacions i quin efecte tindran fets com la sentència contra el procés, els mals auguris econòmics o la sortida del Regne Unit de la Unió Europea.

Entre la incertesa i el reforç del bipartidisme

De moment, les enquestes no mostren una situació gaire diferent del de les tres eleccions anteriors, pel que fa a blocs. Sembla clar que el PSOE serà primera força, però que haurà de pactar si vol governar; i que el PP es veurà reforçat, pel fet de tornar a ser el vot útil de la dreta i perquè a l'abril va obtenir uns resultats tan nefastos que ara no pot fer sinó millorar-los.

Unides Podem no mostra gaires canvis, però el resultat encara pot donar moltes voltes. Cal recordar que en l'anterior repetició electoral, es va passar d'un possible sorpasso als socialistes a perdre més d'un milió de vots; aquesta vegada, dependrà de la capacitat de mobilitzar els votants contra 'la humiliació de Sánchez' i, d'aquesta manera, evitar l'abstenció.

Ciudadans mostra unes expectatives més baixes després d'una important crisi interna –amb la sortida de Javier Nart, Francesc de Carreras i Toni Roldán– per no haver facilitat la investidura i haver-se escoratat a la dreta. Finalment, s'espera que una part dels votants de Vox tornin al PP, però a la vegada, la formació d'extrema dreta tindrà més recursos, més quota de pantalla i espai als debats electorals, cosa que li donarà més visibilitat.

El final de bloqueig?

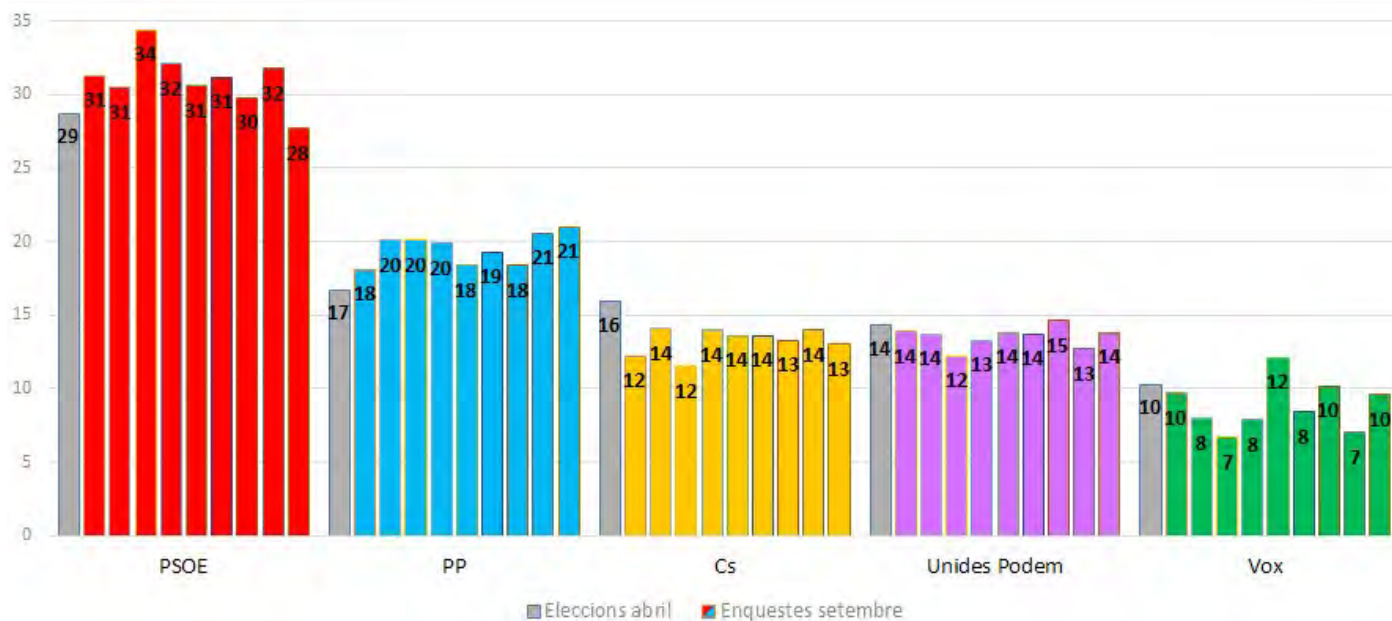
El comportament electoral després d'un nou fracàs de la política encara és incert, però sí que s'espera una abstenció més alta entre l'esquerra i entre els joves, com ja va passar en la repetició electoral anterior. La frustració pel fracàs de la investidura pot afectar especialment l'esquerra, mentre que la dreta acostuma a tenir un electorat més mobilitzat, i més, si aquestes eleccions es presenten com la darrera oportunitat d'evitar que Podem entri al govern.

Una anàlisi de La Razón d'aquesta mateixa setmana deia que una participació similar al 26 de juliol de 2016, o sigui, cinc punts més baixa que la del 2019, faria que la dreta pogués governar.

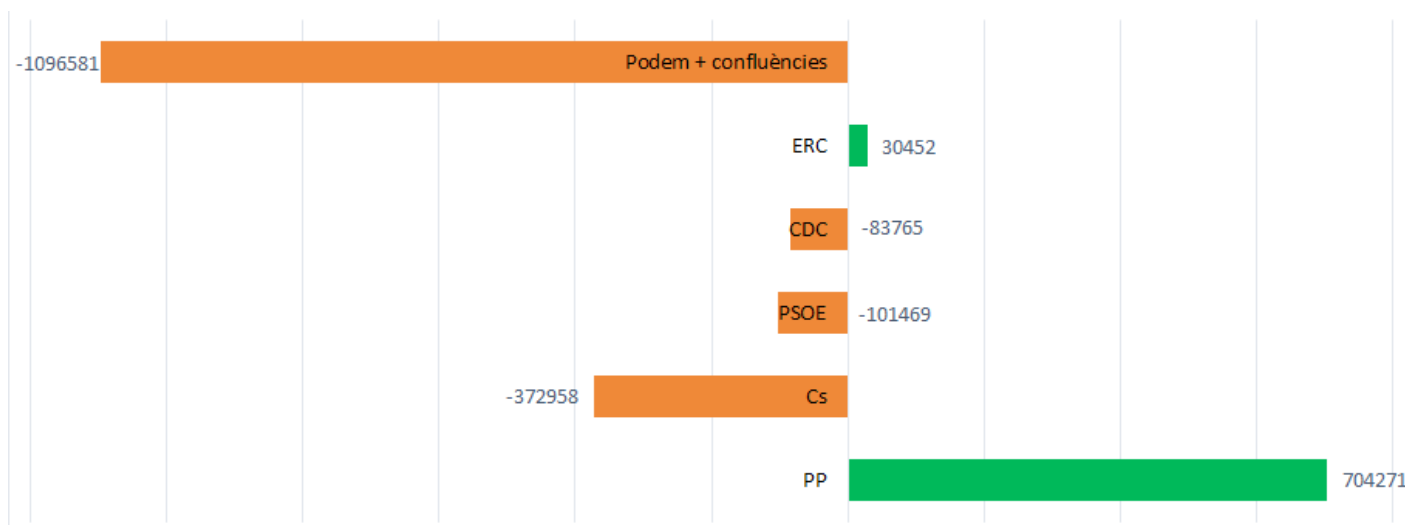
Del 20 de desembre de 2015 al 26 de juliol de l'any següent, el PP va sumar set-centes mil noves paperetes, amb un retorn de votants que s'havien abtingut pel desgast al govern i també una part de Ciudadans; en canvi, Podem va perdre un milió de vots, una xifra similar al descens del total de participació.

El 10 de novembre tornarà a haver-hi eleccions espanyoles, les quartes en quatre anys. ACN

Percentatge de vot dels partits espanyols en les eleccions de l'abril i l'estimació de les enquestes publicades aquest setembre. vw

Diferència de vots dels partits entre les eleccions del 2015 i les del 2016. vw

La lluita pel relat de la investidura

El 2016, la repetició electoral va ser considerada un fracàs col·lectiu dels partits espanyols, però en aquell cas només s'albirava una majoria possible, la del PSOE i Podem, amb Pedro Sánchez com a candidat.

La situació pot ser difícil d'entendre per l'electorat: allò que era una humiliació inacceptable per Podem en la

investidura de juliol, després era perfectament assumible, i la proposta de coalició feta pels socialistes va resultar que tenia data de caducitat. Ara els retrets són mutus i constants entre les dues formacions i el resultat dependrà, en gran part, de la capacitat que tinguin d'imposar el seu relat entre els seus.

Malgrat que els costos poden ser alts, tots dos partits també tenien incentius per a

no cedir. Si el PSOE feia coalició amb Podem, es tancava la porta a pactar amb la dreta si els partits independentistes blocaven lleis o el pressupost. A més a més, el primer govern espanyol de coalició, i en minoria, molt possiblement hauria estat inestable, cosa que podria haver portat a noves eleccions en un termini curt, després d'haver triat Pablo Iglesias en contra del criteri d'alguns barons i

votants i potser ja dins d'una crisi.

En canvi, provar sort ara, amb bones expectatives, pot fer fins i tot que la governabilitat ja no depengui dels independentistes o que Ciutadans es vegi forçat a negociar si té un resultat dolent a les urnes.

Per la seva banda, si Unides Podem hagués donat suport des de fora del govern, com fa d'ençà de la moció de censura, hauria continuat invisibilit-

A la incertesa electoral, doncs, s'hi afegeix la possibilitat que Més Madrid, la plataforma d'Iñigo Errejón i Manuela Carmena, es presenti a les eleccions

Els partits d'arreu dels Països Catalans també hauran de definir les seves candidatures

zat, sense demostrar que pot ser al govern i sense poder aplicar polítiques diferents. Unes eleccions a curt termini, altrament, poden ajudar a forçar una coalició si retalla distància i a la vegada evita que es consolidin alternatives com Més Madrid, que haurà de fer una candidatura ràpida i improvisada si es vol presentar.

Més Madrid, un nou actor a l'esquerra

A la incertesa electoral, doncs, s'hi afegeix la possibilitat que Més Madrid, la plataforma d'Iñigo Errejón i Manuela Carmena, es presenti a les eleccions. Dificilment poden fer un projecte coherent per a tot l'estat espanyol, però cada vegada és més probable que es presentin com a mínim per Madrid, on hi ha trenta-set diputats en joc.

L'objectiu de la formació seria repetir el 15% que van rebre a les autonòmiques, amb què podrien arribar a tenir grup parlamentari propi, cosa que els permetria de consolidar el projecte. Fins i tot, s'ha especulat que cerqui

aliances amb els partits amb els quals ja comparteix grup al senat espanyol, com són Compromís, En Comú Podem i Endavant Andalusia.

De moment, ja hi ha hagut una gran campanya mediàtica perquè es presentin, tenint en compte que és probable que divideixi el vot de l'esquerra i que Errejón perjudiqui, principalment, Iglesias.

Trencar l'equilibri: Espanya Suma

Una altra candidatura que pot trencar l'equilibri actual arriba des de la dreta. A les eleccions de l'abril, el PSOE i Podem van sumar més escons que no pas la dreta, però en canvi van tenir una xifra similar de vots.

El partit més perjudicat va ser Vox, que en les vint-i-vuit demarcacions amb cinc escons en joc o menys, només va entrar a Ciudad Real i Valladolid. El partit d'extrema dreta va aconseguir 690.000 vots en demarcacions on no va assolir cap escó. Si la dreta s'hagués presentat unida, hauria guanyat setze dipu-

tats, mentre que el PSOE i Unides Podem n'haurien perdut deu. Per tant, simplement amb unes altres candidatures però amb el mateix suport, la situació s'hagués capgirat al congrés espanyol.

En aquest marc, el candidat del PP, Pablo Casado, ha proposat de copiar el precedent de Navarra Suma, que uneix UPN, PP i Ciutadans, i fer una coalició amb el nom d'Espanya Suma. De moment, Albert Rivera refusa aquesta possibilitat al congrés, tot i que s'ha obert a portar-ho al senat.

En previsió d'aquesta possibilitat, el Partit Popular ja ha registrat la marca España Suma, a més Catalunya Suma, Balears Suma i Comunidad Valenciana Suma. Unes coalicions que, de ben segur, modificarien el mapa polític espanyol i que podrien arribar a ser primera força.

Les candidatures del país també es reorganitzen

Finalment, els partits d'arreu dels Països Catalans també hauran de definir les seves

candidatures. Compromís haurà de decidir si repeteix coalició electoral amb Podem com el 2015 i 2016, si s'alia amb Més Madrid, o si es presenta en solitari com en les eleccions de l'abril. De la mateixa manera, hi ha la incògnita si Veus Progressistes, que concentra el vot sobiranista, repeteix a les Illes, o bé cerca aliances amb Podem com el 2016, o bé decideix no presentar-se.

En el cas d'ERC i JxCat, la formació de les candidatures es veurà afectada per la sentència contra el procés i la probable inhabilitació dels presos polítics. La resposta de la societat catalana segurament marcarà la campanya.

Una gran incògnita final serà si hi ha una tercera candidatura independentista, ja sigui perquè el Front Republicà (Som Alternativa, Poble Lliure i Pirates de Catalunya), que es va quedar a les portes d'entrar per Barcelona (2,72%), repeteix o bé perquè la CUP decideix de presentar la seva primera candidatura per a blocar a les institucions espanyoles. ■

Crisi a Catalunya?

Una crisi de legitimitat

La dada L'analista de dades Joe Brew explica quins motius hi ha a l'arrel de la crisi entre Catalunya i Espanya

JOE BREW

Hi ha una crisi a Catalunya, això és evident. Però quina mena de crisi és, això depèn a qui ho demanem. Per a molts catalans, és una crisi política entre Catalunya i Espanya en què una majoria espanyola anti-referèndum ha impedit a una majoria catalana a favor del referèndum de fer avançar el seu projecte polític. Per al president del govern espanyol en funcions, Pedro Sánchez, és una crisi de 'convivència' entre catalans, en què la meitat independentista vol imposar el seu projecte polític a la meitat unionista. I la justícia espanyola ho tracta com si fos una crisi criminal violenta, emprisonant la majoria dels antics membres del govern català amb càrrecs de rebel·lió.

Però quina és la naturalesa real de la crisi a Catalunya? Més enllà de la retòrica dels polítics, per què hi ha una gran agitació política a Catalunya, mentre que altres regions, com Andalusia, Flandes, Texas o la Bretanya, no la tenen pas?

Els esdeveniments actuals a Catalunya reflecteixen, sobretot, una crisi de legitimitat. Tant el cap de l'estat que governa Catalunya simbòlicament com la constitució espanyola que governa Catalunya jurídicament reben el suport de menys de la meitat dels catalans. L'estatut d'autonomia, el contracte legal que regeix la relació entre Catalunya i Espanya, no és el mateix que van aprovar els catalans el 2006 mitjançant una votació, sinó que és una versió amb parts arrencades pel Tribunal Constitu-

És una crisi política entre Catalunya i Espanya en què una majoria espanyola anti-referèndum ha impedit a una majoria catalana a favor del referèndum de fer avançar el seu projecte polític. ALBERT SALAMÉ

cional espanyol. I, fins i tot, la transició del feixisme a la democràcia a final dels anys setanta, un motiu d'orgull per a molts espanyols, és considerada per la majoria de catalans com una cosa mal portada.

La legitimitat democràtica no es fonamenta només en l'existència d'un seguit de lleis sinó també en una acceptació general del sistema pel qual es fan les lleis. Per exemple, als Estats Units, malgrat que gairebé la meitat dels votants no estan satisfets amb el resultat de cap elecció presidencial específica, àmplies majories de cadascun dels cinquanta estats aprofiten el sistema amb què es vota. La raó per la qual les democràcies poden considerar-se més 'legítimes' que les autocràcies no és pas perquè les primeres es governin per normes i les segones no (de fet, totes dues tenen normes i les autocràcies poden encaixar prou bé en la definició de 'estat de dret' o 'imperi de la llei'), sinó perquè els processos i normes que regeixen la societat són percebuts i acceptats per la població com a apropiats i justos, és a dir, legítims.

El marc polític que regeix Catalunya no rep prou suport popular entre els catalans per a garantir l'estabilitat política. Això és obvi només observant la política catalana i l'espanyola dels darrers anys: un referèndum disputat en el primer cas, quatre eleccions generals en menys de quatre anys en el segon. En altres paraules, la crisi catalana és una crisi de legitimitat. No és una opinió: és un fet recolzat en les dades sobre el cas.

Explorem-ne les dades. Específicament, examinem les dades d'enquesta sobre la manera com els catalans i els espanyols se senten respecte de la transició, de la constitució espanyola, de la possibilitat de negociacions amb l'estat espanyol i del principi d'autodeterminació. Comencem.

La transició

Després de la mort del dictador Francisco Franco el 1975, Espanya va començar la llarga transició cap a la democràcia. Això va implicar la convocatòria d'eleccions lliures, reemplaçar les institucions feixistes per unes de nominalment democràtiques, permetre els partits polítics, etc. La transició va ser molt aplaudida per Europa i els Estats Units, però no tothom va donar-hi suport. Va generar controvèrsia que es mantingués la monarquia borbònica instaurada per Franco i també la llei d'amnistia amb què els crims comesos pel règim franquista no s'investigaven ni es castigaven.

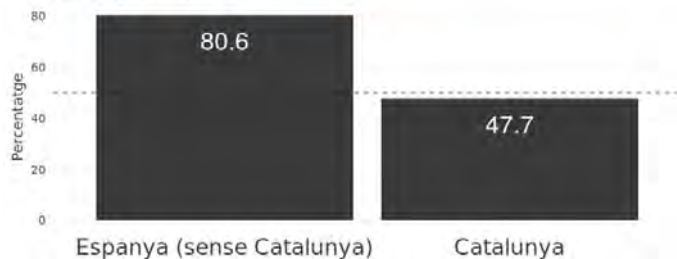
El 2018, el CIS va preguntar a tres mil espanyols si creien que la transició era un 'motiu d'orgull'. Per a la majoria, més del 80%, ho és. A Catalunya, en canvi, menys de la meitat consideren que la transició sigui un motiu d'orgull (gràfic 1).

Suport a la constitució espanyola

No és del tot clar per què les taxes d'orgull de la transició són tan dràsticament diferents entre catalans i espanyols. Però possiblement té alguna cosa a veure amb el producte més tangible de la

Creieu que la manera com es va dur a terme la transició a la democràcia a Espanya és un motiu d'orgull per als espanyols?

Percentatge que respon "Sí"

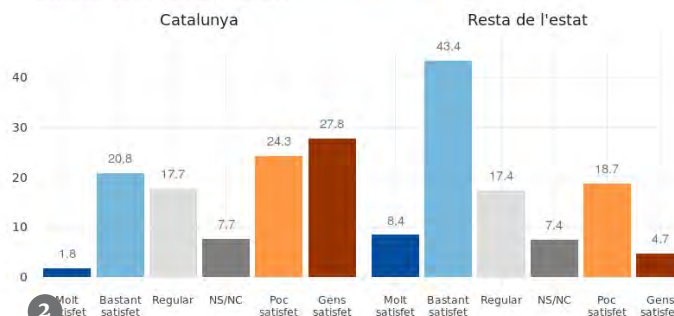

1

Dades del CIS del setembre del 2018. Percentatges calculats després de treure les respostes NS/NC. Mida de mostra: 2.653. Mida de mostra per geografia = Catalunya: 421; Espanya: 2.232.

Satisfacció amb la constitució espanyola

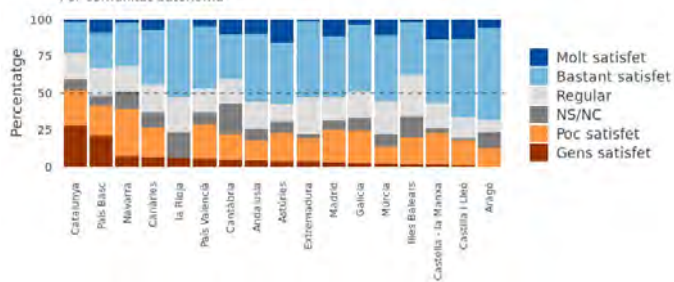
Dades del CIS del setembre del 2018

2

Nivell de satisfacció amb la constitució espanyola

Per comunitat autònoma

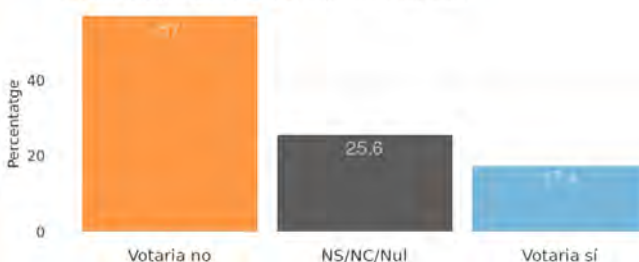
3

CCAA

Dades del CIS del setembre del 2018. Elaboració del gràfic: Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Suport a la constitució espanyola entre catalans

Si es tornés a celebrar un referèndum per decidir sobre l'actual constitució espanyola aprovada el 1978, tal com és ara, què faríeu?

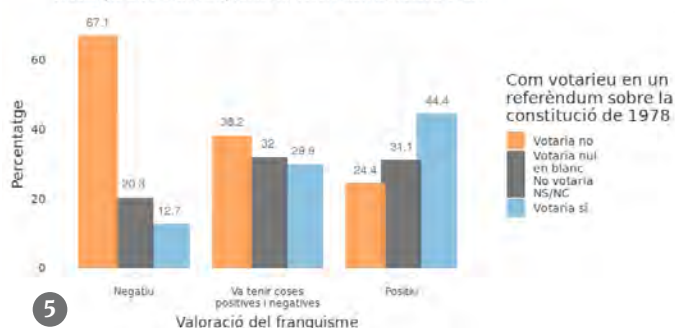

4

Dades del Baròmetre d'Opinió Pública, 3a onada 2018. Mostra: 1500 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola.

Relació entre franquisme i suport a la constitució

Catalunya. Dades del CEO, ronda 3, 2018. Mida de mostra: 1.409.

5

Suport a la constitució espanyola entre catalans

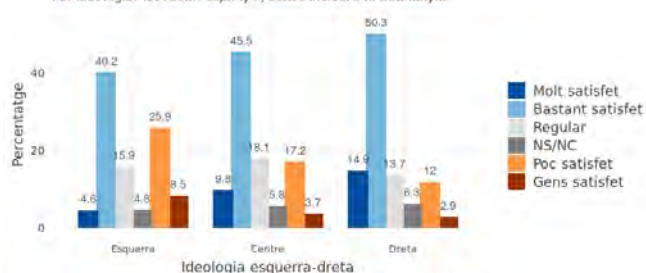
Si es tornés a celebrar un referèndum per decidir sobre l'actual constitució espanyola aprovada el 1978, tal com és ara, què faríeu?

6

Nivell de satisfacció amb la constitució espanyola

Per ideologia. Tot l'estat espanyol, sense incloure-hi Catalunya.

7

No és tan sols interessant de veure que tan pocs catalans votarien a favor de la constitució, sinó que també ho és veure quins catalans hi estan a favor i quins en contra

transició: la constitució espanyola.

La constitució de 1978 va ser aprovada en referèndum per la majoria d'espanyols i també de catalans. En el moment de fer-se el referèndum, l'elecció era força crua: 'sí' volia dir una transició cap a la democràcia i 'no' volia dir una incertesa política amb una possibilitat no negligible de continuar amb un règim feixista. Però quaranta anys després, el percentatge de catalans que estan satisfets amb la constitució (22,6%) és menys de la meitat que l'índex de satisfacció a la resta de l'estat espanyol (51,8%). La majoria de catalans (52,1%) n'estan insatisfets (gràfic 2).

Pel que fa a la constitució espanyola, Catalunya no és l'única part de l'estat espanyol amb nivells més alts d'insatisfacció que no satisfacció. El País Basc i Navarra hi tenen un grau similar d'insatisfacció (gràfic 3).

De fet, la majoria de catalans respon que no votaria en un referèndum sobre la constitució espanyola si es fes ara. Només el 17,4% votaria a favor de la constitució actual (gràfic 4).

Nostàlgia de Franco

No és tan sols interessant de veure que tan pocs catalans votarien a favor de la constitució, sinó que també ho és veure quins catalans hi estan a favor i quins en contra. El gràfic número 5 mostra què votarien els catalans si hi hagués un referèndum sobre la constitució de 1978 respecte del seu punt de vista sobre Franco.

Els catalans que pensen que el franquisme va ser ne-

gatiu per a Catalunya votarien majoritàriament en contra de la constitució de 1978 (67% en contra i el 12% a favor). Aquells que tenien visions contraposades sobre Franco també votarien en contra de la constitució, però no per una majoria tan àmplia: un 38% hi votaria en contra i un 30% a favor. L'únic grup que és clarament constitucionalista és aquell que opina que el franquisme va ser positiu per a Catalunya. En aquest grup, el sí a la constitució guanyaria pràcticament per un marge de dos a u.

La divisió esquerra-dreta i la constitució

Part del motiu pel qual les actituds franquistes van tan lligades al suport a la constitució espanyola a Catalunya és que els catalans perceben la constitució com a partidista. En altres paraules, el suport a la constitució és molt més alt entre aquells que s'identifiquen a la dreta o l'extrema dreta en l'espectre polític que no pas entre qui s'identifica a l'esquerra (gràfic 6).

Mentre que tan sols el 10%-12% dels catalans d'esquerra votarien a favor de la constitució de 1978, el suport al text es duplica en el centre polític, es triplica a la dreta i es quadruplica a l'extrema dreta. En altres paraules, com més a la dreta, més suport a la constitució.

L'associació dreta-esquerra amb el suport a la constitució no passa solament a Catalunya. A la resta de l'estat espanyol, la satisfacció amb la constitució és molt més alta entre aquells que es classifiquen a la dreta política més

que no pas entre qui se situa a l'esquerra. El gràfic número 7 mostra la satisfacció amb la constitució espanyola respecte de la ideologia política entre els ciutadans de la resta de l'estat espanyol.

El suport a la constitució a l'estat espanyol és, en general, més alt que no pas a Catalunya, però el patró de satisfacció segueix la mateixa corba: la insatisfacció amb la constitució és més alta entre la gent d'esquerra (34,4%) i més baixa entre els de dretes (14,9%).

La divisió esquerra-dreta i el rei

Igual com amb la constitució, el suport al rei d'Espanya va molt lligat a la ideologia política entre els catalans. El gràfic número 8 mostra el grau d'aprovació dels reis espanyols Felipe VI i Juan Carlos I els darrers cinc anys.

Més de la meitat dels catalans puntu la monarquia amb un 0 sobre 10. Només al voltant d'un de cada deu l'aprova.

Per ideologia, és clar d'on prové la majoria del suport a la monarquia. El grau de confiança mitjà entre la gent d'esquerra és aproximadament d'1 sobre 10. Però l'aprobat és quatre vegades més alt a la dreta, i encara més a l'extrema dreta (gràfic 9).

Pèrdua de fe en la negociació

Hem establert que ni la constitució espanyola ni tampoc la monarquia reben gaire suport a Catalunya. I bona part del suport relativament baix que tenen prové de la dreta

política i d'aquells que veien el franquisme com a positiu. Així doncs, si tant la monarquia com la constitució són impopulars i polititzades, per què els catalans no proven de negociar amb els espanyols per tal de canviar-les, reformar-les, despolititzar-les o eliminar-les? Per què, el 2017, els catalans van fer un referèndum d'independència unilateralment?

La resposta és força clara: van abandonar l'esperança d'arribar a un acord.

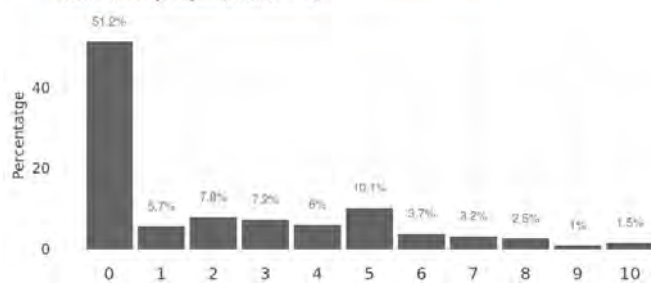
Una gran majoria dels catalans vol un referèndum d'autodeterminació. Només el 19% dels catalans diu que Catalunya no té dret de fer-ne (gràfic 10).

Pel que fa al referèndum d'autodeterminació, la posició de l'actual president espanyol, Pedro Sánchez, és exactament la mateixa que la del seu predecessor, Mariano Rajoy: 'mai'. El refús fins i tot a parlar d'autodeterminació ha dut la majoria de catalans a pensar que és improbable que Espanya ofereixi mai un acord satisfactori a Catalunya. El gràfic número 11 següent mostra l'increment, aquests darrers anys, de dos terços a tres quarts del percentatge de catalans que pensen que no és probable que hi hagi una oferta satisfactòria del govern espanyol respecte del problema català.

La darrera vegada que es va fer aquesta pregunta, el 2017, només 2 de cada 10 catalans pensaven que era probable que Espanya oferís una solució política al conflicte. Si us demanàveu per què els catalans van actuar 'unilateralment', heus ací la resposta.

Suport a la monarquia espanyola entre catalans

Grau de confiança mitjana (escala de 0-10)

8

Dades del Baròmetre d'Opinió Pública, combinació d'enquestes 2014-2019. Mostra: 12.273 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola.

Suport a la monarquia espanyola entre catalans, per ideologia

Grau de confiança mitjana (escala de 0-10)

9

Dades del Baròmetre d'Opinió Pública, combinació d'enquestes 2014-2019. Mostra: 12.273 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola. Codificació de categories: escala ideològica 0-10: 0-1=extrema esquerra; 2-3=esquerra; 4-6=centre; 7-8=dreta; 9-10=extrema dreta. Elaboració del gràfic: Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Grau d'acord amb la frase següent

"Catalunya no té el dret de celebrar un referèndum d'autodeterminació"

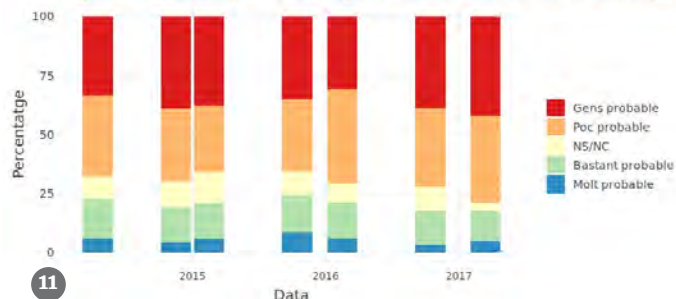

10

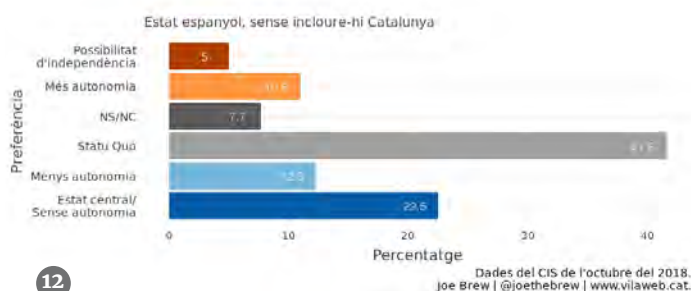
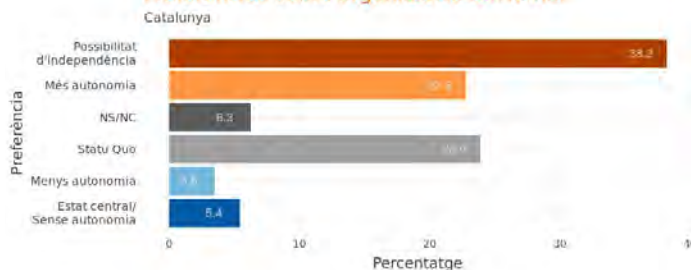
Dades del Baròmetre d'Opinió Pública, 2018, 2 ronda. Gràfic de Joe Brew | @joethebrew | www.vilaweb.cat.

Pel que fa al referèndum d'autodeterminació, la posició de l'actual president espanyol, Pedro Sánchez, és exactament la mateixa que la del seu predecessor, Mariano Rajoy: 'mai'

Fins a quin punt creieu que és molt probable o gens probable que el govern espanyol acabi oferint un acord que sigui acceptable per a la majoria del Parlament de Catalunya?

Preferències sobre organització territorial

La crisi Catalunya-Espanya necessita una injecció de legitimitat, un procés que es percebi com a just i satisfactori pels dos costats

Per què els catalans són tan escèptics sobre la capacitat d'Espanya d'oferir una solució políticament acceptable per a ells? Per dues raons. Primer de tot, el govern espanyol ha dit molt clarament que l'autodeterminació no és damunt la taula i que ni tan sols discutirà sobre la qüestió. I segon, qualsevol polític espanyol que proposi la possibilitat d'independència o més autonomia s'està suïcidant políticament. Per què? Perquè els espanyols que estan satisfets amb l'estatu quo, o volen menys autonomia a les regions, són la gran majoria. El gràfic número 12 mostra aquestes diferències en les preferències per a l'organització territorial.

Conclusió

El punt mort polític a Catalunya no és causat per polítics criminals ni tampoc per la crisi econòmica, per una manca de convivència, per nacionalisme, populisme, un cop d'estat, per rebel·lió ni cap de les altres explicacions semiabsurdes i simplistes.

1. La majoria de catalans vol exercir el dret d'autodeterminació.

2. La majoria dels espanyols no vol permetre'ls-ho.

3. Les institucions i processos pels quals aquest conflicte podria resoldre's 'internament' no es perceben com a prou legítims per una part perquè puguin ser efectius per a totes dues.

És aquest tercer punt que em porta a descriure la crisi política entre Catalunya i Espanya com una crisi de legitimitat. Una part (Catalunya) vol una cosa (l'autodeterminació) que l'altra

part (Espanya) no accepta. El marc polític actual per a decidir com actuar, és a dir, la constitució espanyola, no és acceptat per una àmplia majoria d'una part. I el suposat 'àrbitre' en aquests conflictes, el rei espanyol, tampoc no és acceptat per aquesta majoria.

Si catalans i espanyols discrepen sobre l'organització territorial, la legitimitat de la constitució i la legitimitat de la monarquia, com es pot resoldre el conflicte? La solució actual de l'estat espanyol, que insisteix que els polítics catalans desobeeixin els votants i obeeixin les lleis espanyoles, és clarament insostenible i genera una inestabilitat política manifesta a Espanya. Pel bé tant de Catalunya com de l'estat espanyol s'haurien d'explorar altres solucions.

Per acabar, la crisi Catalunya-Espanya necessita una injecció de legitimitat, un procés que es percebi com a just i satisfactori pels dos costats. Aquesta injecció de legitimitat hauria de venir d'un procés extern, transparent i vinculant amb un àrbitre mútuament acceptat i que tingui legitimitat acceptada per totes dues parts. La Unió Europea encaixa en aquesta definició i hauria d'intentar activament de fer de mediador. Si la Unió Europea continua menystenint el conflicte, o rebaixant-lo a 'afer intern', la probabilitat d'un altre acte d'unilateralitat, tant si és l'estat espanyol apropiant-se del govern de Catalunya com si són els catalans votant novament sense el permís de l'estat espanyol, s'incrementa molt. ■

7DIES

{ La selecció de la setmana { 16-20 de setembre

Dimarts 17, dimecres 18 i dijous 19.
La gran crisi espanyola

EFE

Dijous 19.

Valtònyc: 'En el fons, l'exili té coses més dures que no la presó; ells almenys tenen una data'

TP

Dimecres 18.

Josep-Lluís Carod-Rovira: 'La paciència té un límit'

ALBERT SALAMÉ

VALTÒNYC

‘En el fons, l’exili té coses més dures que no la presó; ells almenys tenen una data’

Josep Miquel Arenas deixa de banda la impulsivitat de Valtònc perquè puguem anar més enllà del personatge

TXELL PARTAL

Valtònc, o, més ben dit, Josep Miquel Arenas, no vol respondre a aquesta entrevista com un personatge polític. ‘Som un pobre desgraciat, no vull ser un referent polític.’ Confessa que de vegades creu que sobre ell han caigut massa responsabilitats. En aquesta entrevista deixa de banda la impulsivitat de Valtònc perquè puguem anar més enllà del personatge. Parla de l’exili, de la por i dels sentiments que implica. Malgrat que aquests dies s’han sentit bones notícies sobre ell, explica que després d’un any i mig se sent més desgastat que mai. No passa pas el millor moment.

Malgrat tot, no abaixa el cap i continua parlant sense pèls a la llengua. Critica que certs polítics semblin més preocupats per les diputacions o per les cadires que no pas per trobar una estratègia conjunta. I demana que no es vengui més fum a la població. Reclama que es parli clar.

—La posició de l’advocat de la Comissió Europea tothom la va valorar com una gran notícia, però per les vostres declaracions semblàveu molt més cautelós.

—Tothom ho va explicar com una gran victòria. Fins i tot, alguns mitjans van dir que Luxemburg m’havia donat la raó. I no és veritat. Només passa que la Comissió Europea ens ha fet costat. Això no és res, encara falta molt per guanyar... És una petita victòria. Però també és una cosa que sabíem de fa mesos. Espanya i Bèlgica anaven contra nosaltres, i la Comissió Europea a favor.

—Per entendre el cas, en aquesta vista no es parlava de l’extradició, sinó d’una qüestió jurídica...

—És clar, no es tractava de l’extradició, però sí que hi influeix de ple. Es discutia si em podien aplicar el codi penal del 2015 per un fet del 2012. Si s’acceptava això, em podien extraditar automàticament. I aquí el jutjat de Gant tindria un problema. En canvi, si deien que no rebutjarien l’extradició, peti qui peti.

Vaig triar l'exili, sabent que hi havia coses pitjors que la presó, però, per desgràcia, l'exili no és tan reconegut

Per jo, la música és un mètode de supervivència

Per això dic que és un procés molt llarg. Surti com surti, o jo o l'estat espanyol apel·larem contra la decisió. Llevat que els espanyols s'adonin que tot plegat se'ls en va de les mans.

—Però la lluita no s'acaba al tribunal de Gant. També heu denunciat el vostre cas al Tribunal Europeu de Drets Humans.

—Aquí és on realment es juga tot. El Tribunal Europeu de Drets Humans podria establir un precedent. Si guanyem allà, podria tornar a casa, m'indemnitzarien i la resta de rapers serien absolts. Mai més una cançó de rap no podria ser objecte de presó. També és veritat que, encara que em donessin la raó, no crec que tornés. No me'n refiï. Espanya es passa per la pedra allò que diu Europa.

—Per tant, us imagineu vivint molt de temps a Brussel·les...

—M'hi hauré de quedar fins que no hagi prescrit la causa. No m'ho imagin, però no hi haurà cap més remei. M'hi hauré d'habituar. L'avantatge és que tampoc no som gaire viatjador.

—Angoixa no tenir data o no saber quan podreu tornar a casa?

—Quan em vaig exiliar sabia què passaria. Sabia que si entrava a la presó, hi estaria tres anys i mig, però després en sortiria i ja s'hauria acabat tot. En canvi, si venia a l'exili no sabia quan podria tornar a casa. Tampoc no podia saber-ne les conseqüències. Però jo vaig triar aquest camí. Vaig triar l'exili, sabent que hi havia coses pitjors que la presó, però, per desgràcia, l'exili no és tan reconegut. Tothom diu que el nostre exili no és dur, que podem anar a fer cerveses, que podem anar a festivals... Fins i tot ens diuen que som uns cagats. Però en el fons l'exili té coses més dures que no la presó. A la presó, almenys tens una data.

—Quina és la part més dura de l'exili?

—La por de l'oblit. Nosaltres encara tenim sort, tenim les xarxes socials i els mitjans de comunicació que ens donen veu. Comptem amb la solidaritat de la gent. Tenim l'avantatge que som cares

conegudes. Però la part pitjor d'un exili és que t'oblidin.

—Brussel·les ja és casa?

—No ho és, però la gent que he trobat aquí, els amics d'aquí, que ara són família, sí que ho són. Casa meua no és Brussel·les, sinó la gent que hi ha aquí, que m'envolta i m'ajuda.

—Teniu por que tota aquesta història de la repressió acabi deixant en un segon pla el Valtònyc músic?

—Això ja ha passat. La gent té més en compte les meves opinions polítiques que no les meves cançons. Per exemple, fa un parell de dies vaig fer unes declaracions a TV3. Feia deu minuts que sentia Ernest Maragall parlant i llavors vaig entrar al camp de joc calent. Vaig parlar exaltat i em van sortir unes declaracions dures. Després les xarxes n'anaven plenes. Però, és clar, només he dit quatre paraulotes... Això és el que es fa viral, no la meua música. Però per mi, té molt més de valor continuar fent rap després de la condemna que no sortir a TV3 en horari infantil dient quatre beneiteries. No vaig dir allò que volia dir, però em vaig empenyar sentint el Maragall botifler.

—El fet de no poder-vos moure de Bèlgica fa que sigui complicat de poder viure de la música?

—Sí, i tant. Aquí no tinc concerts i la realitat és que els músics vivim bàsicament de fer concerts. És molt difícil. També és veritat que no estic gaire animat per a fer concerts. Quan vivia a l'estat espanyol feia uns quatre concerts per setmana... però ara és impossible.

—Però els mesos vinents en teniu programats uns quants...

—N'hi ha de més simbòlics, com el festival MUR a Felanitx, a Mallorca. No hi puc actuar, simplement faré un vídeo o una connexió en directe. Però, malgrat ser una acció simbòlica, té un gran valor. Si més no, ha servit per a molestar PP, Vox i Ciutadans, que ja s'han queixat. On sí que podré tocar i em fa molta il·lusió és al Festival Tingladu Antirepressiu

que organitzem aquí a Brussel·les. Està molt bé, perquè venen un grup valencià, un grup català, un grup mallorquí i un de basc. Fins i tot, s'hi ha afegit el Casal Català de Brussel·les. Però com tot, també té una part negativa. Estic molt trist perquè he demanat la col·laboració de molta gent, tant institucions com a associacions culturals, i no hi han volgut participar. La meua caixa de resistència ha pagat pràcticament totes les meues despeses. Pràcticament no deman ajuda i per una cosa que en deman.... A més, era una proposta cultural molt ben parida. Tenien sentit unes certes col·laboracions, però no ha pogut ser.

—La paraula 'solidaritat' ha estat massa...

—Banalitzada [no em deixa acabar la frase]. Solidaritzar-se no és fer un piu-let. M'he trobat amb polítics que em diuen que es voldrien solidaritzar amb mi i em proposen de quedar al seu hotel quan vénen a Brussel·les. Quan els he dit que no hi podia anar, però que si volien podíem veure'ns en un altre lloc han desaparegut. Volen que hi vagi jo, per fer-se la foto i penjar-la a Twitter, però en el fons no els importa. En canvi, hi ha altra gent que et trobes per casualitat aquí a Brussel·les i et demostra la seva solidaritat i te la creus. Són aquells que et miren els ulls i no et demanen cap foto ni res a canvi. Ara ja sé distingir qui ho diu de veritat i qui no.

—Quin és el gest que més us ha sorprès durant aquest temps?

—Sobretot m'ha marcat la gent que em va ajudar a sortir del país. Gràcies a ells no som a la presó. Em va sorprendre, era gent major. Tenien de seixanta a vuitanta anys. Era curiós, eren padrins, que m'ajudaven a sortir. Els vaig demanar per què ho feien i tots varen riure. Un em va respondre: 'Avui quan m'he llevat també m'he demanat per què feia això, i només de pensar que tocava els ous a Espanya ja m'ha donat forces per venir' [riu]. No diré com va ser el comando, però estaven molt organitzats. Em van treure i em va portar fins aquí.

TP

—Malgrat no poder viure de la música d'ençà que heu arribat a Brussel·les no heu deixat de fer-ne...

—Per jo, la música és un mètode de supervivència. Bàsicament és una teràpia, més barata que un psicòleg o un vàlhum.

—Fa mesos va publicar el vostre darrer disc, *Pien Hein*. Hi ha diferències entre aquí i l'estat espanyol a l'hora de fer música?

—Els processos de l'últim disc han estat molt diferents, però no té res a veure amb el lloc on l'he fet. Aquesta vegada he decidit de no autoeditar-me sinó treballar en un estudi professional i amb músics de jazz, i això ha portat molts canvis. A l'estat espanyol, tot m'ho feia a casa meua i amb produccions meues. Aquí he cercat un equip de professionals perquè vaig tenir l'oportunitat que l'estat belga em finançés el disc i llavors vaig poder pagar músics i tenir al darrere un estudi bo. Potser aquesta seria la principal diferència. Mentre Espanya demana

la meua extradició per fer música, aquí em paguen un disc.

—En aquest disc hi ha molts canvis; el principal, l'aparició del jazz...

—Hi ha molts músics que fan hip-hop amb música electrònica, però amb banda de jazz quasi ningú. A més, entrar a l'escena del hip-hop aquí a Bèlgica era molt difícil. En canvi, amb el jazz vaig trobar moltes més facilitats. La idea inicial era fer-ne un parell de cançons, però mira, al final vam acabar fent tot un disc.

—És un so molt diferent. Volíeu arribar a més gent?

—Sí, vaig pensar que amb aquest so podria agradar a molt més públic, però el principal problema és que molt poca gent s'atreveix a escoltar-lo. Poca gent s'atreveix a trencar aquesta barrera mental. També és veritat que hi ha aquesta llegenda urbana que som molt xarrec fent música. Però la majoria de gent que ho diu no m'ha escoltat mai. Ho diuen perquè ho han sentit a la televisió o a algun periodista.

—I, com és costum, al disc hi trobem lletres punyents. Hi ha crítiques per a tothom. També per a aquells que ara diuen que són els vostres amics, els líders independentistes.

—Sí, jo som d'aquells que defensen que la República que volem ha de ser crítica. Hem de poder ser crítics tant amb els exiliats com amb els presos. De vegades confonem la solidaritat amb l'admiració. No necessàriament ha de ser així. Encara més, a mi m'agrada que em diguin les coses que no faig bé per millorar-les i corregir-les. El debat i l'autocrítica haurien de ser presents a la nostra República, així podríem evolucionar. Ells em defensen a mi, tot defensant la llibertat d'expressió. Idò la llibertat d'expressió també significa poder dir què no m'agrada de tu. No tan sols pot haver-hi llibertat quan xerro dels altres. He de confessar que em feia una certa por fer aquestes crítiques, però em va sorprendre gratament la resposta del meu entorn aquí a Brussel·les.

—Aquesta crítica apareix a la cançó 'Salones', amb un videoclip que fa una crítica directa a Mónica Oltra.

—La hi devia. Les seves declaracions parlant de l'exili em van ofendre. M'ha guera agradat incloure-hi una cançó que en parlàs, però ja tenia el disc acabat, de manera que vam trobar aquesta solució.

—Us sorprèn que persones d'esquerra com Mónica Oltra banalitzin l'exili?

—Sí, però això ve de la demonització de Puigdemont i tot allò que sigui Catalunya. Desgraciadament, l'esquerra espanyola és més espanyola que d'esquerres. Pens que ara és el moment de deixar les etiquetes a banda i construir una estratègia conjunta des de l'exili. Les etiquetes en realitat ens limiten. Cal treballar conjuntament i això faig. Don suport a la gent que hi ha a l'exili, malgrat que fa dos anys no hi hauria compartit trinxera.

—Darrerament, heu fet declaracions bastant crítiques amb l'independentisme. Sempre dèieu que volíeu la República Catalana per a poder tornar a casa. Ho veieu més lluny ara que fa un any?

—Desgraciadament, sí, no veig que es traci cap estratègia. Falta un mes per-

què surti la sentència i no sabem res. No sé si ho fan d'amagat, però no hi ha consignes. Fem una aturada de país? De quan? D'una hora, un dia, una setmana? N'hi haurà prou? Em fa la sensació que estan més dividits, pensant en interessos partidistes i barallant-se per diputacions o càrrecs, que no pas pensant una estratègia.

—Enteneu que la gent estigui cansada?

—Sí, però també aquest és el problema de la socialdemocràcia, que sempre se cerquen solucions a curt termini. A la gent no li pots vendre fum d'aquesta manera. Des d'un principi s'havia d'haver dit que el projecte d'una Catalunya independent és a molt llarg termini. No xerrem ni d'un any ni de cinc, sinó de deu, quinze o vint. La gent ha d'estar preparada. Tot va començar el Primer d'Octubre, però no sabem quan s'aconseguirà l'objectiu final. El camí serà llarg, però la gent ho vol ara. I els polítics no tenen la capacitat de fer-ho. I no per les seves habilitats, sinó perquè davant tenen un estat feixista. No és una consigna, és una realitat. Espanya no és una democràcia burgesa, ni hi ha socialdemocràcia, és un estat feixista on l'Audiència Nacional i les forces de l'estat tenen més poder que el govern. Tenir el govern a l'estat espanyol no significa res. Quim Torra no ha pogut posar ni una pancarta que diu 'Llibertat presos polítics'. Si ho fa, el fiquen a la presó. I això, els polítics no ho han sabut explicar prou. També hi ha polítics que estimen molt més la seva cadira que res més.

—Creieu que es té prou consciència del mal que fa la repressió?

—Sí, és clar, consisteix en això. La repressió no és tan sols una cosa física, d'estar tancat a la presó. La repressió és també un desgast psicològic per a tots aquells que la reben i per al seu entorn. Al final cerquen caps de turc que serveixin per a aplicar-los condemnes exemplars per a la resta. És veritat que Espanya, en certes coses –com per exemple redactant euroordres– són uns caps de fava, però no deixen de ser un estat. Lluitar

contra un estat és molt complicat. I més un que no s'ha depurat i que continua tenint institucions feixistes. Venim d'una dictadura molt recent, on els qui manaven llavors continuen tenint moltes quotes de poder. Tenen la màquina repressiva molt greixada.

—**Noteu desànim a l'exili?**

—L'exili desgasta molt. Però també depèn de la perspectiva personal de cadascú. Jo, per exemple, ho veig tot molt més negre, però en canvi si parles amb en Lluís Puig, que és una persona superpositiva, segur que ho veurà tot d'una altra manera.

—**Esteu més desanimat ara que no pas fa un any?**

—Sí, molt més... Tampoc no sé molt bé per què. Supòs que és que ja fa dos estius que som aquí. I aquests són mesos complicats per mi. A l'estiu a Mallorca tots els meus amics fan feina i llavors rep moltes menys visites. La gent que viu aquí, a l'estiu se'n va a casa a veure la família. A més, jo, a diferència dels altres exiliats, no puc sortir de Bèlgica. I arriba un moment, me n'adon, que quan la gent està cremada d'aquest país se'n van una setmana a algun lloc i tornen nous. Jo no me'n puc anar. Jo sempre tinc la mateixa merda. I això m'ha desgastat una mica. No poder sortir és molt complicat. A més, a mi no m'agraden els canvis, i darrerament n'he sofrit molts. Penseu que som una persona que a divuit anys vaig trobar una feina en una fruiteria no me'n vaig voler moure. No vaig pensar mai a canviar. Encara més, fins que no vaig haver de venir aquí vaig fer feina a la fruiteria. Ara faig feina de dissenyador web, que és el que vaig estudiar, però això implica molts de canvis. Ara estic moltes hores dins una oficina, tot el dia assegut davant una pantalla, fent feina per a gent diferent... A més, crec que tinc massa responsabilitat damunt i jo no la voldria.

—**Responsabilitat?**

—Jo no vull ser referent de res. Crec que la gent està massa pendent de què dic.

Per exemple, si un dia dic que en Puigdemont és un anarquista ho vull poder dir i ja està. No cal que passi res. Estic cansat que llavors tot el moviment anarquista se'm tiri a sobre. Si jo no som ningú. Som un pobre desgraciat d'una fruiteria que vaig fer una cançó i el volien ficar a la presó. Jo no som polític i no tenc cap intenció de ser un referent intel·lectual, ni molt manco. Si fos intel·ligent, no seria aquí.

—**Però també és una decisió que va prendre. Quan us va trobar en el conflicte va decidir de lluitar fins al final. No va callar.**

—Sí, és clar, de cop vaig veure que allò que em passava no era un problema exclusiu meu, sinó una cosa col·lectiva. Jo era conscient que, de tots els rapers, el meu cas era el més avançat. I de cop em vaig adonar que, a part de música, jo també era militant. Fins i tot no sé si som més militant que músic. Al final vaig tenir l'oportunitat de fer política sense ser polític. Vaig triar aquest camí sense pensar que arribaria tan lluny. Però ara què he de fer? No ho puc engegar a la merda tot.

—**Al disc també hi ha autocrítica. Critiqueu el personatge que és Valtòny.**

—Sí, de vegades la gent no pensa que Valtòny i en Josep som persones diferents. En Valtòny és un personatge. Oi que no han considerat mai que Tarantino sigui un assassí? En Josep tampoc no mataria ningú... El problema és que a vegades fins i tot jo m'he descuidat de mantenir aquesta línia. L'he difuminada i no he sabut quan ser Josep i quan ser Valtòny. Som conscient que de vegades m'he equivocat.

—**Com els diferenciariau? Com sé amb quin parlo?**

—En el meu dia a dia som en Josep, una persona introvertida, que té vergonya i és bastant insegur d'ell mateix. Som una persona que respecta més o manco tothom, menys les ideologies d'extrema dreta o nazis. Però tinc amics que són del PP i puc parlar de política amb ells

Jo no som polític i no tenc cap intenció de ser un referent intel·lectual, ni molt manco. Si fos intel·ligent, no seria aquí

Segurament hauria de ser més en Josep, però sempre acap essent en Valtòny

tranquil·lament. Sé escoltar. En canvi, en Valtòny és a l'inrevés. Una persona molt segura d'ella mateixa, que és molt cregut. Li agrada enredar la gent i falta al respecte a tothom. Fins i tot seria capaç de matar una persona per les seves idees. Valtòny és un antisistema per naturalesa.

—**I a les entrevistes qui contesta?**

—Aquest és el problema. Moltes vegades no sé quan ser l'un o l'altre. Una vegada em van entrevistar a la Sexta, i jo anava amb la idea de ser en Josep, de fer-me conèixer, però la presentadora va començar a manipular i em va treure tant de polleguera que va acabar sortint en Valtòny i la cosa es va embolicar una altra vegada. Segurament hauria de ser més en Josep, però sempre acap essent en Valtòny.

—**Valtòny és l'impulsiu?**

—Sí, el que no pensa. En Valtòny no és gens intel·ligent. ■

JOSEP-LLUÍS CAROD-ROVIRA

‘La paciència té un límit’

Entrevista al polític i escriptor, que es mostra crític amb la situació actual de l'independentisme

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Josep-Lluís Carod-Rovira (1952) ha estat president d'Esquerra i vice-president de Catalunya. Però ara viu la política activa en segon pla, i aquests dies presenta 'Diversia. cat', una col·lecció que divulga la història i el pensament dels Països Catalans. En aquesta entrevista feta ahir a Barcelo-

na parlem d'això, però també i sobretot parlem d'actualitat política, i dels camins que l'independentisme té davant. Carod reclama diagnòsi, autocrítica i estratègia unitària. I és crític amb el moment actual.

—**Vénen eleccions espanyoles. L'independentisme, com hi ha d'anar?**

—Pot anar-hi com fins ara, de manera diferent, o no anar-hi.

—**No anar-hi?**

—Totes les fórmules són vàlides si responen a una lògica i una dinàmica pensada. Però si anem com ara, amb res que s'hi assembli...

Algú ha de retre comptes davant la societat amb sinceritat i honestedat

L'única manera és tocar-los el crostó econòmic

—I vós com ho faríeu?

—Ara hi pensava. Quines coses hauria de fer l'independentisme? Doncs tres coses. Primer, tenir una diagnosi compartida de què ha passat. Volíem una República Catalana, que fos independent i reconeguda internacionalment. No tenim República, no és independent i no som reconeguts internacionalment. De totes les estructures d'estat només en tenim una, que ja la teníem: la gent. El poble. La gran diferència amb el 6 d'octubre de 1934 és que llavors hi havia polítics, però no hi havia un poble nacional, amb consciència nacional al darrere. Doncs ara tenim un poble amb consciència nacional. Però és evident que les coses no han sortit com volíem. Reconeguem-ho.

—Segon punt.

—La famosa carta de navegació. Tots sabem que volem anar cap a la independència. Doncs hem de saber quin és el desllorigador. Fins ara semblava que era un referèndum pactat amb l'estat. Hem de saber si continua essent l'instrument. Tens president i algun ex-president que diuen que sí. I tens algun ex-president que diu que no. Que ens diguin quin és. Però no pot ser és que ens diguin simultàniament instruments diferents.

—I el tercer element?

—Per mi és molt important simplificar, aclarir i reforçar el lideratge. Qui hi ha al davant? El president de Barcelona, o el de Waterloo? El president d'Esquerra, el president de la Crida, de Junts per Catalunya? El president de les entitats? De quina? Això s'ha d'aclarir. Un procés ha de tenir un rostre públic identificat. No en podem tenir setanta. No ens prendran seriosament. I finalment...

—Finalment...

—Algú ha de retre comptes davant la societat amb sinceritat i honestedat explicant quina és la realitat del país. Hi sortirem guanyant si algú surt i diu: ho vam intentar, la repressió va ser més bèstia que no preveiem, nosaltres no vam fer prèviament totes les coses que havíem de fer, i ara ho tornarem a

intentar perquè aquesta vegada surti bé. I volem la independència, i això és irrenunciable. I la bona gent faria confiança a qui digués això. Però no pot ser que hi hagi simultaneïtat de missatges polítics, de lideratges polítics i de solucions polítiques. Tot alhora no ho compra ningú. La paciència té un límit.

—No acabo de veure clar si el desllorigador, per Carod, és el referèndum pactat.

—Només tens dues fórmules: pots tenir un suport a la independència tan gran que amb un cop de xiulet atures el país no un dia, sinó dos mesos. Aquest és l'estadi que ens pensàvem que teníem quan ens pensàvem que els carrers eren sempre nostres, fins que vam veure que els altres també sortien i els carrers eren seus, encara que vinguessin de fora a omplir els carrers. L'altra opció és trobar un desllorigador democràtic. Les urnes. Espanya no farà mai un referèndum pactat. Ni per cultura, ni per vocació, ni per voluntat. Per tant, el referèndum pactat serà forçat. I només el podem forçar des de dins.

—Com?

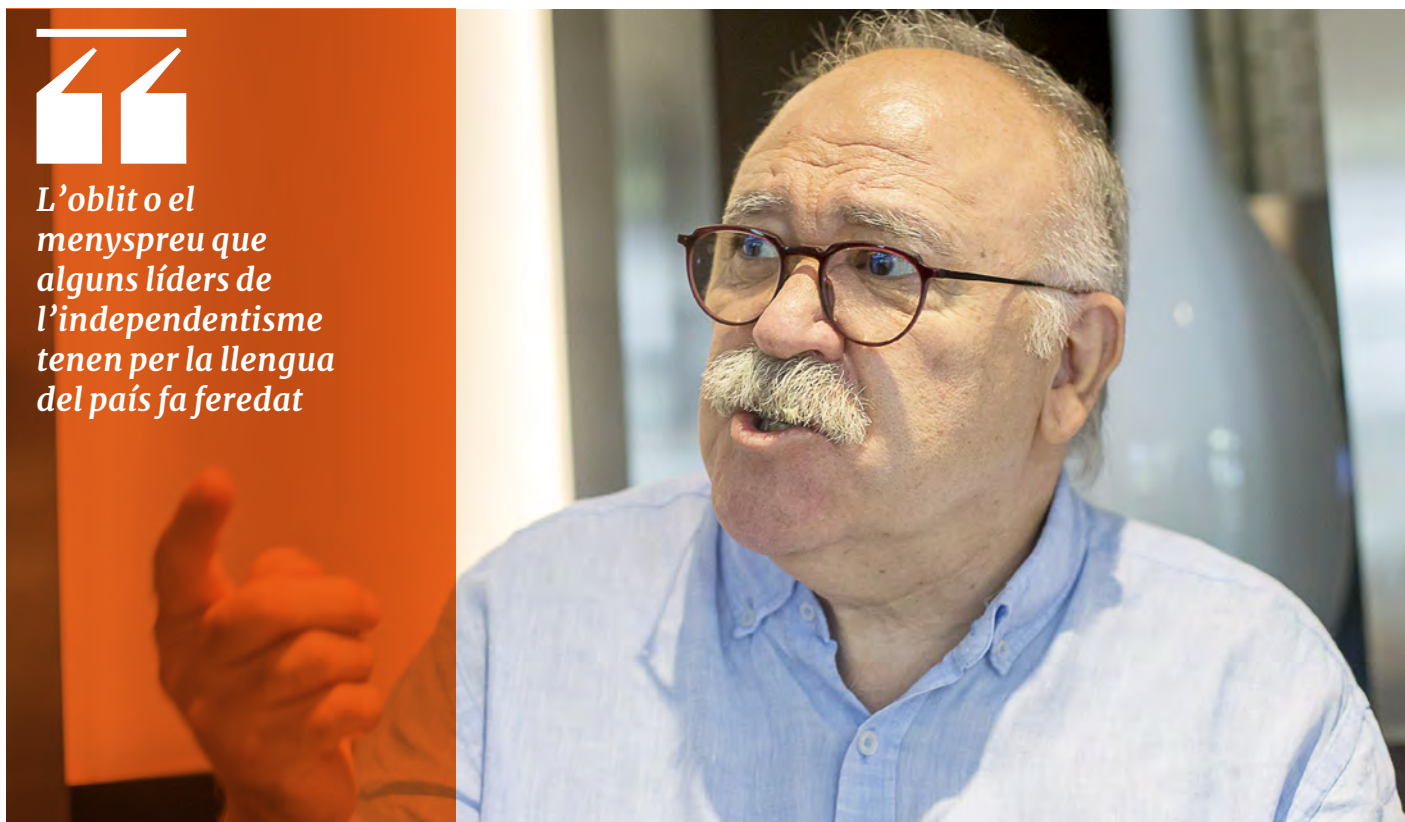
—Encara no hem pressionat prou com a consumidors i clients, i ciutadans. Hi ha gestos de l'anomenada desobediència que ja hem vist com fan reaccionar Espanya: presó, multes, exili. Però, en canvi, ningú no et pot dir que hakis de tenir sempre la mateixa companyia de gas, aigua, electricitat, telefonia o entitat bancària. Això ho decideixes tu. Parlo que un bon dia, al matí, 100.000 persones es donin de baixa d'una d'aquestes entitats.

—Ho ha fet una mica l'ANC.

—Hi ha molta gent que no és sòcia de l'ANC. Quants són? Quaranta mil. Jo parlo que quedi clar que és una campanya de país. La pela és la pela, també per als espanyols. L'única forma que té un país desarmat, com és Catalunya, i una ciutadania en una economia de mercat, és tocar-los el crostó econòmic. I que les seves empreses, bancs, i telefonies, diguin que s'ha de resoldre, perquè

L'oblit o el menyspreu que alguns líders de l'independentisme tenen per la llengua del país fa feredat

ALBERT SALAMÉ

si no se'n van a fer punyetes. I l'altra és que, com a ciutadans, hi haurà un moment que haurem de fer gestos de més claredat pacífica i multitudinària. Al gener comença l'època de calçotades. No és igual fer-la a Valls que a la Jonquera. Però tot això no es pot improvisar. És un procés seriós. Ens vam arribar a creure que tot seria més fàcil. La independència no s'improvisa. I aquí, crec, l'hem anada improvisant. Això s'ha de coordinar: no pot ser un sol partit, una sola persona o una sola institució. Aquests dies analitzo els processos d'independència de trenta-cinc països del món. Processos reeixits. I veus que no s'improvisen, que són uns quants anys, que la repressió és duríssima i que no hi ha cap cas igual. Tenacitat, picar pedra molts anys. Van dir que seríem independents en divuit mesos. I la gent i s'ho va creure. No podem vendre fum.

—Com ho veuríeu, de fer-ho per la via d'unes eleccions i no d'un referèndum? Un dia el parlament té el 60% dels vots i l'endemà ens plantem a plaça.

—Jo vaig escriure el llibre 2014 que un dia ho havíem de resoldre a les urnes. I a les urnes es pot resoldre de dues maneres: amb un referèndum d'autodeterminació, que entén tot el món, o amb unes eleccions plebiscitàries. Però aquestes eleccions no poden ser el resultat d'una improvisació, com em fa l'efecte que van ser aquelles eleccions del 2015. Per mi no és mala via. Tots els passos són bons si són pensats en la línia d'aconseguir el resultat final. Però a mi hi ha una cosa que em preocupa.

—Quina?

—Jo sempre he dit que no era nacionalista. En el sentit que no crec que el meu país sigui millor que el dels altres. Però sí que sóc nacional. I crec que és un error l'oblit, o menyspreu, dels factors nacionals. Si fem tot això és perquè som una societat nacional diferenciada. L'oblit o el menyspreu que alguns líders de l'independentisme tenen per la llengua del país fa feredat. El català ha deixat de ser, en la política, la llengua de referència. Som una

nació, o ens conformem amb allò que diu Pedro Sánchez, un territori? Jo no veig la gent cridant som un territori! Una nació té una llengua nacional i una cultura nacional. I aquest apartat va quedant cada vegada més enrere. Sembla com si el procés d'emancipació fos, només, un procés de regeneració democràtica i de reforma social. Ho és. Però fonamentalment és procés d'emancipació nacional.

—Entenc el rendiment de comptes. Però també veig una cosa: un corrent antipolític i demagògic.

—Teniu tota la raó. En algun lloc he dit que ens vam anar animant mútuament: poble i govern ens vam anar animant. El govern deia: Tranquils, anem fent els deures. Endavant, deia el poble! També hi ha una part de responsabilitat que correspon als ciutadans. La improvisació va ser col·lectiva. No solament dels partits i les institucions. Vam pecar tots d'inexperiència i ingenuïtat. No ho podem tornar a fer de la mateixa manera. Ens tornarem a estimbar.

—**'Hem de canviar de classe política de dalt a baix.' Hi esteu d'acord?**

—Hi ha de tot i força. Hi ha gent que crec que té una opinió molt valuosa. Tant entre els qui són a la presó, com entre els qui són a l'exili. Però també hem de veure si els qui són a la presó, o a fora, tenen marge de maniobra, i quina visió de la realitat tenen. Perquè la gent que hi ha a la presó té la visió que els porten els qui els visiten més regularment. I a l'exili també deu anar segons les visites que reben. No veig que s'hagi de renovar per renovar, en el sentit de 'prescindir de'. No s'ha de prescindir de ningú, però sí que s'haurien d'aportar elements nous. I segurament comptar amb gent amb experiència política. Sobretot a llocs clau, com interior, o exterior. Departament clau. En aquests llocs ha d'haver-hi les persones més ben preparades. I potser no aniria malament de girar els ulls enrere i veure com a Interior hi ha gent que hi ha passat i avui encara són considerades. Molt ben considerades. Haver estat alcalde i manar la policia local és molt important. Segurament no n'hi ha prou. O parlar correctament anglès és importantíssim, però has de tenir una agenda pròpia, contactes.

—**Voldríeu tornar a tenir un paper més actiu?**

—No forma part, en absolut, de les meves prioritats.

—**Respecte de la sentència, quina reacció hi hauria d'haver?**

—La resposta és la de sempre: n'hi pot haver moltes, i totes bones. Però només té sentit si no són respostes flamarada. Una vegada em vaig trobar amb Michel Rocard, ex-primer ministre a França, que a Còrsega em va dir, sopant: Què, els catalans, encara feu aquestes manifestacions tan boniques al carrer? I la política, quan? Quan començareu a fer política? Jo crec que al procés li falta començar a fer política. Volem construir un estat i això no s'improvisa.

—**Passem a la col·lecció 'Diversia'. Per què comenceu, ara, una col·lecció de llibres?**

—El nivell de coneixement que hi ha de la realitat cultural, política i social dels Països Catalans en les generacions joves és pràcticament inexistent. Veus i sents coses increïbles. La intenció és que la col·lecció serveixi d'instrument útil per a aquells que només que hi surti 'Països Catalans' ja els compraran, i per a aquells que els compraran malgrat que hi surti. Perquè si volen saber del comunisme, l'anarquisme o l'esperantisme, aquí ho trobaran tot.

—**Qui us farà el comunisme, per exemple?**

—Xavier Domènech. Quan li vaig dir que era sobre els Països Catalans va tenir la mateixa reacció que Núria Cadenes, que farà el feminisme; Francesc Fontbona, que farà l'Art, o Bernat Joan, que farà la llengua: no tan sols ho va acceptar, sinó que li fa il·lusió. Perquè els lligams són molt més subterranis que no sembla.

—**Qui us farà l'anarquisme?**

—Jordi Martí Font. Veus que als Països Catalans, allò que hi arriba tard és el comunisme; l'anarquisme ja hi era. Serà, tant pels temes, com pels autors, l'àmbit cultural dels Països Catalans. Sortiríem amb quatre o cinc títols l'any. El meu paper serà de director: faig proposta de temes i autors i em lleigeixo a consciència els originals.

—**Voldríeu afegir res?**

—Insisteixo en el fet que el punt sensible que podem tocar en el procés d'emancipació nacional és l'econòmic, perquè hi ha sectors que fan negoci i viuen de la dependència econòmica de Catalunya. I aquests sectors treballen per la minoria privilegiada que viu a Madrid, i que xuclen de tot l'estat. És sobre aquests sectors que hem d'incidir. No tenim més vies. Hem descartat la via militar. I no serem majoria al parlament espanyol. No ho oblidem mai: hi ha gent que fa negoci amb la independència de Catalunya. A Espanya, sí, però aquí també. ■

No ho podem tornar a fer de la mateixa manera. Ens tornarem a estimbar

No ho oblidem mai: hi ha gent que fa negoci amb la independència de Catalunya. A Espanya, sí, però aquí també

JORDI PUIGNERÓ

‘L’IdentiCAT pot servir per a votar, no ens n’amaguem’

Entrevista al conseller de Polítiques Digitals i Administració Pública del Govern de la Generalitat de Catalunya

ALBERT SALAMÉ

JOSEP REXACH FUMANYA

Jordi Puigneró (Sant Cugat del Vallès, 1974) és el titular de la conselleria de Polítiques Digitals i Administració Pública, creada en la legislatura present amb la voluntat de fer la República digital, una idea molt pregonada per Carles Puigdemont. La setmana passada Puigneró va presentar el que ha de ser un dels projectes puntals de la conselleria, IdentiCAT. Vol que Catalunya es converteixi en el primer país a dotar-se d'una identitat digital descentralitzada mitjançant la qual el ciutadà sigui 'propietari, gestor i custodi exclusiu' de la seva identitat i les seves dades.

I què vol dir això? S'ha comparat amb el DNI digital. És cert que l'objectiu final del projecte és convertir-se en el sistema d'identificació oficial català, però ara mateix la Generalitat no té aquesta potestat. La singularitat d'IdentiCAT és que cadascú gestionarà les seves dades i l'estat no les pilotarà. Tot això es podrà fer gràcies a la tecnologia de la cadena de blocs, que assegura que ningú no tingui el control absolut de les dades i les pugui manipular. És un projecte pioner encara amb molts interrogants perquè es desconeix encara com es podrà aplicar i si el sistema ho permetrà, però vol intentar ser una nova manera d'identificar-se en la revolució digital en la qual estem immersos.

—Expliqueu-me, perquè pugui entendre-ho tothom, què serà el projecte que vàreu presentar la setmana passada, l'IdentiCAT?

—Primer hem d'entendre'n el context, perquè si no, no es pot entendre aquest projecte. Un informe del Fòrum Econòmic Mundial diu que aquests pròxims quinze anys la humanitat s'enfrontarà a tres grans desafiaments: el migratori, el canvi climàtic i la revolució digital, que ens afecta a tots els àmbits. I en aquest desafiament digital s'hi emmarquen també nous drets emergents que hem de ser capaços de garantir a la ciutadania i de respectar-los-hi totalment. Un és el

Volem apoderar el ciutadà amb una identitat digital que li permeti de gestionar les seves dades d'identitat

Amb un sistema com aquest hi ha menys perill de robatoris d'identitat en massa

dret d'accés a internet, el dret de tenir un espai cibersegur, i un tercer que és el propòsit d'aquest projecte, el dret de tenir una identitat a la xarxa. Veiem que al món emergeixen dos grans models antagònics. D'una banda l'americà, en què la tecnologia i les dades les gestionen clarament les grans corporacions, normalment amb un propòsit econòmic. I d'una altra banda tens el model xinès, que fins i tot és més perillós perquè la tecnologia i les dades les governa l'estat amb una voluntat clara de controlar el ciutadà. Per tant, els europeus estem obligats a posar un tercer model damunt la taula i que les dades i la tecnologia les governin els ciutadans; un model utilitzant tecnologies que ens permetin d'apoderar el ciutadà.

—Aquest és el context. Llavors, en què consisteix el projecte?

—Fins ara els models d'identitat es gestionaven d'usuari a usuari. És a dir, l'administració proporcionava un sistema d'identificació al ciutadà. I aquí s'acabava. I bàsicament era una identitat per a identificar-se davant l'administració i era ella qui tenia i té les teves dades. I a banda tens els models d'identitat que operen Google i les altres grans corporacions, i aquelles dades les controla l'empresa. Nosaltres, allò que volem fer i és emparat pel reglament EIDAS europeu és fomentar una identitat que l'usuari tingui al seu mòbil i que pugui utilitzar en tots els àmbits. Tot això es farà amb una tecnologia que permetrà que l'amo de les teves dades no sigui ni l'estat ni una corporació. I que tu, amb aquestes dades d'identitat amb les quals vulguis accedir a un servei digital, donis les que són imprescindibles.

—Poseu-me'n un exemple, que ho entendré millor.

—Posem per cas que tu vols comprar-te un cotxe i has de garantir que ets major d'edat. Cal que mostris on vius o quina és la teva cara? No. Tu només cal que acreditis que ets major d'edat. O vols acreditar que ets el pare del teu fill a l'escola o qualsevol lloc. Doncs tu només

has d'acreditar això, i no donar cap dada més. Ni el teu número de mòbil, ni on vius, ni res més. Volem apoderar el ciutadà amb una identitat digital que li permeti de gestionar les seves dades d'identitat. Per tant, nosaltres homologarem la tecnologia que ho farà possible.

—A efectes pràctics serà una aplicació que portarem al mòbil?

—Podria ser una aplicació, però no té per què. Nosaltres llançarem aquesta setmana la licitació del projecte. Demanarem quines són les millors solucions per a implementar la tecnologia de cadena de blocs; és a dir, tecnologia distribuïda i d'apoderament, perquè ens diguin quina és la millor solució per a dur a terme aquest projecte.

—Però és clar, el projecte requereix una autoritat i que, d'acord amb l'exemple, l'empresa que et ven el cotxe estigui disposada a utilitzar aquests sistemes d'identitat. Si no, no triomfarà.

—L'autoritat la tindrà tan bon punt compleixi el reglament europeu EIDAS. I sí, es tracta que llavors sigui un estàndard d'ús, perquè l'adhesió serà voluntària. Això vol dir que a la conselleria tindrem feina una vegada hàgim llançat aquesta iniciativa perquè a Catalunya s'implanti la identitat digital. S'ha de fomentar, però tenim molta força. A l'administració ens relacionem molt amb el ciutadà i les empreses, i podem fer que aquesta identitat sigui un estàndard d'ús comú entre la societat. Tenim empreses que ja s'hi han interessat.

—Sí?

—Sí. Pensa que avui dia identificar algú, d'una perspectiva econòmica, és molt car. Si ets una entitat i vols registrar una persona al teu sistema, necessites algú que hi entri les dades, i això té uns cost. I per això s'han interessat pel projecte.

—El que proposeu també és més fiable des del punt de vista de seguretat?

—Pensa que amb un sistema com aquest hi ha menys perill de robatoris d'identitat en massa. Avui ens trobem que hi

Posem damunt la taula un instrument que sigui tecnològicament atractiu, fàcil d'utilitzar i que sigui útil per a la privacitat absoluta

ALBERT SALAMÉ

ha pirates informàtics que es dediquen a entrar als sistemes d'empreses i administracions i roben les claus i les identitats de molta gent. Això passa. Quan ho fas distribuït és molt més difícil de fer un robatori en massa. D'una altra banda, també reduïm el fenomen del gran germà que et controla. Com que la identitat és distribuïda i és el ciutadà qui té el poder de les seves dades, sempre serà ell qui decidirà quina informació i quina visibilitat dóna. Aquest sistema, al cap i a la fi, millora el compliment de la llei de protecció de dades. Permetrà que el ciutadà no estigui a mercè de ser una mercaderia digital, com quan et truquen per fer-te ofertes de viatge perquè avui dia les teves dades són visibles.

—Hi ha qui diu que l'objectiu final és fer un cens.

—[Riu] Això servirà per a qualsevol iniciativa o servei en què es requereixi una identificació. Per tant, servirà per a registrar-te o donar-te d'alta a l'escola del teu fill, però també, evidentment, pot servir per votar, perquè quan anem

a votar ens hem d'identificar. No ens n'amaguem. La part important d'això és que apoderem el ciutadà i ens ho creiem. Volem posar el ciutadà al centre i quan aquest país apodera la seva gent és imparable.

—Perquè s'entengui millor. En el futur, aquest sistema sí que podria servir com a servei d'identificació oficial i substituir el DNI.

—Nosaltres volem que sigui un estàndard d'ús a Catalunya. Per tant, volem que l'acabi utilitzant la majoria de la població de Catalunya i n'acabi essent el sistema d'identitat. Però en tot cas això ja ho acabaran de decidir els ciutadans. La gràcia és que posem damunt la taula un instrument que sigui tecnològicament atractiu, fàcil d'utilitzar i que sigui útil per a la privacitat absoluta.

—Vol ser una estructura d'estat?

—Parlem d'un projecte troncal en aquesta nova societat digital i que ha de servir per a moltes coses. I si esdevé un estàndard d'ús, evidentment esde-

vindrà una estructura de Catalunya per a identificar-se a la xarxa. I serà obert a tothom qui vulgui tenir una identitat pròpia a la xarxa, també a qui viu a fora de Catalunya.

—Teniu la seguretat que no trepitjareu cap competència espanyola i que el projecte no serà recorregut per la Moncloa?

—Nosaltres hem treballat perquè sigui absolutament legal. Ara, ja hem vist com s'agafa la justícia i la legalitat a l'estat espanyol i com se l'estira d'una manera increïble. Per tant, no en puc estar segur al cent per cent, ni que no s'empesquin alguna iniciativa per a fer que aquest projecte no avanci.

—Parlem del 5G. En quin punt és l'opció tan repetida de convertir Barcelona i Catalunya en pioners del 5G?

—És una de les prioritats que tenim a la conselleria perquè entenem que el 5G serà determinant. El 2G ens va portar els SMS; el 3G ens va portar la connexió a internet i per tant totes les aplicacions que utilitzem avui; el 4G ens ha portat

la reproducció en continu i l'alta capacitat; i el 5G serà la primera evolució de telefonia mòbil que sortirà del mòbil i ho connectarà tot. No solament mòbils, sinó que també un cotxe, un semàfor, o fins i tot la roba. I això vol dir que es generarà una indústria de serveis que avui dia encara no som capaços d'imaginar. Això vol dir llocs de treball, riquesa per al nostre país i tenir una millora de l'estat del benestar. I aquest pastís no el podem deixar escapar.

—I què heu fet per ser capital del 5G?

—Com que el desplegament de les xarxes 5G no arribarà fins al 2020, ens anem preparant. Fins ara el 5G havia estat una tecnologia de laboratori, de recerca. Ara ja som en la fase de pilots, de provar la tecnologia en entorns reals. Per això al MWC es va fer el pilot d'una ambulància controlada a distància i vàrem poder veure un metge que operava un pacient a distància. Perquè la tecnologia 5G té una latència baixa, és a dir, que el temps de transmetre i rebre les ordres serà molt menor que ara. Divendres, per exemple, vàrem presentar la iniciativa d'un cotxe autònom que farà proves per l'AP-7, i treballem amb el corredor 5G de la Mediterrània. Per tant, tenim molts fronts oberts arreu del país perquè volem estar al capdavant del desenvolupament d'aquesta indústria.

—Internet és, gairebé, un dret de primera necessitat. No fóra bo que algun dia l'administració pública tingués una operadora pròpia, com s'han municipalitzat serveis d'aigua?

—Això ara mateix no és damunt la taula. Nosaltres, la cosa que sí que fem, és desplegar un model que fomenta que hi hagi competència, que hi hagi molts operadors i no hi hagi un monopoli. La Generalitat desplega troncs de fibra òptica per arribar a totes les capitals de comarca.

—Però encara no s'han acabat.

—No, ens en falten poques. Volem acabar entre el 2019 i el 2020. Això vol dir que allà on arriba la xarxa de la Gene-

ALBERT SALAMÉ

ralitat, que és una xarxa pública, permet que els operadors s'hi puguin connectar per prestar serveis finalistes als ciutadans i les empreses. Per tant, han de fer l'última milla. Per això aquests últims quatre anys s'han desenvolupat més de setanta operadors locals. Per tant, tenim un mercat molt ric. Penso que és un model molt millor. A part que som en un mercat liberalitzat i, per tant, la Generalitat no pot prestar serveis finalistes a la ciutadania, però així i tot crec que és molt més eficient un servei mixt basat en un model de col·laboració público-privada.

—Quina valoració feu de la Diada?

—Ha estat una Diada que ha arribat després de dos anys molt durs per a la societat catalana, durant els quals hem sofert la repressió. I que després de dos anys de tant patiment hi hagués tanta gent sortint al carrer i lluitant per les llibertats és d'admirar.

Que després de dos anys de tant patiment hi hagués tanta gent sortint al carrer i lluitant per les llibertats és d'admirar

El poble de Catalunya, sempre que el criden, respon. Dimecres en va ser un exemple, malgrat que alguns puguin dir que vàrem ser uns quants més o uns quants menys.

—Us preocupa el descens en el nombre d'assistents, segons la Guàrdia Urbana?

—Crec que no ens ha de preocupar. Això no vol dir que la gent que no hi va assistir no estigui convençuda de saber de qui ha de fugir. Crec que el 80% de la població està convençuda que aquest estat ha deixat de representar-nos i ara hem de ser capaços de saber veure com construïm, amb unitat, un nou estat o, en tot cas, com deu considerar una part de la població, una nova relació amb l'estat.

—Enguany les protestes no eren contra l'estat espanyol, sinó contra els partits i demanaven unitat. Per què no hi ha unitat estratègica quan falta un mes per a la sentència?

—Jo crec que ara com ara el president Torra manté converses amb la societat civil i partits per reprendre el camí de la unitat, que jo crec que no s'ha perdut en l'objectiu, però que possiblement s'ha perdut en la tàctica. Tots tenim molt clar quin és l'objectiu, i en això estem units. Potser després del 21-D ha passat que s'han aplicat tàctiques diferents. I ara es tracta de recuperar la unitat, perquè l'objectiu és més important que la tàctica. Per això el president Torra hi treballa i estic convençut que la resposta a la sentència i les accions que hi haurà seran en una línia unitària.

—Quines línies mestres hauria de tenir aquesta estratègia unitària, tenint present que els partits vénen de posicions diferents?

—Bé, com que s'hi treballa, seria una irresponsabilitat per part meva d'avançar qualsevol informació o opinió de les converses discretes que es mantenen amb l'objectiu que sigui una resposta unitària. Però serà unitària. La resposta a la sentència serà unitària, no en tinc cap dubte.

—I si no hi hagués pressupost, caldria convocar eleccions?

—Però és que no visualitzo un escenari sense pressupost. Estem conjurats perquè n'hi hagi.

—Les primeres converses amb l'oposició, de moment, fan indicar que no hi haurà acord.

—Encara som en aquesta fase i el PSC va obrir-se a parlar-ne. Per tant, no avancem escenaris. Hi treballem i estem fermament convençuts que ho assolirem.

—Dèieu al febrer, en una entrevista, que 'la via unilateral no és la millor'. Havent vist la predisposició del PSOE al diàleg, heu canviat de parer?

—No sé com es va interpretar això que vaig dir, però el que sempre he dit és que no podem renunciar a cap via. És cert que la millor via és la pactada. Però no podem descartar la via unilateral perquè seria renunciar a continuar endavant. La via unilateral sempre l'hem de tenir guardada i preparada. Perquè Espanya també actua unilateralment en la seva acció. Quan no vol seure en una taula de diàleg, actua unilateralment. I també quan manté la repressió. Per tant, qui són els unilaterals en aquest procés? Nosaltres sempre hem buscat la via del pacte, som els del pacte. Però això no vol dir que renunciem a la unilateralitat.

—I no us espanta emprendre-la, com a conseller, veient el nivell de repressió?

—És que jo crec que aquest poble ja ha canviat el xip. I l'estat ha de saber que, per molt que ens reprimeixi, després de nosaltres en vindran uns altres. Ara em pertoca a mi ser conseller, però quan assumim el càrrec ja sabem a què anem. Només cal veure com han acabat la majoria de presidents de la Generalitat aquests últims cent anys. Fas la llista i, dels dotze, deu han acabat amb alguna mena de procés repressiu per part de l'estat. Ja sabem a què ens atensem. Aquest és un poble que no es cansarà de poder decidir la seva llibertat. ■

El 80% de la població està convençuda que aquest estat ha deixat de representar-nos

Nosaltres sempre hem buscat la via del pacte, som els del pacte. Però això no vol dir que renunciem a la unilateralitat

Mariano Rajoy, Pedro Sánchez, Albert Rivera i Pablo Iglesias, en un debat electoral el 2015. ARXIU

La gran crisi espanyola (1): El 44% del temps sense un govern amb funcions plenes

Espanya La repetició d'eleccions, investidures fallides i mocions de censura són una mostra de la inestabilitat de l'estat espanyol

REDACCIÓ

Espanya no troba estabilitat política, una evidència que encara es podria reforçar avui si Meritxe Batet anuncia la data d'unes altres eleccions. Això pot passar si el PSOE no veu possible de fer una segona sessió d'investidura amb possibilitats de reeixir-hi, quan Felipe VI hagi completat la ronda de contactes amb els partits. Això no seria sinó la constatació d'una crisi que va

començar ara fa quatre anys, el 2015.

De llavors ençà hi ha hagut tres investidures frustrades, dues mocions de censura i tres eleccions, a les quals demà se'n podrien afegir unes altres. En cas d'aquestes quartes eleccions, la seqüència seria encara més alarmant: d'ençà del 27 d'octubre del 2015, Espanya hauria estat el 44% del temps sense un govern amb funcions plenes.

La situació d'Espanya és únicament comparable, quant a xifres, amb Grècia,

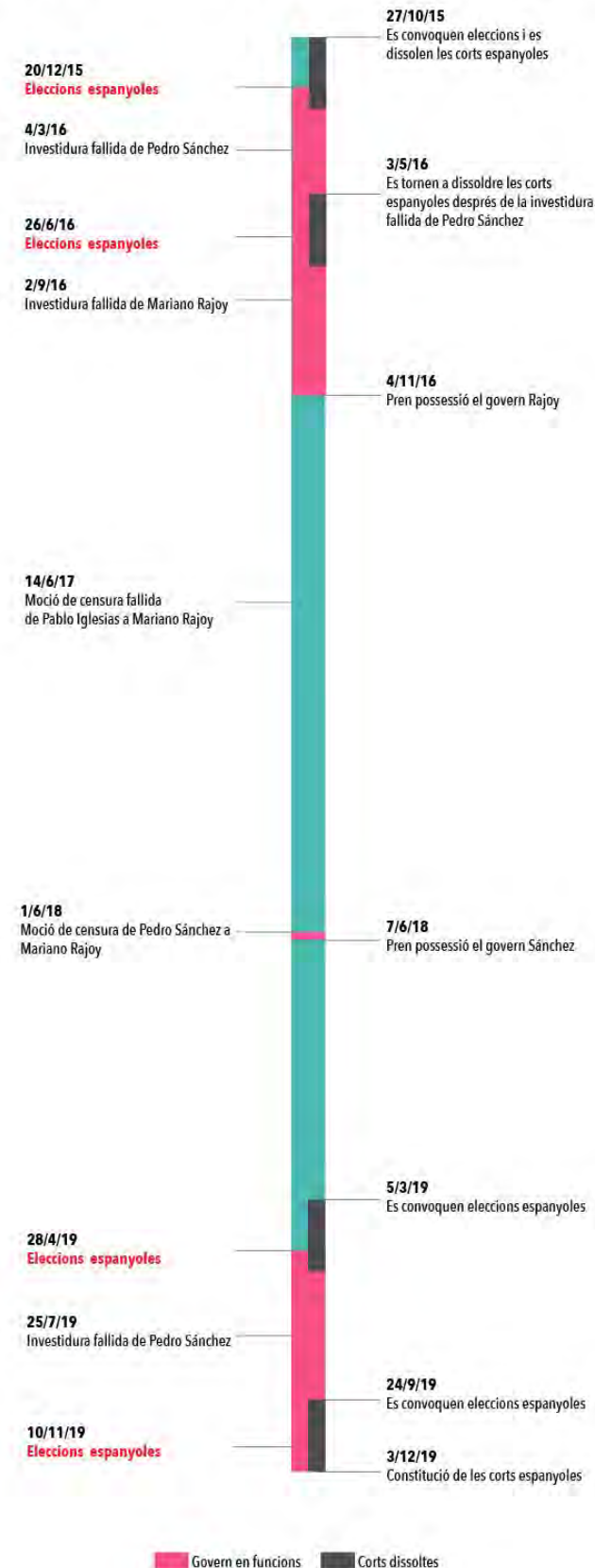
La situació d'Espanya és únicament comparable, quant a xifres, amb Grècia, on entre el 2012 i el 2015 s'organitzaren quatre eleccions

on entre el 2012 i el 2015 s'organitzaren quatre eleccions per culpa de la inestabilitat causada pel rescat bancari i la imposició de les directrius de la troika. Espanya té uns altres problemes, com ara la corrupció del PP, la fallida d'un sistema bipartidista i, també, el conflicte amb Catalunya.

La investidura frustrada del 2015

Tot va començar el 27 d'octubre de 2015, quan Mariano Rajoy, just un mes després de les eleccions catalanes,

GOVERN ESPANYOL ELS DARRERS QUATRE ANYS

convocava eleccions el 20 de desembre. D'aleshores ençà, Espanya no ha vist cap legislatura completa. Després d'aquestes primeres eleccions va ser Pedro Sánchez qui va intentar de ser investit, com va passar fa poques setmanes.

Prèviament, hi havia hagut un pacte amb Ciutadans, però la formula requeria l'abstenció de Podem, que no va voler passar per l'adreçador. Més tard, Felipe VI va proposar de president del govern Rajoy, que va declinar de sotmetre's a la investidura per falta de suport parlamentari i així agreujà el desgast del PSOE.

Arran d'això, i de la inexistència d'un candidat, el 3 de maig es van dissoldre les corts i es van convocar eleccions el 26 de juny. La jugada li va sortir bé, a Rajoy, que va guanyar catorze escons i va afeblir Cs i el PSOE. Així i tot, el dirigent del PP va haver de menester dues investidures per a ser reelegit i el 'cop de mà' dels barons socialistes. En el segon intent, seixanta-vuit diputats socialistes van abstenir-se per permetre la investidura de Rajoy.

Aquesta decisió va dur una tensió interna inusitada al PSOE. Al comitè federal, entre crits i retrets, es va imposar el bàndol que volia facilitar la investidura de Rajoy. Era una ordre que aparells mediàtics i polítics reclamaven de fons, fins que van sortir-se amb la seva.

La sessió d'investidura de Rajoy va acabar amb Sánchez abandonant l'escó per no haver de trencar la disciplina de vot. Rajoy fou investit i el 4 de novembre el PP presentava el nou govern. S'acabaven

374 dies sense un govern en funcions plenes.

L'estabilitat va durar poc i el 14 de juny de 2017 Unides Podem va presentar una moció de censura contra Rajoy pel seguit de casos de corrupció que assetjaven el partit del govern. Era el primer avís. Però el vet de l'oposició a Pablo Iglesias no va permetre que la moció reeixís, perquè el PSOE es va abstenir.

La caiguda del govern Rajoy no atura l'excepcionalitat

Finalment, el primer de juny de l'any passat, el PSOE de Pedro Sánchez presentava una moció de censura, l'endemà mateix de la publicació de la sentència del cas Gürtel, que assenyalava directament el PP per finançament il·legal.

La moció es va aprovar amb el suport, per exemple, d'ERC, PDECat i Compromís, i servia per a fer caure Rajoy. Aquesta majoria alternativa durà poc: el 5 de març, quan no feia ni any que havia expulsat el PP, Sánchez va convocar eleccions perquè no va aconseguir d'aprovar el pressupost al congrés espanyol.

Amb tot plegat, l'estat espanyol continua funcionant amb l'últim pressupost aprovat fins aleshores, el del 2017, que havia preparat el ministre del PP d'Hisenda Cristóbal Montoro. Uns comptes de fados anys per a un context econòmic prou diferent. De retruc, la situació ha tingut efectes en el finançament autonòmic.

A més, si les eleccions es repeteixen el govern espanyol continuarà sense tenir funcions plenes fins a cap d'any, pel cap baix. Les eleccions espanyoles serien el 10 de no-

Mariano Rajoy saluda Pedro Sánchez després d'haver perdut la moció de censura. ACN

vembre i abans de vint-i-cinc dies s'haurien de formar les corts espanyoles. Un període que varia entre vint-i-tres dies i vint-i-quatre, com ha estat el cas d'aquestes quatre darreres eleccions. En conseqüència, almenys fins al 3 de desembre no es constituïrien les corts. I, en acabat, encara hi hauria d'haver una roda de consultes i una proposta de candidat per al funcionament normal de les institucions.

Així, el govern espanyol hauria estat en funcions o amb les cambres dissoltes sis-cents cinquanta-cinc dies. És a dir, el 44% del temps d'ençà que Rajoy va convocar eleccions, ara fa quatre anys. La xifra s'obté sumant els 374 dies que van transcórrer entre la convocatòria electoral del 2015 i la formació del govern després de la repetició electoral; els set dies entre la moció de

Si a la fi es convoquen eleccions, les corts espanyoles es dissoldran. Tanmateix, el congrés i el senat espanyols mantindrien un cert funcionament

censura de Sánchez i la presentació del govern socialista; i els 274 que haurien passat entre l'última convocatòria electoral i la constitució de les corts espanyoles al desembre. Un període que seria més llarg, tenint en compte que no hi hauria un nou govern el mateix dia

que es formen el congrés i el senat espanyols.

A més, si es tenen en consideració els 218 dies en què el govern català va ser intervingut per l'aplicació de l'article 155 (aleshores el govern espanyol funcionava a ple rendiment), l'estat espanyol hauria estat en situació d'excepcionalitat el 58% del temps d'ençà que Rajoy va convocar eleccions l'octubre de 2015.

Què pot fer un govern en funcions?

Si és en funcions, el govern espanyol perd algunes de les facultats més importants. L'article 21 de la llei del govern especifica que l'executiu en funcions 'limitarà la seva gestió a despatxar ordinàriament els assumptes públics, i s'abstindrà d'adoptar, excepte casos d'urgència [...], qualsevol altra mesura.' A més, un president del govern

en funcions no pot convocar eleccions, ni proposar qüestions de confiança ni referèndums.

Tampoc no pot aprovar el pressupost –per això avui es funciona amb el del 2017– ni presentar projectes de llei. De fet, aquests darrers quatre anys només s'han aprovat 32 lleis, i la mitjana és de 175. Afegim-hi encara que 300 iniciatives legislatives han caducat arran de l'avançament electoral, bé perquè no s'han pogut tramitar, bé perquè no s'han pogut votar al ple.

Si a la fi es convoquen eleccions, les corts espanyoles es dissoldran. Tanmateix, el congrés i el senat espanyols mantindrien un cert funcionament. Les decisions, les prendrien les diputacions permanents de cada cambra, que són de 21 membres la del congrés i 36 la del senat. ■

José María Aznar i Felipe González, en una imatge d'arxiu. vw

La gran crisi espanyola (2): l'explosió del bipartidisme

Espanya La crisi econòmica, les retallades de Zapatero, el 15-M i l'auge del moviment independentista català desballesten un sistema polític que s'havia mantingut intacte del 1982 al 2015

REDACCIÓ

Fins a les eleccions del 2015, la història de la política democràtica espanyola es podia explicar fàcilment amb l'alternança del PSOE i el PP, que s'havien repartit la Moncloa d'ençà del 1982. Però la crisi econòmica, les retallades de Zapatero, el 15-M i l'auge del moviment independentista català van sotmetre el pac-

te de la transició a una crisi. Com a resposta a tot això, el sistema polític espanyol va provar de reinventar-se i obrir-se a un espectre polític més divers. Però la fórmula no ha funcionat i ara Espanya resta sotmesa a una crisi.

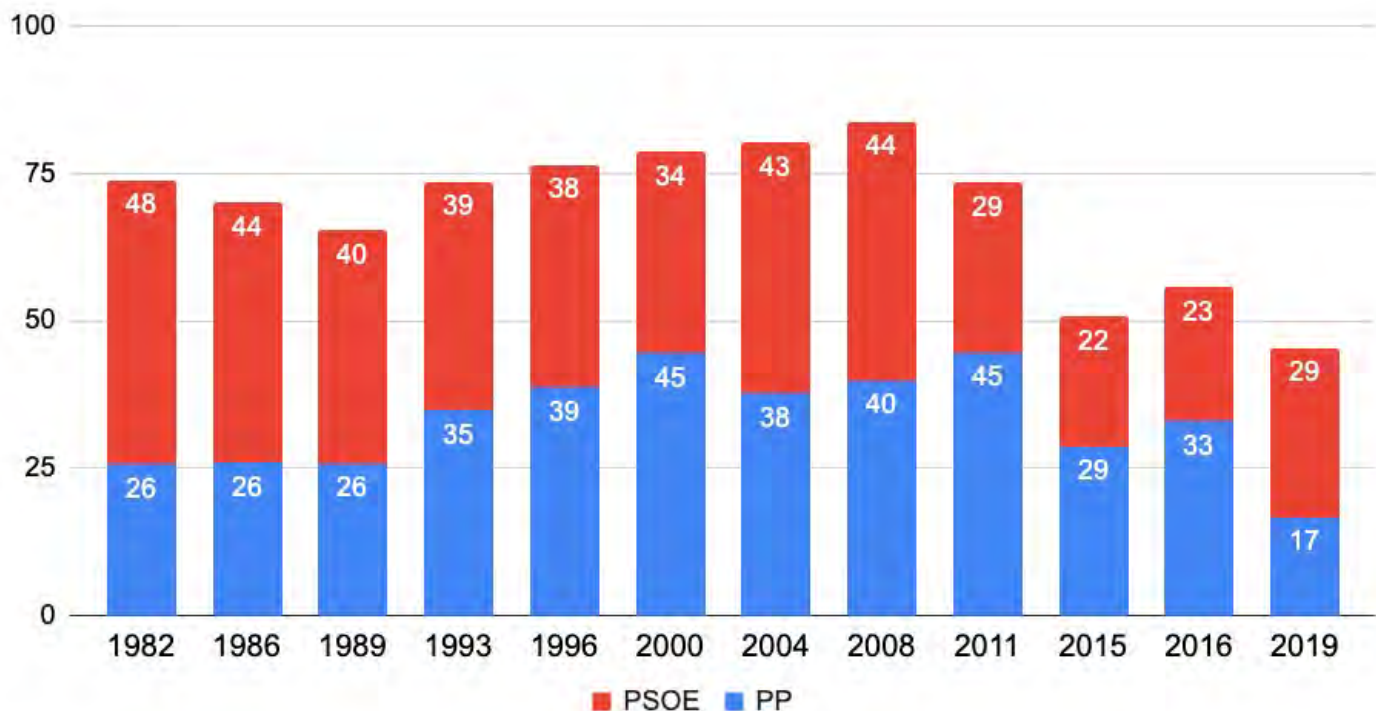
Llevat de les eleccions del 1977 i el 1979, amb els partits encara recol·locant-se després de decennis de dictadura, el 1982 comença l'etapa del bipartidisme. Durant aquest temps hi ha hagut cinc ma-

Durant aquest temps hi ha hagut cinc majories absolutes

jories absolutes: tres del PSOE –1982, 1986 i 1989, gràcies a la suspensió dels diputats d'HB– i dues del PP –2000 i 2011. Dit d'una altra manera, en quaranta anys de democràcia, la meitat del temps ha governat un partit amb majoria absoluta.

Aquest gràfic il·lustra la fi del sistema bipartidista d'ençà de les eleccions del 2015. El PP i el PSOE han passat de representar prop del 75% dels vots, a repre-

Percentatge de vot de PSOE i PP a les eleccions espanyoles. vw

sentar-ne menys del 50% a les eleccions de l'abril d'enguany. Ara mateix, els dos grans partits són lluny de la majoria de tres cinquenes parts del congrés i del senat espanyols, com s'havien acostumat a tenir.

Entren Podem i Ciutadans

La destrucció del bipartidisme sostingut per l'estatus quo durant dècades té, doncs, motius diversos. El més destacat és l'entrada de Podem i Ciutadans al tauler de joc. De primer, Podem aplegà l'onada d'indignació del moviment 15-M. El resultat de les eleccions del 2015 ja es va començar a albirar als sondatges del CIS del 2014, que incloïen per primera vegada Podem, una força nova que havia obtingut cinc diputats a les eleccions europees. PSOE i PP començaven a baixar del

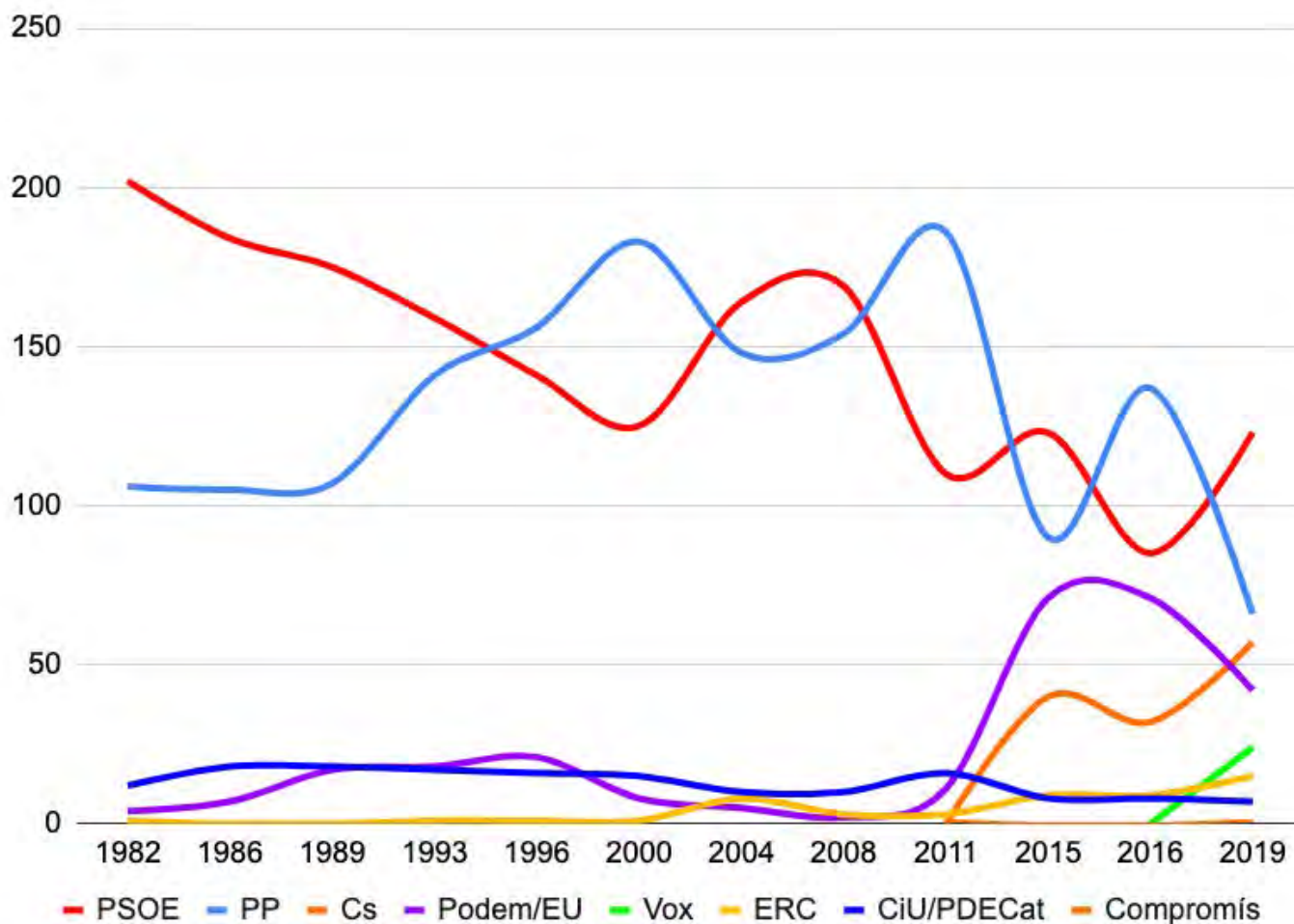
50% a les previsions i 'la fi de bipartidisme' omplí les pàgines de mitjans espanyols. Però això no feia sinó començar. De fet, a principi del 2015, Podem arribà a superar en intenció de vot el PSOE i, segons alguns sondatges, també el PP.

Veient l'ascens, els poders fàctics van decidir d'intervenir-hi. Si el bipartidisme es moria, calia cerca una alternativa al partit de Pablo Iglesias. Per això l'estiu del 2014 el president del Banc Sabadell, Josep Oliu, va fer un prec en veu alta en representació de les classes dirigents espanyoles. 'Caldria fer un Podem de dretes, perquè, cony, el Podem que tenim ens espanta una mica. Un Podem més orientat a la iniciativa privada i a la possibilitat del desenvolupament del país, això sí que ens convindria.'

El govern espanyol ha estat en funcions o amb les cambres dissoltes 655 dies

Dit i fet. En poc més de mig any, Oliu ja tenia 'el Podem de dretes' que volia. I no era pas cap partit de nova creació; era Ciutadans, un partit present de feia anys en la vida política de Catalunya, però que a l'estat espanyol era desconegut. L'ascens de Cs anà acompanyat d'una forta presència als mitjans, gràcies a la qual arribà a les eleccions del 2015 amb unes previsions de l'11% de vots.

Les eleccions del 2015, doncs, marquen la fi del bipartidisme i l'obertura d'una nova època política a l'estat espanyol. De llavors ençà, hi ha hagut tres eleccions, i ara hi haurà les quartes; a més de tres investidures frustrades i dues mocions de censura. Com publicava ahir VilaWeb, i tenint en compte que les eleccions espanyoles seran el 10 de novembre i,

Percentatge de vot dels partits a les eleccions espanyoles. vw

per tant, almenys fins al 3 de desembre no es constituïran les corts, el govern espanyol haurà estat en funcions o amb les cambres dissoltes 655 dies. És a dir, el 44% del temps d'ençà que Rajoy va convocar les eleccions del 2015.

Ara el sistema es va reajustant i els partits més nous tenen dificultats per a mantenir la força amb què van entrar. La suma de Podem i els seus aliats ha passat de 5.972.000 vots i 71 escons el 2015, a 3.733.000 vots i 42 escons a les darreres eleccions. El partit, afeblit amb les crisis internes i la marxa d'Íñigo Errejón, encara

El sistema es va reajustant i els partits més nous tenen dificultats per a mantenir la força amb què van entrar

podria eixir més perjudicat d'aquestes noves eleccions, perquè la militància de Mes Madrid demanar de presentar-s'hi.

Així mateix, Ciutadans ha tingut alts i baixos, amb una crisi forta arran de la fuga de figures destacades, com ara De Carreras, Nart o Roldan. A més, les previsions que el PP de Casado recuperi part del vot poden aprimar encara més la influència de Rivera. La presència de Vox al congrés –poc interessat a repetir les eleccions–, afegida a la possibilitat que Ciutadans i PP s'ajuntin sota el paraigua Espanya Suma, són elements que afegeixen

incertesa a la convocatòria de les eleccions.

Aquesta fragmentació fa que cap partit no tingui prou pes per a governar amb solidesa. Això també és fruit de la poca tradició pactista d'Espanya, producte d'un sistema polític avesat al bipartidisme. Per si no n'hi hagués prou, abans els governs espanyols podien ser apuntalats de Catalunya estant, com l'any 1996, quan CiU va signar el pacte del Majestic per a donar la presidència a José María Aznar. Tanmateix, el procés independentista i el tomb dels partits sobiranistes ha dilapidat la possibilitat d'aquest suport.

L'ex-president espanyol Mariano Rajoy i el president en funcions, Pedro Sánchez, en una reunió la tardor del 2017. ACN

La gran crisi espanyola (3): l'agressió contra Catalunya trenca l'estabilitat a Madrid

Espanya El canvi de rol dels partits independentistes, la tensió del PSOE amb Podem pel referèndum i l'extremisme de la dreta han dificultat els pactes en la política espanyola

REDACCIÓ

La gran crisi política d'Espanya tampoc no pot explicar-se sense el procés d'independència de Catalunya, un terratrèmol per a l'estabilitat de l'estat espanyol i del règim del 78. El trencament del consens territorial, arran de la sentència del Tribunal Constitucional espanyol contra l'estatut l'any 2010 i el començament del procés el 2012, ha cau-

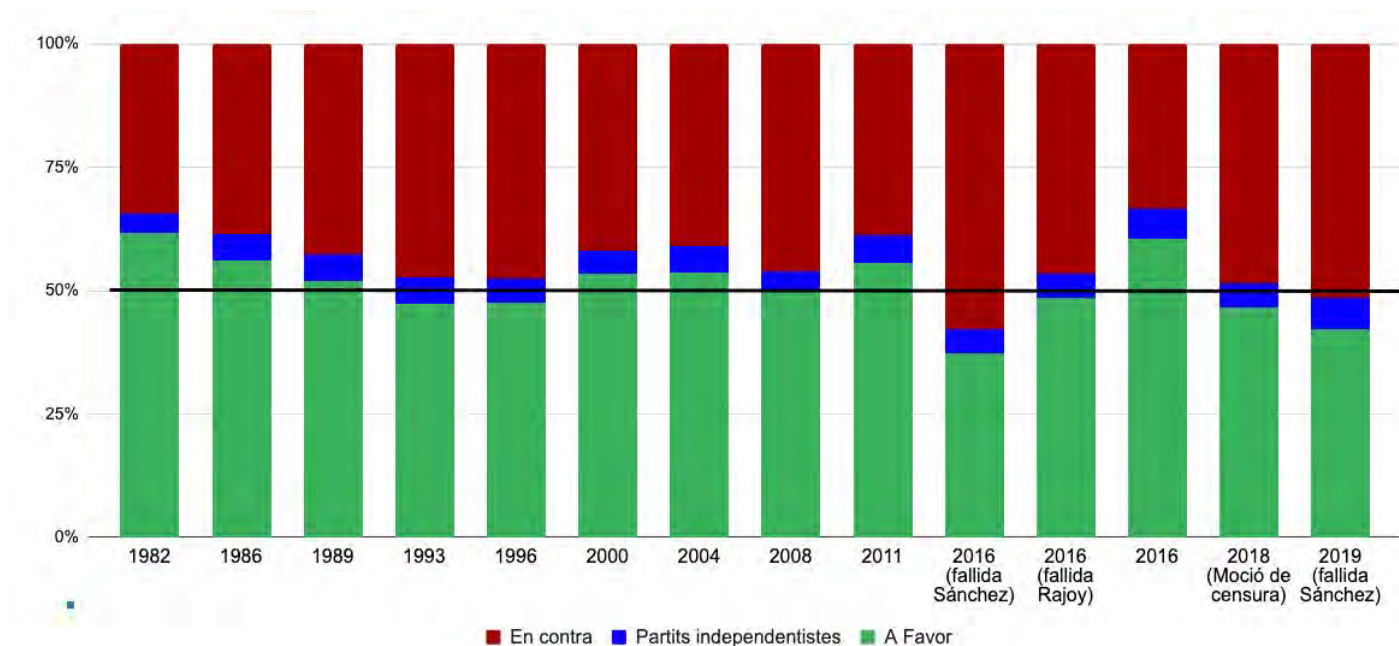
sat tensió a l'estat espanyol i ha condicionat el paper dels partits independentistes a Madrid, però també va relacionat amb la impossibilitat d'arribar a pactes i mantenir l'estabilitat.

Una de les conseqüències del procés d'independència ha estat la transformació del sistema de partits a Catalunya i la implosió del bipartidisme a l'estat espanyol. Catalunya va tenir un paper clau amb el vot a Podem a les eleccions espanyoles del 2015 i el 2016

Una de les conseqüències del procés ha estat la transformació del sistema de partits a Catalunya i la implosió del bipartidisme a l'estat espanyol

—va convertir-la en la força més votada— i el creixement de Ciutadans a la resta de l'estat espanyol, un partit que ha crescut fent una oposició dura i sovint antipolítica al procés.

Quan va començar el procés, el PP governava amb majoria absoluta (2011-2015). És l'últim govern estable que ha aconseguit de completar quatre anys a la Moncloa. Les eleccions espanyoles del desembre del 2015 van donar l'entrada de Podem i Ciutadans al congrés i van ser les

Vots a favor i en contra a les investidures i a la moció de censura recixida, a excepció dels partits independentistes catalans. VW

primeres en què els partits independentistes tenien un rol diferent, amb la demanda del referèndum pactat al centre de les reivindicacions.

Un canvi de rol a Madrid

Des de la transició espanyola s'han vist cinc majories absolutes: tres del PSOE (1982, 1986 i 1989, gràcies a la suspensió dels diputats d'Herri Batasuna) i dues del PP (2000 i 2011). Dit d'una altra manera, la meitat dels darrers quaranta anys ha governat un partit amb majoria absoluta.

En les altres eleccions, les de 1993 i 1996, CiU va ser clau per a no blocar la investidura i decantar la majoria, primer a favor del PSOE i després, amb el Pacte del Majestic, a favor del PP. Posteriorment, malgrat no ser estrictament essencials en les investidures

de Zapatero, CiU i ERC van facilitar investidures i pressuposts.

En aquest gràfic es pot veure el pes del bloc independentista –incloent-hi CiU, tot i que no ho era– des de l'any 1982 fins a la investidura fallida de Pedro Sánchez al juliol. L'independentisme va ser clau per a tombar la investidura de Mariano Rajoy el setembre del 2016 –l'abstenció del PSOE va permetre-la el mes següent– i per a fer caure Rajoy amb la moció de censura presentada per Sánchez el juny del 2018.

El pes de l'independentisme, més enllà de les investidures

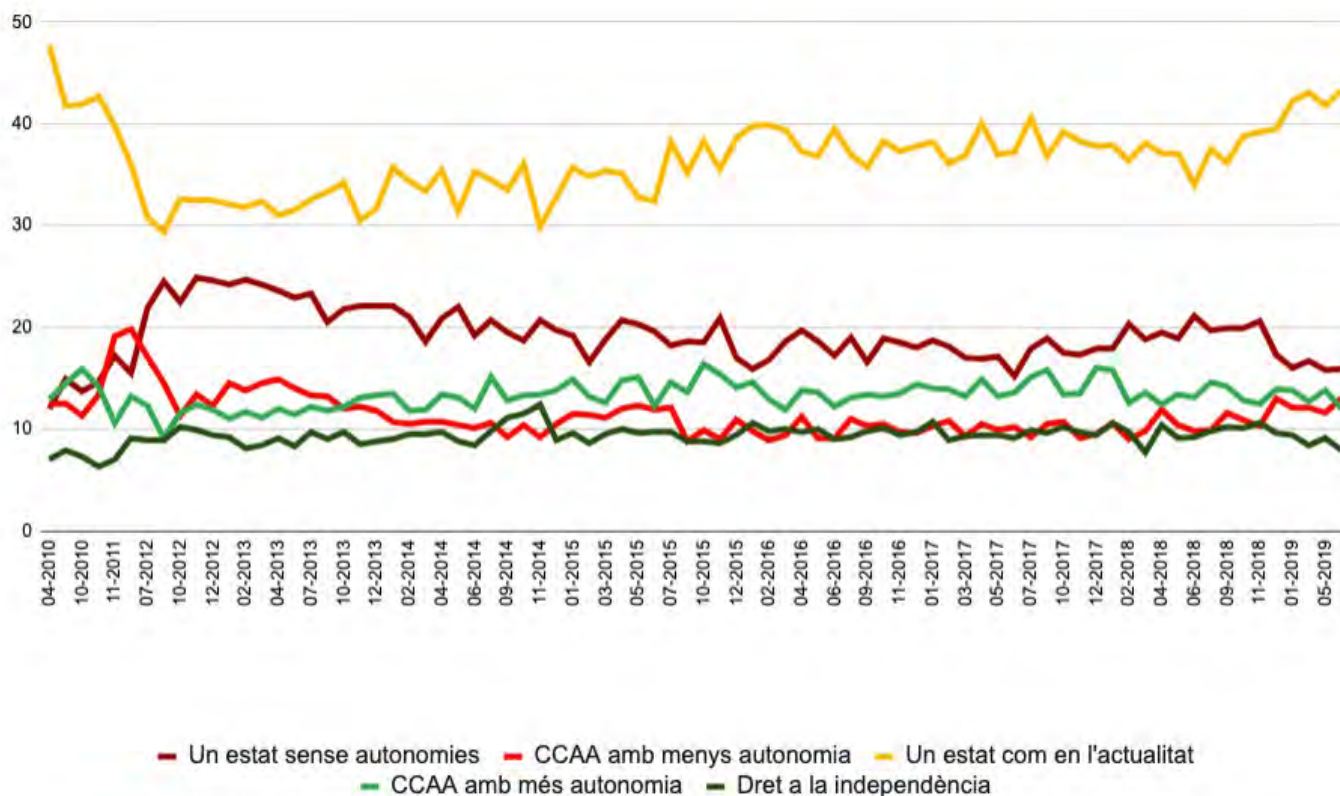
Però la influència de l'independentisme en l'estabilitat política a Madrid va més enllà de les investidures. La

proposta de Podem de fer un referèndum acordat ha estat una de les excuses del PSOE per a negar-los l'entrada al govern espanyol des de les eleccions del 28-A, amb el pretext que no podia haver-hi dues veus discordants al consell de ministres una volta es publicués la sentència del Tribunal Suprem espanyol. Tot i que Pablo Iglesias es va comprometre a donar garanties al PSOE, Sánchez va refusar un govern de coalició.

Una altra qüestió clau és el diàleg amb la Generalitat. El compromís de Pedralbes signat pel govern i l'executiu espanyol el desembre del 2018 incloïa la necessitat d'introduir la figura d'un relator en les negociacions. Això va causar la ira del PP i Ciutadans, que van començar a bastir un relat de cessions del PSOE

a l'independentisme. La negativa de l'independentisme a aprovar el pressupost, quan començava el judici contra el procés, i la manifestació de l'extrema dreta a Madrid contra Sánchez pel relator van precipitar la convocatòria de les eleccions.

Després del 28-A, JxCat s'ha mantingut sempre en la negativa d'investir Sánchez si el PSOE no reprenia la negociació amb la Generalitat i acceptava que es parlés del dret d'autodeterminació i del final de la repressió. Ara bé, el poc pes aritmètic que va donar-li el resultat electoral feien innecessaris els seus vots en una investidura. En canvi, ERC sí que tenia un pes decisiu si el PSOE pactava amb Unides Podem. Els republicans han insistit d'ençà de la campanya electoral que

Preferència en l'organització territorial dels ciutadans de l'estat espanyol, segons el CIS. vw

no posarien entrebanca a l'acord –que s'abstindrien, doncs– per evitar unes noves eleccions i el perill d'un pacte entre els tres partits de la dreta i l'extrema dreta, PP, Ciutadans i Vox.

La insistència d'Albert Rivera d'aplicar novament l'article 155 a Catalunya, tot i la doctrina marcada pel Constitucional, també ha allunyat Ciutadans del PSOE. Rivera no ha perdonat a Sánchez que se'n sortís amb la moció de censura contra Rajoy ni que reprengués el diàleg amb la Generalitat. La qüestió catalana va portar al trencament entre Ciutadans i el PSOE, incapaces de pactar tot i sumar una majoria absoluta després del 28-A.

Tanmateix, el PSOE tampoc no ha fet cap pas que satisfaci

l'independentisme, més enllà de propostes estrambòtiques, com ara traslladar el senat espanyol a Barcelona o batejar unilateralment l'aeroport de Barcelona amb el nom de Josep Tarradellas, entre altres ocurrències, més enllà de l'eterna promesa de millorar el sistema de finançament i oferir un nou estatut.

Una crisi del model d'estat

El procés d'independència, amb el qüestionament explícit de la monarquia borbònica restaurada pel franquisme, també ha tingut conseqüències sobre el posicionament dels votants espanyols respecte de les preferències pel model d'estat. Si el 2010 gairebé la meitat de la població tenia com a model d'estat preferit l'actual marc autonòmic, a

partir d'aquell moment el suport va baixar fins a situar-se per sota del 30%. Els últims lliuraments del CIS mostren una recuperació del model autonòmic, però no arriba a tenir el suport del 2010.

En canvi, ha crescut el nombre de partidaris d'eliminar les autonomies. El 2010 era la quarta opció, i l'esclat del procés la tardor del 2012 va fer que augmentés fins al 25% i esdevingués la segona opció. L'estat centralitzat sense autonomies s'ha mantingut com a alternativa al model autonòmic ininterrompudament d'aleshores ençà.

Això s'explica pel discurs de la dreta. El PP ha posat èmfasi en centralitzar l'educació, mentre que Ciutadans s'ha mostrat partidari de la

recentralització de matèries com la sanitat, l'educació i la dependència i l'eliminació de la condició foral del País Basc i de Navarra. Per la seva banda, Vox ha emergit amb un discurs contra les autonomies i defensant-ne l'eliminació, tot i que és una mesura anti-constitucional i només podria fer-se modificant la constitució espanyola.

En canvi, el model federal –que podria emmirallar-se en un estat amb més autonomia per a les comunitats– i el dret d'independència no han variat gaire aquesta dècada. El discurs federalista del PSOE no s'ha concretat en propostes ni fets i la manca d'iniciativa dels socialistes manté el debat territorial segrestat per la bel·ligerància de la dreta contra l'independentisme. ■

Entre la impotència i el bloqueig: què ha de fer l'independentisme el 10-N?

10-N VilaWeb debat amb les diputades Montse Bassa i Laura Borràs i amb l'ex-diputat Albano-Dante Fachin sobre com encarar aquestes eleccions espanyoles

Els presos electes omplen els tràmits per a obtenir l'acta de diputats del congrés espanyol. ACN

JOSEP CASULLERAS NUALART

Eldiumenge 10 de novembre farà pràcticament un mes que s'haurà fet pública la sentència del Tribunal Suprem espanyol contra mig govern legítim de la Generalitat, la presidenta del parlament i dos dirigents socials. Però aquell dia sembla que l'independentisme encararà les eleccions espanyoles d'una manera molt similar a les del 28 d'abril. Si més no, ho fan pensar els

primers moviments i preses de posició de les forces polítiques independentistes després de l'anunci de repetició electoral. Això sí, n'hi haurà una, de diferència, que serà substancial i que ja s'albira: els presos polítics que aleshores van poder encapçalar les candidatures de Junts per Catalunya i d'ERC segurament ara no ho podran fer, perquè ja hauran estat inhabilitats per Manuel Marchena i els altres sis magistrats.

Tant ERC com Junts per Catalunya veuen clar que són

unes eleccions en què l'independentisme hi ha de ser. La diputada d'ERC Montse Bassa ho explica així a VilaWeb: 'Preferiria no haver-hi de ser, perquè jo voldria que fóssim una república independent. Però mentre no ho siguem, hem d'aprofitar tots els espais polítics on puguem fer pressió.' Parla d'una sensació molt personal que té després de visitar cada setmana la seva germana, Dolors Bassa, tancada al Puig de les Basses: 'Sento tanta indignació quan surto, que l'he de gestionar.

Tant ERC com Junts per Catalunya veuen clar que són unes eleccions en què l'independentisme hi ha de ser

Montse Bassa. ALBERT SALAMÉ

No et pots quedar a casa havent-hi aquesta repressió tan absurda, tan bèstia i salvatge. I ho intento gestionar amb acció. I allà em passa igual. Quan sóc a Madrid veig amb tanta la impotència les poques ganes de diàleg que tenen, que em plau dir-los que nosaltres som allà per a exigir diàleg.’

Bassa diu que havia arribat a tenir dubtes sobre la necessitat de presentar-se a les eleccions espanyoles, i ara veu molt clar que a Madrid s’hi ha de ser. ‘Perquè aquests mesos he vist que ser-hi ens permet de dir-los a la cara tot el que pensem. Les nostres intervencions són un possible altaveu perquè arribi a la ciutadania espanyola. És important de tenir-hi un altaveu, per a poder condicionar. I si l’independentisme és fort condiciona les polítiques a Madrid.’

Junts per Catalunya també ho enfoca així. La diputada

No és pas tan clar que aquesta vegada la CUP faci un pas que no ha fet mai: presentar-se a unes eleccions espanyoles

Laura Borràs declara a VilaWeb que sempre ha vist les urnes com una oportunitat: ‘L’independentisme ha acceptat cada repte electoral com una oportunitat per a ser cada vegada més majoritari. I això s’ha reflectit en la majoria independentista que hi ha a Catalunya. I el nombre de diputats independentistes que hi ha ara a Madrid és el més gran que hi ha hagut mai. L’independentisme ha de veure cada cita electoral

com una oportunitat de ser més. La qüestió és si després serem capaços de traslladar aquests resultats que reflecteixen les urnes al dia a dia de la política.’

No és pas tan clar que aquesta vegada la CUP faci un pas que no ha fet mai: presentar-se a unes eleccions espanyoles. Encara ha de prendre la decisió, però ho ha de fer contra rellotge, perquè el 4 d’octubre és el darrer dia per a presentar-se coalicions. VilaWeb ha provat debades de tenir una veu de la CUP que expliqués la posició de la formació per a aquest article.

La CUP té dues setmanes de coll per a mantenir-se’n al marge o bé fer un tomb estratègic. El debat intern abans de la campanya del 28-A fou intens, i els sectors que aleshores eren favorables a presentar candidatura ja s’han començat a moure, algunes pressionant perquè es faci

aquest tomb. És el cas de la Forja, l’organització juvenil pròxima a les tesis de Poble Lliure, que ha dit en un comunicat que cal que el 10-N la CUP ‘encapçali una proposta de bloqueig’, que defensí el mandat del Primer d’Octubre i ‘no claudiqui davant els poders de l’estat espanyol’.

La posició de Poble Lliure sobre les eleccions espanyoles és compartida per Som Alternativa, la plataforma d’Albano-Dante Fachin, que fa una crida a reunir tots els partits independentistes i els comuns en una taula per valorar quina és la millor resposta a la repetició electoral. Aquestes formacions, més els Pirates de Catalunya, van presentar-se el 28-A com a coalició electoral amb el nom de Front Republicà, que va anar de poc que no obté representació al congrés espanyol a la circumscriptió per Barcelona. I ara ja han començat a parlar

sobre la possibilitat de repetir aquella fórmula, segons que explica Fachin a VilaWeb. Tenen una posició crítica sobre el paper que han tingut ERC i Junts per Catalunya al congrés aquests mesos; a uns els acusen d'emblanquiment del PSOE, i els altres d'indefinió.

Demana que hi hagi una acció conjunta: 'Aquestes noves eleccions no són una estratègia del PSOE, sinó de l'estat. I per això, els partits sobiranistes ho haurien d'enfocar de manera mitjanament conjunta. Si des de Vox al PSOE, passant per la monarquia i l'Íbex, volen eleccions espanyoles vol dir que hi ha una trampa preparada. Ells són capaços d'actuar conjuntament i nosaltres no?' Per això diu que caldrà compartir punts de vista, que caldrà que ho facin 'totes les persones i organitzacions que creuen

L'actitud de Pedro Sánchez aquestes últimes setmanes s'ha anat endurint en relació amb Catalunya, fins a amenaçar de tornar a aplicar l'article 155 i aproximar més encara el seu discurs al de Ciutadans i al del PP

que Catalunya s'ha de poder autodeterminar, des dels comuns al PDECat'.

Però quina forma hauria de tenir aquesta acció conjunta? Diu que això li importa poc. Tant és que sigui una candidatura conjunta o candidatures separades però amb una estratègia compartida. 'S'ha de fer aquesta anàlisi conjunta, i que això desemboqui en una fórmula o una altra s'haurà de veure. De què serviran els diputats que van a Madrid? Si hi ha d'haver llista única o no, què vol dir? Sí, que n'hi haurà 25 o 27... Molt bé, però què faran? Aquests sis mesos hem vist que uns volien donar suport a Pedro Sánchez peti qui peti i uns altres, de vegades sí i de vegades no.'

L'actitud de Pedro Sánchez aquestes últimes setmanes s'ha anat endurint en relació amb Catalunya, fins a amenaçar de tornar a aplicar

l'article 155 i aproximar més encara el seu discurs al de Ciutadans i al del PP. Montse Bassa explica que això no els farà canviar pas els missatges de campanya, per coherència. 'No ens aixecarem de la taula si ells no ho fan, com hem vist clar aquests dies amb Pedro Sánchez. Però nosaltres hem de ser forts amb les nostres idees, i sé que la gent tancada a la presó, que no han canviat ni un mil·límetre les conviccions, pensen que la posició ha de ser aquesta.' Una altra cosa, precisa la diputada d'ERC, és la posició que tindrà el partit després de les eleccions sobre una possible investidura. I aclareix que si el candidat socialista manté aquest to i aquest discurs s'oposaran a fer-lo president. 'Jo vull arribar a la independència de Catalunya i pressionar. Però dir que no abans de saber què ens trobarem, no.

Laura Borràs. ALBERT SALAMÉ

Albano-Dante Fachin. ALBERT SALAMÉ

Ells van canviant, moguts per interessos partidistes, però evidentment si després de les eleccions ens trobem uns socialistes que no escolten, i que s'ajunten amb les dretes, no els investirem.'

Borràs i Bassa, llista conjunta i unitat estratègica

Montse Bassa diu que el debat sobre la llista única ja s'ha superat. 'La meua opinió és que seria un error anar en una llista única. És una unitat mal entesa, perquè quan lluites per la independència allà hi ha dues cares d'una mateixa moneda: la part nacional i la social. Aquests mesos a Madrid hem votat. Hi ha temes del dia a dia. I jo vull una política d'esquerres, no tenim la mateixa ideologia. Però no és cap contradicció, jo puc parlar perfectament amb Laura Borràs sobre el tema nacional i serem tan amigues si ella vota un punt d'educació o

Tant ERC com JxCat són conscients que molt probablement no podran presentar els presoners a les llistes electorals

d'habitatge diferent de mi, perquè venim de partits molt diferents.' Afegeix que allò que cal és una unitat estratègica de l'independentisme. 'A ERC la defensem des del minut zero. Ho compartim tots. I entenc perfectament que la gent demani això, i jo vaig sortir fa quatre dies al carrer demanant-ho. Malgrat les actituds i les desavinences que hi ha hagut en un partit i en un altre s'han de superar, i hem de tenir una estratègia conjunta, perquè si no ja podem plegar.'

Laura Borràs considera que una llista conjunta donaria més força a l'independentisme, però no en vol fer sang i defuig la polèmica. Fa, això sí, aquestes consideracions: 'Llista conjunta? Si m'ho demaneu a mi, que no era en política abans de l'1-O, i que hi entro pensant que cal una resposta política excepcional a una situació excepcional com la que vivim, us he de dir que sí. Hauríem d'abordar aquesta qüestió amb aquesta perspectiva després de la sentència. Però com que ja hem estat tot aquest temps en l'escenari polític, no vull entrar en cap mena d'especulació ni crear cap expectativa que naturalment després decep els qui sortim al carrer a manifestar-nos i que ens demanen unitat. Sempre parlem de la unitat, i no sé si la poden demanar a qui l'ofereix, sinó potser a qui la rebutja. Però com que no vull entrar en

retrets perquè no m'hi sento còmoda, no vull suscitar aquestes falses esperances. Cada vegada que s'ha parlat d'això i cada vegada que s'han fet ofertes en ferm –no pas propostes retòriques– no ha funcionat.'

I amb la perspectiva de presentar-s'hi separats, tant ERC com JxCat són conscients que molt probablement no podran presentar els presoners a les llistes electorals. Per això ahir Laura Borràs deia a Ràdio 4 que no era del parer d'incloure'ls-hi, perquè al cap de pocs dies en serien foragitats pel poder judicial espanyol. És una decisió, afegia, que l'ha de prendre la formació d'acord amb els presos. I és un debat que també té ERC. Montse Bassa afegeix el seu punt de vista: 'L'Oriol Junqueras és el nostre candidat. No l'han inhabilitat i no serem nosaltres que ho farem.' ■

Festes Els concerts imprescindibles de la Mercè

Gastronomia Fira Europea del Formatge a Ripoll

Exposicions 'On rau la realitat?' al Baluard

VilaWeb { Paper > 21-22/9/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

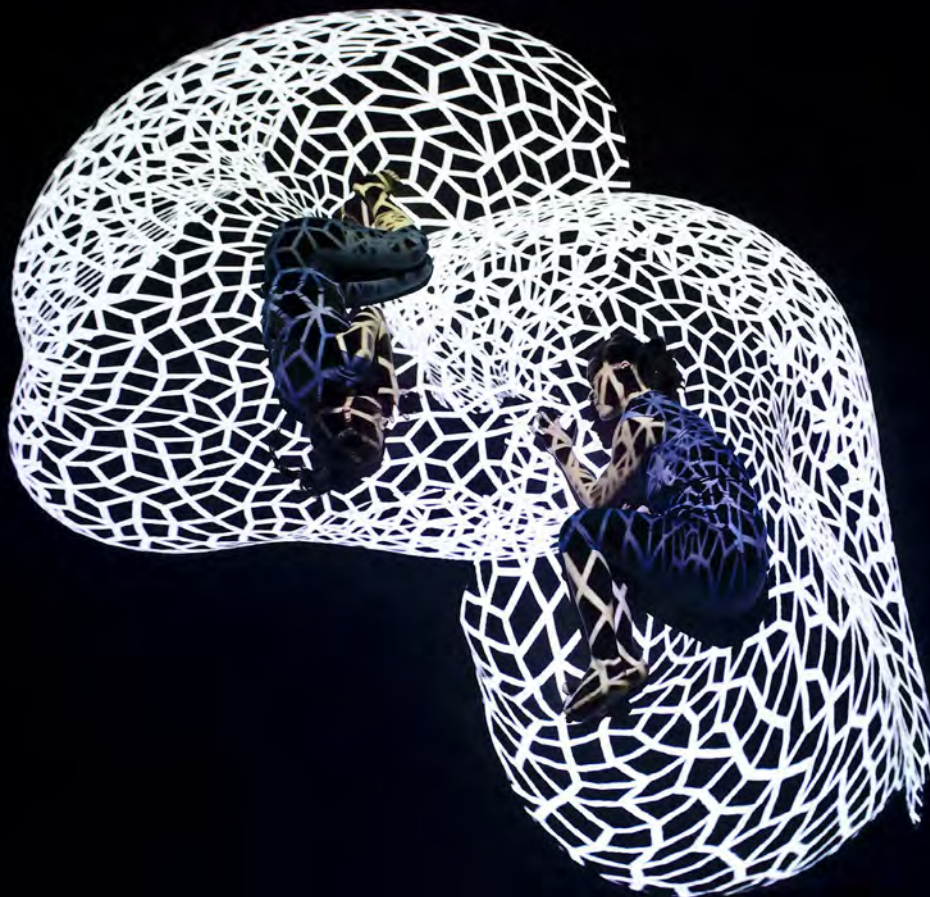
ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

*Del 18 al 22 de setembre, Sueca
s'omplirà de teatre gestual amb més
de seixanta representacions i divuit
espectacles gratuïts de carrer*

EL MIM DE SUECA ARRIBA ALS TRENTA ANYS AMB UNA PROGRAMACIÓ PER A TOTA LA FAMÍLIA

EL MIM DE SUECA ARRIBA ALS TRENTA ANYS AMB UNA PROGRAMACIÓ PER A TOTA LA FAMÍLIA

Festivals Del 18 al 22 de setembre, Sueca s'omplirà de teatre gestual amb més de seixanta representacions i divuit espectacles gratuïts de carrer

MIM

REDACCIÓ

El gest, el mim, el cos i el moviment són els protagonistes absoluts dels espectacles que es poden veure a la Mostra Internacional de Mim (MIM) de Sueca, que aquest 2019 fa trenta anys, consolidat com el festival de gest més important del país i dels més importants d'Europa. La programació d'enguany se centra en els espectacles per a tota la família i també n'ofereix divuit de carrer gratuïts.

Vint-i-vuit companyies passaran pels escenaris del MIM entre el 18 i el 22 de setembre. S'hi destaquen produccions per a tota la família com ara l'especta-

cle *Asteroid*, de la companyia Campi Qui Pugui; *Escargots*, de Slow Olou; i *Bola*, un espectacle pensat especialment per a infants fins a tres anys de la companyia l'Horta Teatre.

Per a commemorar els trenta anys de la mostra, durant els cinc dies del MIM es podrà veure a la sala dels Porxets l'exposició 'Els gestos d'un poble'. És un recull de més de mil imatges de suecans fetes expressament per al festival i que mostren els gests i les expressions dels qui han estat els espectadors de diverses generacions del MIM i els veritables protagonistes del festival: els veïns de Sueca.

Amb motiu de l'aniversari també es podrà veure, durant tot el festival, a la plaça de l'ajuntament, una instal·lació

artística feta per membres de la Fundació SASM, entitat d'atenció a malalts mentals crònics. 'Colors del MIM' pretén omplir de color els carrers de la ciutat. Dimecres es va fer una acció artística participativa: durant el muntatge els artistes van convidar el públic a fer els últims retocs de pintura i gaudir de la instal·lació durant tots els dies del festival.

La classe magistral d'enguany anirà a càrrec de la ballarina Claire Ducreux i el coreògraf Toni Mira. *Una declaració d'amor al teatre de carrer* és el títol de la lliçó. Tots dos tenen una intensa trajectòria professional, amb estils molt diferents, que troben el punt de connexió en la dansa. Un llenguatge personal que

es nodreix de tècniques com ara el *clown* i el teatre gestual, visual i d'objectes, amb l'objectiu que es veu reflectit al títol de la lliçó.

La programació d'enguany el denominador comú de l'interès i el compromís dels creadors en qüestions com ara la violència masclista, la discapacitat, la soledat a les grans ciutats i la marginalitat. Propostes que s'entrellacen i complementen amb unes altres que reivindiquen l'humor i la diversió com a actituds escèniques i vitals i fan una crida col·lectiva a alliberar la imaginació.

Us oferim una tria de deu espectacles del MIM 2019:

Cortejo. Baldo Ruiz i Paloma Calderón.

Dissabte 21. L'espectacle mostra les contradiccions que envolten el món de la parella a ritme de vals. L'atracció i la violència s'hi uneixen amb una dansa impulsiva i magníficament sincronitzada pels ballarins.

Lu. Cia. Maduixa. Dissabte 21 i diumenge 22. 'Lu' en xinès vol dir 'camí'. Aquest espectacle tracta del treball infantil mitjançant la dansa i les imatges, que creen un univers màgic i de fantasia. Tot ple-gat serveix d'aixopluc als més menuts per a resistir la duresa de la seva vida quotidiana.

Avec le temps. Cie. Claire Ducreux. Divendres 20. Duet amb Toni Mira en què el temps transcorre entre rutines i records, ballant entre la tristesa i l'alegria, per a acompanyar la ceguesa d'un dels personatges.

Extension. Cirque inextremiste. Divendres 20 i dissabte 21. L'artista Rémi Lecoq ha perdut la cadira de rodes, però reapareix amb una excavadora com a extensió del seu cos. La seva paraplegia deixa pas a l'acròbata àgil i mecànic, l'ésser humà més poderós, en un espectacle extrem i poètic

Calma!. Guillem Albà. Divendres 20 i dissabte 21. Vivim com realment volem viure? Fem realment allò que volem

'Avec le temps', de Claire Ducreux i Toni Mira. MIM

fer? En aquesta obra de *clown*, Guillem Albà prova d'explicar un fet tan complex com la pressa. Un espectacle que qüestiona el dia a dia i el viatge vital de cadascú.

Topa. Kukai Dantza i Brodas Bros. Dissabte 21. Unió entre la dansa tradicional basca i la dansa urbana hip-hop. Amb una coreografia molt enèrgica, quatre ballarins prenen l'espai públic per a establir un diàleg entre dues formes d'expressió i orígens diferents.

MIM-Aniversari. La Fam Teatre. Divendres 20 i dissabte 21. La companyia torna al festival amb els Motorpunk, uns personatges peculiars que arriben als carrers de Sueca amb motos gegants per a custodiar el gran pastís del trentè aniversari del MIM.

Volat. Pepa Cases Dansa-Teatre. Divendres 20. Proposta de dansa-teatre de carrer per a tots els públics que convida a reflexionar sobre les necessitats, les aparences i un impuls a la recerca d'allò que és essencial.

Sómente. Teatro Só. Divendres 20 i dissabte 21. Espectacle poètic sobre la fragilitat humana, la solitud i la vellesa en les grans ciutats. La comunicació entre l'actor i el públic es forja mitjançant el llenguatge emocional del cos i el poder universal del gest.

Social Animal. Titoyaya Dansa. Dissabte 21. Reflexió amb el moviment sobre l'empatia i la manera de relacionar-nos. Qualsevol aspecte, en principi positiu i enriquidor, pot ser el detonant d'una explosió de violència dels uns contra els altres.

Els concerts a la platja del Bogatell són dels més multitudinaris de la Mercè. AB

CONCERTS MERCÈ 2019: LES ACTUACIONS QUE NO US PODEU DEIXAR ESCAPAR

Festes El comiat de Pascal Comelade, la nostàlgia amb Pau Riba i la música vital de la Pegatina, els Catarres i Oques Grasses, plats forts dels concerts de la Mercè 2019

REDACCIÓ

Pocs festivals i gairebé cap festa major del país no poden presumir de l'oferta musical que ja fa anys que s'ofereix a Barcelona per les festes de la Mercè. De fet, la música és un dels puntals de la programació de la festa, que enguany, amb cinc dies de durada, inclou l'actuació d'un centenar de grups repartits per tota la ciutat.

Tota aquesta oferta inclou estils ben diversos: dels concerts multitudinaris a la platja del Bogatell i a l'avinguda de Maria Cristina als dedicats a les músiques del món al Moll de la Fusta, passant per les opcions més alternatives.

Ací en trobareu una tria de concerts de la Mercè 2019 ordenada per dies:

Divendres 20 de setembre

—**Moll de la Fusta.** Per als més nostàlgics, l'Ajuntament de Barcelona ha organitzat un concert molt especial: Pau Riba i De Mortimers (22.00) faran reviure les cançons del disc *Diòptria*, mig segle després. Un concert pensat per a una generació marcada per aquests sons i alhora per a tothom que no ha pogut sentir-lo en directe. Però la música al Moll de la Fusta no acabarà aquí. Després vindran Ran Ran (23.45) i el Petit de Ca l'Erl (1.30).

—**Platja del Bogatell.** La Casa Azul (21.30) seran els primers de tocar a l'es-

cenari del Bogatell. El grup barceloní oferirà la seva barreja de música indie pop i electropop. Hi presentaran les cançons que formen part de *La gran esfera*, el nou disc del projecte de Guille Milkyway. Després actuaran Dorian (23.30), una de les bandes més representatives de l'escena indie barcelonina. Però el gran cap de cartell seran Oques Grasses (1.30). La banda osonenca oferirà al públic les cançons del seu últim disc, *Fans del sol*, que tants èxits els ha donat.

Dissabte 21 de setembre

—**Avinguda de Maria Cristina.** Europa FM és l'encarregada de la música de dissabte a l'avinguda de Maria Cristina. La primera a tocar serà Suu (21.00),

Oques Grasses serà un dels plats forts musicals d'aquesta Mercè. ARNAU CARBONELL VIDAL

Dels concerts multitudinaris a la platja del Bogatell i a l'avinguda de Maria Cristina als dedicats a les músiques del món al Moll de la Fusta

la cantant que després de triomfar a les xarxes ha obtingut el mateix èxit amb el seu primer disc, *Natural*. I passarà el relleu al trap en català de Lildami (21.45). En acabat, pujarà a l'escenari el barceloní Carlos Sadness (22.45) que triomfa per Llatinoamèrica. Continuarà la banda barcelonina Elefantes, amb pop dels setanta i rock. Arnau Griso (1.30) tancarà la nit amb les cançons del seu darrer disc, *Revolución Bananera*.

—**Plaça Major de Nou Barris.** L'orquestra i el cor del Gran Teatre del Liceu (21.00) ofereixen un concert molt especial: tocaran temes de films i de musicals nord-americans. Un concert farcit de música popular.

—**Plaça Reial.** Per als qui tinguin tirada pel swing, dissabte el grup Three cool &

Ballaswing (12.00 i 18.30) oferirà el seu espectacle a la plaça Reial.

—**Platja del Bogatell.** La nit arrencarà amb el grup mallorquí Da Souza (21.00) una de les noves sensacions del panorama musical català. Després vindrà Joan Dausà (22.10), que farà un dels últims concerts de gran format abans d'una aturada per a compondre nova música. Un Joan Dausà més enèrgic que mai donarà pas a una de les bandes més vitals del panorama musical del nostre país, la Pegatina (23.30). Amb música festiva i cançons ballables, aquesta actuació és una de les més esperades de la festa major. I finalment, The Gramophone Allstars Big Band (1.20) amb una barreja de soul, jazz i reggae.

Diumenge 22 de setembre

—**Avinguda de la Catedral.** Pascal Comelade i la Cobla Sant Jordi (22.00).

Serà un concert molt emotiu. Pascal Comelade s'acomiada dels escenaris per concentrar-se en la seva música. L'any passat va fer els darrers concerts a Lió i Perpinyà; ara es vol acomiadar de Barcelona. Molts músics no voldran deixar escapar una ocasió tan especial i acompanyaran Comelade a l'escenari, com ara Jaume Sisa, Pau Riba, Albert Pla, Gerard Quintana i Ivette Nadal.

—**Avinguda de Maria Cristina.** RAC 105 posa la música de l'avinguda de Maria Cristina durant el diumenge de la Mercè. Sense sal (19.00) presentaran un avançament del seu nou disc, d'estil més festiu. Un estil que comparteixen amb el cantant que els seguirà, Miki Núñez (20.30); acaba de publicar un disc i el presentarà aquí en directe. Gertrudis (22.00), amb rumba fusió, seran

els encarregats de posar el punt final al concert.

—**Plaça Major de Nou Barris.** Un any més, l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (21.00) s'afegeix a les festes de la Mercè amb un programa simfònic que repassa les melodies més populars de la música clàssica.

—**Plaça Reial.** El diumenge a la plaça Reial serà un dia d'havaneres. Els primers de tocar seran Els pescadors de l'Escala (12.00) que cantaran havaneres, sardanes i cançons picaresques extretes del seu últim treball. A la tarda, Barca de Mitjana (17.00) portaran l'essència més marinera a la Mercè 2019. I per acabar el grup revelació de la darrera cantada d'havaneres de Calella de Palafurguell, Havàname (19.00).

Dilluns 23 de setembre

—**Antiga Fàbrica Estrella Damm.** Per als qui vulguin escoltar molta música durant la festa major de Barcelona, aquest és l'espai on els concerts comencen més aviat. Los Sara Fontán (15.00) serà la primera d'actuar-hi, amb un concert de música clàssica experimental. Després, el country folk de Courtney Marie Andrews (16.30), un dels noms més reconeguts en aquest estil. Continuarà Maria Rodés (18.00) amb les cançons d'*Eclíptica*, un àlbum conceptual delicat on uneix el folk amb l'experimentació i la cançó més íntima. Finalment, Yawners (19.30), un duet de Salamanca que barreja sons d'indi rock, garatge, punk pop i shoegaze.

—**Avinguda de Maria Cristina.** Chole Phillips (20.15) i Porto Bello (20.45) seran els teloners de la nit. Després tocarà Nil Moliner (21.50), el primer plat fort, amb una música vital. A continuació, els Catarres (22.55), sempre festius, que donaran pas a un concert encara més explosiu i optimista: Doctor Prats (0.25). Finalment, actuarà la banda de Calafell Buhos (1.50), amb les cançons del seu darrer disc, *La gran vida*.

—**Moll de la Fusta.** Dilluns aquest espai serà envaït pel hip-hop i el rap, i amb veus femenines com a grans protagonistes. La primera d'actuar serà Malikah, una de les raperes àrabs amb més talent, amb lletres que persegueixen l'apoderament de les dones. Després serà el torn de Tribade (22.05), una jove formació de rap i música urbana que s'ha convertit en una de les sensacions d'aquest 2019. La formació barcelonina barreja rap amb flamenc, soul i reggaeton, en cerca de l'apoderament i la denúncia de les injustícies. Tot seguit, el Rass (23.35), un raper libanès sense pèls a la llengua, i Danitsa (0.45) una jove rapera francesa que desafia els gèneres musicals amb un estil propi.

a música és un dels puntals de la programació de la festa, que enguany, amb cinc dies de durada, inclou l'actuació d'un centenar de grups repartits per tota la ciutat

Tribade és una jove formació de rap i música urbana que s'ha convertit en una de les sensacions d'aquest 2019. CLARA CÓRDOVA

La Fira Europea del Formatge es farà aquest cap de setmana a la plaça de la Lira de Ripoll. ARXIU

RIPOLL ORGANITZA LA FIRA EUROPEA DEL FORMATGE

Fires Hi participen sis productors de Ripoll, a més de formatgers de vuit territoris europeus amb DO

REDACCIÓ

La Fira Europea del Formatge es farà aquest cap de setmana a la plaça de la Lira de Ripoll. La cita, pensada per als amants del formatge, implica també els restaurants de la vila.

La fira reunirà productors de formatge i punts de venda de menjars i begudes afins, com ara vins i cerveses. Enguany hi participaran sis productors de formatges del Ripollès: Roura Soler, Muuu Beee, Palou, Pujol Orra, Mas el Lladre i les Vaques d'en Mel. Quant a formatges europeus, hi haurà representació de vuit territoris: DO Maó-Menorca, DO Idiazabal, DO Cabrales, DOP Torta del Casar,

DOP Beira Baja, DOP Nisa, DO Flor de Guia i Quesos de Vilalluenga.

Dissabte la fira s'obrirà a les 10.00 i no tancarà fins a les 19.45. Tot seguit, a les 20.00, es farà el Cheese Route, un sopar especial de tapes amb productes de tots els territoris participants.

Diumenge l'horari de venda i degustació serà de 10.00 a 20.00. Enguany hi haurà una novetat: un vermut formatger, que durarà de les 12.00 fins a les 14.00.

A part les activitats que hi ha entorn de la fira, els restaurants de Ripoll també s'hi impliquen de valent. Durant tot el cap de setmana els restaurants adherits oferiran menús especials, centrats en el formatge. A més, també es podrà visitar una formatgeria.

S'hi mostraran un total de dinou obres, fetes entre el 2007 i el 2019. EB

ES BALUARD OFEREIX UNA MOSTRA SOBRE LA FIGURACIÓ REALISTA A LES ILLES

Exposicions 'On rau la realitat?' parteix dels fons de la col·lecció, però amb una nova lectura per dialogar amb diversos artistes convidats

REDACCIÓ

Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma ofereix des d'aquest cap de setmana fins al 12 de gener l'exposició 'On rau la realitat?'. Partint dels fons de la col·lecció, s'estableix un diàleg amb diversos artistes convidats. Es proposa de reflexionar sobre la figuració realista, via adoptada en el procés creatiu d'artistes vinculats a les Illes nascuts entre les dècades de 1970 i 1990.

S'hi mostraran un total de dinou obres, fetes entre el 2007 i el 2019. Algunes parteixen del mitjà pictòric i algunes exploren suports més recents, com ara

el vídeo, la instal·lació o la performance. Remeten a qüestions com l'individu, la perspectiva de gènere, el sistema de l'art, l'entorn urbà i els conflictes sorgits durant el nou mil·lenni, per exemple. Segons que informa el museu, la selecció d'obres mostra 'una realitat pròpia, difusa i personal, desvinculada de moviments conductistes i oberta a significants de més ampli espectre'.

Els artistes participants són Irene de Andrés, Joan Bennassar Cerdà, Cati Cànoves, Diana Coca, Daniel Loves The Sodomites, José Fiol, Núria Marquès, Joan Morey, Albert Pinya, Tomás Pizá, Marta Pujades, Olimpia Velasco, Marcelo Viquez i Nicholas Woods. L'exposició és coordinada per Biel Amer, Soad Houman i Catalina Joy.

FIRA DE LA FIGA: ALGUAIRE CELEBRA LES DELÍCIES DE LES COLL DE DAMA

Figues El 21 i el 22 de setembre Alguaire s'omplirà d'activitats entorn de la figa, sobretot la coll de dama, típica de la població

Alguaire destaca pel conreu d'aquesta fruita, especialment la varietat coll de dama.

FESTACATALUNYA

REDACCIÓ

Quan arriba el temps de figues, Alguaire fa festa grossa. Aquest municipi del Segrià destaca pel conreu d'aquesta fruita, especialment la varietat coll de dama. I cada dos anys organitza la Fira de la Figa: un cap de setmana ple d'activitats, tallers, mostres i degustacions de figues.

Durant tot el cap de setmana, al pavelló poliesportiu s'instal·larà un espai expositiu de figues d'Alguaire, com també un espai dedicat al comerç, la indústria i les entitats del municipi.

També s'hi podran comprar productes alimentaris de qualitat. A l'exterior del pavelló, i també durant tot el cap de setmana, hi haurà el mercat de productes artesans d'arreu dels Països Catalans i una mostra ben especial: les figues utilitzades en les arts i oficis. S'hi podran veure figues de cristall fetes per un bufador de vidre, relleus de fulles i fruits de figa fets per un picapedrer i licors i aiguardent de figa. A més, hi haurà activitats infantils com ara jocs gegants i populars sobre la figa.

Un dels actes més esperats de la fira és la degustació de la coca de figues més gran del món que es farà dissabte a les set del vespre a l'envelat de la Diputació.

És un tast popular i gratuït organitzat pel Gremi de Forners de Lleida.

També s'hi faran activitats com ara una demostració d'esports rurals del País Basc (dissabte, 17.30), un castell de focs (dissabte, 21.00), una exposició de cotxes clàssics (diumenge, tot el matí), el VI Campionat de Botifarra (diumenge, 10.00) i dues demostracions d'elaboració d'escultures i figures de fusta amb motoserra (diumenge, 11.30 i 17.00). Per a cloure la fira es lliuraran dos premis: el premi Fulla de Figuera als figaires d'Alguaire, pel seu compromís amb el territori i el producte, i el premi Figa d'Alguaire als xefs Salvador Alari i Ada Parellada.

Brad Pitt i Liv Tyler protagonitzen el film de ciència-ficció 'Ad Astra'. ACN

'BARCELONA 1714' I L'ADAPTACIÓ A LA GRAN PANTALLA DE 'DOWNTON ABBEY' ARRIBEN AL CINEMA

El drama històric *Barcelona 1714* porta a la gran pantalla la història del setge de la ciutat a través de la història de dos joves. El film, dirigit per Anna M. Bofarull, és el primer que s'ha fet al país gairebé exclusivament amb croma i recreació digital 3D. Aquesta complexitat tècnica ha fet que el procés de postproducció s'hagi allargat quatre anys. Aquesta setmana també s'estrena el film *Downton Abbey*, l'adaptació cinematogràfica de l'exitosa sèrie britànica, *Ad Astra*, un film de ciència-ficció amb Brad Pitt i Liv Tyler com a protagonistes i la comèdia dramàtica *Blinded by the light*.

Barcelona 1714

Direcció: Anna M. Bofarull. Intèrprets: Alba Brunet, Txé Arana; Bernat Quintana, Juanjo Puigcorbé, Àlex Casanovas, Fermí Fernández. Gènere: Drama històric.

Una jove intenta sobreviure a la Barcelona en guerra. Aspira a fugir de la ciutat, fet que no pot entendre el seu enamorat, un jove oficial dedicat en cos i ànima a la defensa de la seva terra.

Downton Abbey

Direcció: Michael Engler. Intèrprets: Maggie Smith, Michelle Dockery, Laura Carmichael, Imelda Staunton, Elizabeth McGovern; Hugh Bonneville, Matthew Goode, Allen Leech, Jim Carter, Robert James-Collier. Gènere: Drama.

La pau de la família Crawley es veurà alterada per una notícia inesperada: els reis d'Anglaterra passaran una vetllada a l'abadia de Downton.

Ad Astra

Direcció: James Gray. Intèrprets: Liv Tyler, Ruth Negga, Anne McDaniels; Brad Pitt, Tommy Lee Jones, Donald Sutherland. Gènere: Ciència-ficció.

Un astronauta viatja als límits exteriors del sistema solar per trobar el seu pare, perdut en una missió d'anys enrere. La seva aventura desvetllarà secrets que desafien la naturalesa de l'existència humana.

Blinded by the light

Cegado por la luz

Direcció: Gurinder Chadha. Intèrprets: Meera Ganatra, Nikita Mehta, Nell Williams, Tara Divina; Viveik Kalra, Kulvinder Ghir, Aaron Phaguera, Dean-Charles Chapman. Gènere: Comèdia dramàtica.

Un jove escriu poesia com a via escapatòria a la intolerància de la seva ciutat natal i també a la intolerància del seu pare. Un dia un company de classe li fa escoltar la música de Bruce Springsteen, i hi troba grans paral·lelismes amb la seva vida de jove de classe treballadora.

Comencen a enderrocar
una alqueria pròxima
al Forn de Barraca

El Consell aprova una
primera partida d'ajuts als
afectats per la gota freda
de 23,5 milions d'euros

Rosalía oferirà un segon concert
al Palau Sant Jordi el 8 de
desembre

El TSJC dóna dos dies a Quim Torra perquè retiri la
pancarta de suport als presos polítics i exiliats

Pablo Iglesias acceptaria el 155 a Catalunya si estigués en
un govern amb el PSOE